

Hallituksen esitys Eduskunnalle Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen edellyttämistä muutoksista eräisiin lakeihin

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Hallitus on antanut keväällä 2005 eduskunnalle esityksen laiksi Elintarviketurvallisuusvirastosta. Nyt annettavassa esityksessä ehdotetaan tehtäviksi uuden Elintarviketurvallisuusviraston perustamisesta aiheutuvat välttämättömät muutokset eläintautilakiin, helposti leviävistä eläintaukeista annettuun lakiin, eläinten lääkitsemisestä annettuun lakiin, eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettuun lakiin, lääkelakiin, eläinsuojelulakiin ja eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta

annettuun lakiin.

Ehdotetut muutokset koskevat maa- ja metsätalousministeriön tehtävien siirtoa Elintarviketurvallisuusvirastolle. Lisäksi lakeihin ehdotetaan tehtäviksi eräitä perustuslaista johtuvia muutoksia sekä eräitä muita, lähinnä teknisiä ja sisällöltään vähäisiä muutoksia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2006 samanaikaisesti Elintarviketurvallisuusvirastoa koskevan lain kanssa.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila.....	4
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	6
3. Esityksen vaikutukset	7
4. Asian valmistelu	7
5. Riippuvuus muista esityksistä.....	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	9
1. Lakiehdotusten perustelut	9
1.1. Laki eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain muuttamisesta....	9
1.2. Laki lääkelain muuttamisesta	10
1.3. Laki eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta.....	10
1.4. Laki eläinsuojelulain muuttamisesta.....	11
1.5. Laki eläinlääkäri­nam­ma­tin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta ..	16
1.6. Laki eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta	23
1.7. Laki eläintautilain muuttamisesta.....	25
1.8. Laki helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain muuttamisesta	35
2. Voimaantulo	41
3. Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	41
4. Suhde perustuslakiin ja säätäm­is­jär­jestys.....	41
Asetuksenantovaltuudet ja lainsäädäntö­val­lan siirtäminen	41
Julkisen vallan käyttö.....	41
Kotirauha.....	42
Elinkeino­vapaus ja omaisuuden suoja.....	43
Lakiehdotuksen säätäm­is­jär­jestys	44
LAKIEHDOTUKSET	45
eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain muuttamisesta	45
lääkelain muuttamisesta	47
eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta.....	48
eläinsuojelulain muuttamisesta	49
eläinlääkäri­nam­ma­tin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	52
eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta.....	59
eläintautilain muuttamisesta.....	61
helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain muuttamisesta.....	66
LIITE	70
RINNAKKAISTEKSTIT	70
eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain muuttamisesta	70
lääkelain muuttamisesta	75
eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta.....	77

eläinsuojelulain muuttamisesta	79
eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	85
eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta	100
eläintätilain muuttamisesta.....	103
helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain muuttamisesta	113

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Hallituksen esityksessä laiksi Elintarvike-turvallisuusvirastosta (HE 54/2005 vp) ehdotetaan perustettavaksi uusi virasto, joka aloittaisi toimintansa 1 päivänä toukokuuta 2006. Tämän esityksen keskeinen tavoite on koota kaikki kolme elintarvike- ja eläinlääkintöhallinnon keskushallintoviranomaista, Elintarvikevirasto, Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos ja Kasvintuotannon tarkastuskeskus, yhdeksi uudeksi virastoksi.

Myös maa- ja metsätalousministeriölle kuuluvat toimeenpanotehtävät on tarkoitus siirtää Elintarviketurvallisuusvirastolle. Maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosastolla on keskusviraston tehtävät eläinten terveyden, hyvinvoinnin ja lääkitsemisen, eläinlääkäriammatin harjoittamisen sekä Euroopan yhteisön ulkopuolelta tuotavien eläinten, eläimistä saatavien elintarvikkeiden sekä muiden tuotteiden valvonnassa. Näiden toimeenpanotehtävien siirtäminen edellyttää muuhun lainsäädäntöön sisältyvien viittausten tarkistamista ja muuttamista maa- ja metsätalousministeriön ja Elintarviketurvallisuusviraston toimivaltasuhteiden järjestämiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriön hoitamista toimeenpanotehtävistä säädetään eläintautilaissa (55/1980), helposti leviävistä eläintauodeista annetussa laissa (488/1960), eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (617/1997), eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta annetussa laissa (1195/1996), eläinlääkäriammatin harjoittamisesta annetussa laissa (29/2000), lääkelaisissa (395/1987), eläinsuojelulaissa (247/1996) ja eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996). Lisäksi ministeriö ohjaa lääninhallituksia näiden tehtävien hoidossa. Paikallisina viranomaisina toimivat muun muassa kunnaneläinlääkärit ja terveystarkastajat. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen toimeenpanotehtävissä osastolla on palveluksessaan kaksi rajaeläinlääkäriä, mutta näiden lisäksi rajatarkastuksen toimeenpanotehtäviä hoitavat noin 20 valtuutettua rajaeläinlääkäriä viidellä eläinlääkinnällisellä rajatarkastusasemalla.

Osa muutettaviksi ehdotetuista laeista on niin vanhoja, että niiden muuttaminen osittain on lainsäädäntöteknisesti vaikeaa. Erityisen ongelmallisia toimeenpanotehtävien siirron suhteen ovat eläintautilaki ja helposti leviävistä eläintauodeista annettu laki. Eläintautilain kokonaisuudistusta ei sen laajuuden vuoksi ole mahdollista valmistella ja toteuttaa samassa aikataulussa kuin Elintarviketurvallisuusvirasto ehdotetaan perustettavaksi. Eläintautilain nojalla on annettu yli 90 asetusta ja pantu täytäntöön noin 50 EU-säädöstä. Kaikkien asetuksenantovaltuuksien ja elinkeinovapautta rajoittavien säännösten uudistaminen perustuslain vaatimukset täyttäväksi edellyttää koko soveltamisalan uudelleen arvioimista perustuslain näkökulmasta. Kokonaisuudistus on tarkoitus aloittaa vuonna 2007 ja se kestää noin kolme vuotta. Vuonna 1980 annetun ja sen jälkeen useita kertoja muutetun eläintautilain säännöksissä täytäntöönpanotehtävistä ja asetuksenantovaltuuksista säädetään osittain samoissa pykälissä ja osittain jopa samassa virkkeessä. Eläintautilain täytäntöönpanotehtäviä ja asetuksenantovaltuuksia koskevat voimassa olevat säännökset eivät ole perustuslain mukaisia, eikä perusoikeuksien rajoituksista säädetä riittävän tarkkarajaisesti ja täsmällisesti. Laki sisältää perustuslain 18 §:ssä säädettyä elinkeinovapautta rajoittavia lupa- ja ilmoitusmenettelyjä sekä elinkeinotoimintaa koskevia kieltoja ja rajoituksia. Lisäksi perustuslain 80 §:ssä tarkoitetut valtuudet antaa lain nojalla valtioneuvoston ja ministeriön asetuksia eivät ole soveltamisalaltaan eläintautilaissa riittävän täsmällisesti rajattuja, eikä valtuuksien kattamia asioita ole eläintautilaissa riittävän tarkasti määritelty. Lain soveltamisalaan kuuluvista yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista säädetään suurelta osin lain nojalla annetuissa asetuksissa eikä perustuslain 80 §:n mukaisesti lain tasolla.

Helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun laki on valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n mukaisesti perustuslain säätämisjärjestyksessä käsitelty niin sanottu poikkeuslaki, ja sitä voidaan soveltaa vain lain 1 §:n tarkoittamissa olosuhteissa. Tällainen tilanne

on helposti leviävän eläintaudin eli eläinkul-kutaudin esiintyminen Suomessa tai uhka sen leviämisestä Suomeen, muusta syystä kuin eläinkulikutaudista johtuva eläinten joukko-sairastuminen tai -kuolema taikka terveydel-listä vaaraa maan väestölle aiheuttava eläin-ten tartunta tai saastuminen. Eläintautien luokituksesta säädetään eläintautilain nojalla vastustettavista eläintaukeista ja eläintautien ilmoittamisesta annetussa maa- ja metsätalo-usministeriön eläinlääkintä- ja elintarvike-osaston päätöksessä (1346/1995). Eläinkul-kutaudilla tarkoitetaan muun muassa suu- ja sorkkatautia, sikaruttoa, lintuinfluenssaa, Newcastlentautia (siipikarjaan tarttuva tauti) sekä eräitä kalatauteja. Lain soveltamisen edellytyksenä olevat olosuhteet ovat lievem-män ja vaikutuksiltaan rajatun hädätilan-teen tunnusmerkkejä kuin valmiuslain (1080/1991) soveltamisen edellytyksenä ole-vat poikkeusolot. Helposti leviävien eläintau-tien vastustamisesta annetun lain suhde eläin-tautilakiin on määritelty siten, että sitä voi-daan soveltaa sen lisäksi, mitä eläintautilaissa säädetään.

Vuonna 1960 annetun ja sen jälkeen vuon-na 1971 muutetun lain säännöksissä täytän-töönpanotehtävistä ja asetuksenantovaltuuk-sista säädetään samoissa pykälissä ja osittain jopa samassa virkkeessä. Sekä täytäntöön-panotehtäviä että asetuksenantovaltuuksia koskevat lain säännökset eivät ole perustus-lain mukaisia. Perusoikeuksien rajoituksista ei säädetä riittävän tarkkarajaisesti ja täsmäl-lisesti. Laki sisältää perustuslain 18 §:ssä säädettyä elinkeinovapautta rajoittavia lupa-menettelyjä sekä elinkeinotoimintaa koskevia kieltoja ja rajoituksia. Laki sisältää myös pe-rustuslain 7 §:ssä säädettyä henkilökohtaista vapautta ja 9 §:ssä säädettyä liikkumisvapa-utta rajoittavia säännöksiä. Lisäksi perustus-lain 80 §:ssä tarkoitetut valtuudet antaa lain nojalla ministeriön asetuksia eivät kaikilta osiltaan ole soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattuja, eikä valtuuksien kattamia asioita ole laissa riittävän tarkasti määritelty, varsinkin jos otetaan huomioon lain säätämisen jäl-keen muuttuneet olosuhteet. Lain sovelta-misalaan kuuluvista yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista ei perustuslain 80 §:n mukaisesti säädetä lain tasolla.

Eläinlääkintähuoltolain osalta on meneil-lään kokonaisuudistus, jonka yhteydessä

kiinnitetään huomiota muiden muutostarpei-den ohella myös lain perustuslainmukaisuu-teen. Kokonaisuudistus on suunniteltu valmis-tuvaksi niin, että uusi laki voisi tulla voimaan vuoden 2007 alusta.

Myös eläinsuojelulakiin sisältyy eräitä ny-kyisen perustuslain kannalta ongelmallisia säännöksiä. Esitykseen sisältyy ehdotus eläinsuojelulain 30 §:n 1 ja 2 momentin muuttamisesta Elintarviketurvallisuusviras-ton perustamisen johdosta. Kyseisessä pykä-lässä säädetään eläinten kuljetusta koskevasta luvasta ja eläinkuljettajarekisteristä. Pykälän 3 momentti, jota ei tässä yhteydessä ehdoteta muutettavaksi, sisältää valtuutussäännöksen säätää valtioneuvoston asetuksella muun mu-assa eläinkuljettajaluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta ja muista toiminnan harjoit-tamiselle asetettavista vaatimuksista. Näistä asioista on tällä hetkellä säädetty eläinten kuljetuksesta annetulla valtioneuvoston ase-tuksella (491/1996). Asetuksen tasolla sää-tämistä ei voida pitää nykyinen perustuslaki huomioon ottaen asianmukaisena. Suomen eläinten kuljetusta koskeva lainsäädäntö pe-rustuu pääosiltaan eläinten suojelamisesta kuljetusten aikana annettuun neuvoston di-rektiiviin (91/628/ETY, muutettuna 95/29/EY). Euroopan yhteisössä on 22 päi-vänä joulukuuta 2004 annettu neuvoston ase-tus (EY) N:o 1/2005 eläinten suojelusta kul-jetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta. Asetusta ryhdytään sovelta-maan 5 päivänä tammikuuta 2007. Asetuksen voimaantulo aiheuttaa tarpeen koko eläinten kuljetusta koskevan lainsäädännön uudista-miseen. Maa- ja metsätalousministeriö on tämän vuoksi asettanut työryhmän, jonka teh-tävänä on laatia luonnos hallituksen esityk-seksi eläinten kuljettamista koskevaksi laiksi ja tehdä ehdotukset muista tarpeellisista sää-dösmuutoksista. Yhteisön asetuksen voi-maantulosta aiheutuvat muutokset eläinten kuljetusta koskevaan lainsäädäntöön tulee saattaa voimaan samanaikaisesti kuin asetus-ryhdytään soveltamaan. Tuossa yhteydessä myös eläinten kuljetusta koskevan lainsäädännön säädöstaso tarkistetaan asianmukai-seksi. Samalla on tarkoituksena tarkastella myös muiden eläinsuojelulakiin sisältyvien asetuksenantovaltuuksien asianmukaisuutta.

Näiden muutosten sisällyttäminen tähän esitykseen ei ole aikataulusyistä mahdollista.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan eläintautilakiin, helposti leviävistä eläintaukeista annettuun lakiin, eläinten lääkitsemisestä annettuun lakiin, eläinlääkärintammin harjoittamisesta annettuun lakiin, lääkelakiin, eläinsuojelulakiin ja eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettuun lakiin muutoksia, joilla siirrettäisiin näissä laeissa tai niiden nojalla annetuissa säädöksissä maa- ja metsätalousministeriölle annetut toimeenpanotehtävät Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi. Keskeisenä tavoitteena tehtävien kokoamisessa yhdelle toimijalle on hallinnon selkeyttäminen ja resurssien käytön tehostaminen.

Ministeriön toimeenpanotehtävien siirron yhteydessä on samalla tarkoitus tehdä perustuslain edellyttämät välttämättömät muutokset asianomaisiin lakeihin. Muun muassa soveltamisalan ja asetuksenantovaltuuksien on oltava yksilöityjä, tarkkarajaisia ja täsmällisiä. Lisäksi perustuslain mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan kuuluvat lain alaan. Valvontaviranomaisten tehtäviä ja toimivaltuuksia koskevien säännösten on oltava yksilöityjä.

Edellä mainitun eläintautilain kokonaisuudistuksen aikataulun ja laajuuden vuoksi tässä yhteydessä Elintarviketurvallisuusvirastoon liittyvät lainmuutokset ehdotetaan toteutettavaksi vain Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen edellyttämässä laajuudessa. Samalla säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi niiltä osiltaan, kuin ne edellä esitetyllä tavalla voimassa olevassa muodossaan ovat tulkinnanvaraisia virastolle siirrettäväksi ehdotetun hallinnollisen päätöksentekovallan ja ministeriölle kuuluvien asetuksenantovaltuuksien osalta. Lisäksi asetuksenantovaltuuksia ehdotetaan siten muutettaviksi, että ne täyttävät perustuslain 80 §:n 1 momentin vaatimukset.

Elintarviketurvallisuusvirastolle ehdotetaan siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriölle eläintautilain mukaan kuuluvat lain täytän-

töönpanotehtävät, mutta eläintautilain nojalla annettavien asetusten antaminen jäisi edelleen ministeriön tehtäväksi. Elintarviketurvallisuusviraston ja muiden laissa tarkoitettujen viranomaisten päätöksentekoa koskevien toimivaltuuksien osalta on säännösehdoituksissa huomioitu päätöksentekotilanteiden liittyvät perusoikeuksiin sekä omaisuuden suojaan että ammatin- ja elinkeinon harjoittamisen vapauteen. Säännösehdoitusten perusteluissa on esimerkein havainnollistettu säännöksiä, jotka sanamuotonsa perusteella ovat yleisluonteisia, mutta joista hallinnonalan laajuudesta, eläinlajien lukumäärästä ja eläintautien monimuotoisuudesta sekä mahdollisten eläintautiepidemioiden puhkeamisen ennakoimattomuudesta johtuen ei lain tasolla ole mahdollista yksityiskohtaisemmin säätää.

Elintarviketurvallisuusvirastolle ehdotetaan siirrettäväksi helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain mukaan maa- ja metsätalousministeriölle kuuluvat lain täytäntöönpanotehtävät. Lain nojalla annettavien asetusten antaminen jäisi edelleen ministeriön tehtäväksi. Helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annettu laki ja eläintautilaki ovat asialliselta soveltamisalaltaan samaa kokonaisuutta. Ensin mainitun lain kokonaisuudistusta ei ole mahdollista valmistella ja toteuttaa niin nopeasti kuin Elintarviketurvallisuusviraston perustaminen vaatii. Lain sisältämien, poikkeuksellisia tilanteita koskevien säännösten tarve on tarkoitus uudelleen arvioida eläintautilain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Eläintautilain kokonaisuudistuksen laajuuden ja aikataulun vuoksi ehdotetaan tässä vaiheessa toteutettavaksi ainoastaan Elintarviketurvallisuusviraston perustamiseen liittyvät välttämättömät lainmuutokset. Tarkoituksena ei siis ole säätää uusia tehtäviä tai toimivallasta taikka niiden laajentamisesta, vaan siirtää täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät ja toimivalta maa- ja metsätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Elintarviketurvallisuusvirastolle siirrettäisiin maa- ja metsätalousministeriölle mainitun lain mukaan kuuluvat lain täytäntöönpanotehtävät. Asetuksen antaminen eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain

nojalla jäisi edelleen ministeriön tehtäväksi. Elintarviketurvallisuusvirastoon liittyvät lainmuutokset ehdotetaan nyt toteutettavaksi vain Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen edellyttämässä laajuudessa. Lakiin ennalleen jäävien asetuksenantovaltuuksien täsmentämistä ja muuttamista vastaamaan valtiosääntöoikeudellisia vaatimuksia on kuitenkin tarkoitus jatkaa tässä hallituksen esityksessä ehdotettujen muutosten jälkeen ja nämä muutokset on tarkoitus toteuttaa samassa yhteydessä kuin eläinlääkinnällisestä rajatarkastusta koskevat Euroopan yhteisön lainsäädännön muutokset pannaan täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä. Komission odotetaan antavan muutoksia koskevan ehdotuksen vuoden 2006 aikana.

Eläinsuojelulakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi tulisi eläinsuojelulain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanon ja noudattamisen ohjaus ja valvonta keskushallinnon viranomaisena. Samalla Elintarviketurvallisuusvirastoa koskevien teknisten viittausten lisäksi ehdotetussa laissa täsmennettäisiin perustuslain vaatimusten mukaisiksi eläinsuojeluvalvoja ja eläinsuojelutarkastusta koskevat säännökset. Samalla tavalla myös eläinlääkintähuoltolakiin tehtäisiin tarvittavat muutokset ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen vuoksi.

Eläinlääkärintamattomien harjoittamisesta annettuun lakiin tehtäisiin edellä mainittujen muutosten lisäksi eräitä muita teknisluonteisia ja yliopistojen tutkintorakenteen uudistamisesta johtuvia muutoksia. Samassa yhteydessä lisättäisiin myös eläinten lääkitsemisestä annetun lain määritelmiin viljeltävien kalojen ja muiden veden eläinten rinnalle niiden maiti ja mäti.

3. Esityksen vaikutukset

Elintarviketurvallisuusvirastoon siirretään ministeriön elintarvike- ja terveysosaston toimeenpanotehtävät ja niitä hoitava henkilöstö sekä niihin liittyvät määrärahat. Siirrosta ei aiheudu määrärahojen lisäyksen tarvetta. Uuden viraston perustamisen yhtenä tavoitteena on poistaa hajautuneesta hallinnosta johtuvia päällekkäisyyksiä sekä yhtenäistää ja tehostaa viranomaisten toimintaa. Siirret-

tävistä tehtävistä ja henkilöstöstä aiheutuvia vaikutuksia on selvitetty tarkemmin hallituksen esityksessä laiksi Elintarviketurvallisuusvirastosta. Esityksellä ei ole sukupuoleen kohdistuvia vaikutuksia, joten sukupuolten välisen tasa-arvon arvioinnin tarvetta ei ole.

Lakeihin ehdotettavilla perustuslaista johtuvilla muutoksilla sekä eräillä muilla lähinnä teknisillä ja sisällöltään vähäisillä muutoksilla ei ole organisatorisia tai taloudellisia vaikutuksia. Eläinsuojelulain 38 ja 39 §:ään ehdotetut muutokset, joilla lääninhallituksen valtuuttamien eläinsuojeluvalvojen tarkastusoikeus rajattaisiin kotirauhan piiriin ulkopuolelle, tulevat kuitenkin lisäämään viranomaisten työmäärää kotirauhan piirissä tehtävien tarkastusten osalta.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen edellyttämistä muutoksista muuhun lainsäädäntöön pyydettiin lausunnot siinä yhteydessä, kun luonnos hallituksen esitykseksi laiksi Elintarviketurvallisuusvirastosta oli lausunnolla. Oikeusministeriö katsoi tällöin antamassaan lausunnossa, että ongelmallista muuhun lainsäädäntöön tehtävissä muutoksissa on, että eräät muutettavista laeista eivät ole kaikilta osin nykyisen perustuslain mukaisia. Koska ehdotettuja muutoksia ei ollut mahdollista valmistella ja toteuttaa niin nopeasti kuin Elintarviketurvallisuusvirastoa perustamista koskevan hallituksen esityksen antaminen edellytti, maa- ja metsätalousministeriö päätti valmistella nämä muuhun lainsäädäntöön tehtävät muutokset siten, että ne annettaisiin eduskunnan käsiteltäviksi erillisessä hallituksen esityksessä.

Perustuslakiin liittyvien ja muiden lakeihin ehdotettavien muutosten jatkovalmistelun jälkeen esityksestä pyydettiin lausunnot seuraavilta tahoilta: sosiaali- ja terveysministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, oikeusministeriö, sisäasiainministeriö, opetusministeriö, ympäristöministeriö, Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos, Elintarvikevirasto, Kasvintuotannon tarkastuskeskus, Helsingin yliopisto, Lääkelaitos, lääninhallitukset, työvoima- ja elinkeinokeskukset, Suomen Kuntaliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Kes-

kusliitto MTK r.y., Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf, Elintarviketeollisuusliitto ry, Suomen Eläinlääkäriliitto ry, Eläinsuojeluliitto Animalia ry, Helsingin eläinsuojeluyhdistys ry, Suomen Eläinsuojeluyhdistys ry, Suomen kalankasvattajaliitto ry sekä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.

Tähän esitykseen sisältyviä Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen edellyttämiä muutoksia lainsäädäntöön pidettiin lausunnoissa perusteltuina ja asianmukaisesti val-

misteltuina. Lausuntojen perusteella on tehty tarpeelliseksi todetut korjaukset ehdotettuihin säädösteksteihin.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Tässä esityksessä ehdotetut lakien muutokset liittyvät eduskunnan käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen laiksi Elintarviketurvallisuusvirastosta ja ne on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti Elintarviketurvallisuusvirastoa koskevan lain kanssa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain muuttamisesta

Elintarviketurvallisuusvirastoon liittyvät muutokset eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettuun lakiin ehdotetaan nyt toteutettavaksi vain Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen edellyttämässä laajuudessa. Ehdotettujen muutosten ulkopuolelle eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettuun lakiin jäävät asetuksenantovaltuudet lain 2 §:n 3 ja 4 momentissa, 5–7 §:ssä, 9–10 §:ssä ja 23 §:ssä. Mainitut säännökset ovat sananmuodoltaan sellaisia, että niiden voisi tulkita tarkoittavan sekä normi- että hallintopäätösten antamista. Lakia säädettäessä on kuitenkin tarkoitettu asetuksenantovaltuuksia (HE 187/1996 vp.), ja sellaisina lainkohtia on myös lakia sovellettaessa pidetty. Maa- ja metsätalousministeriö ei näiden osalta tule käyttämään lain mukaista päätösvaltaansa hallintopäätöksen muodossa. Ainoa lakiin jäävä yksittäinen asia, jossa metsätalousministeriö voi tarvittaessa tehdä hallintopäätöksen, liittyy kunnalle kalastustuotteiden tarkastustehtävästä maksettavasta korvauksesta päättämiseen lain 10 §:n 2 momentin mukaisesti.

4 §. Määritelmät. Pykälän 1 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että rajaeläinlääkärit siirtyvät Elintarviketurvallisuusviraston palvelukseen ja että Elintarviketurvallisuusvirastolle siirtyy toimivalta valtuuttaa laillistettu eläinlääkäri tai tämän sijainen rajaeläinlääkäriksi. Pykälän 2 kohdassa ehdotetaan valvontaviranomaisten joukosta poistettavaksi "asianomainen ministeriö" ja valvontaviranomaisiin lisättäväksi Elintarviketurvallisuusvirasto.

8 §. Maa- ja metsätalousministeriö. Pykälässä ehdotetaan, että lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonta säädetään maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi.

8 a §. Elintarviketurvallisuusvirasto. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestäminen ja rajaeläinlääkäriin valtuuttaminen sekä lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonta ehdote-

taan pykälässä määrättäväksi Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi.

17 §. Muun viranomaisen tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että toimivalta tuontierän tarkastuksesta syntyvän asian ratkaisemiseen siirtyy maa- ja metsätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

18 §. Maahan tuodussa eläimessä tai tavaraassa myöhemmin todetut puutteet. Toimivalta maahan tuotujen ja eläintautien leviämisen vaaraa aiheuttavien eläinten, tavaroiden tai maahan tuotujen eläinten jälkeläisten, alkioiden, sukusolujen ja eläimistä saatavien tuotteiden käsittelyyn ehdotetaan pykälässä siirrettäväksi Elintarviketurvallisuusvirastolle. Myös toimivalta antaa määräys ryhtyä eläintautilain mukaisiin toimenpiteisiin siirtyy maa- ja metsätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

19 §. Uhkasakko ja teettäminen. Pykälän 1 ja 2 momentin mukainen pakkokeinojen käyttöä koskeva toimivalta ehdotetaan siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

21 §. Palkkiot ja kustannusten korvaukset. Pykälässä säädetään rajaeläinlääkärien ja kunnaneläinlääkärien oikeudesta palkkioon tekemästään työstä ja heille tästä työstä aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että rajaeläinlääkärien palkkioiden ja kustannusten korvausten maksamisesta päättää Elintarviketurvallisuusvirasto. Kunnaneläinlääkäreiden osalta noudatetaan edelleen, mitä asiasta erikseen säädetään.

25 §. Muutoksenhaku. Ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen jälkeen tämän lain nojalla tehtävät yksittäiset päätökset tekee Elintarviketurvallisuusvirasto. Näihin päätöksiin ehdotetaan pykälän 2 momentissa haettavaksi muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Lisäksi pykälän 2 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi lisäämällä siihen säännös, jonka mukaan lain mukaisia maksuja koskeviin päätöksiin haetaan muutosta siinä järjestyksessä kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Myös pykälän 3 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että myös valtion muun viranomaisen lain 10 §:n 2 momentin nojalla tekemään päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

30 §. Tarkemmat säännökset ja määräykset. Voimassa olevan pykälän 1 momentissa todetaan, että tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta voidaan tarvittaessa antaa asetuksella. Lisäksi asetuksella voidaan säätää, että asianomainen ministeriö antaa mainitun asetuksen soveltamisesta tarkempia määräyksiä. Esityksen mukaan momentti kumottaisiin, koska pelkästään täytäntöönpanoa koskevia valtuuksia on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan pidetty tarpeettomina.

1.2. Laki lääkelain muuttamisesta

21 g §. Pykälä sisältää säännöksen maahan- tuonti- ja käyttöluvan myöntämisestä lääke- valmisteelle vakavan eläintautiepidemian sat- tuessa, mikäli sopivaa valmistetta ei ole muu- ten saatavilla tai jos eläintautitilanne muuten niin vaatii. Ehdotetun Elintarviketurvalli- suusviraston perustamisen johdosta tämä py- kälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että maahan- tuonti- ja käyttöluvan myöntää maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarvike- turvallisuusvirasto.

90 §. Pykälän 2 momentissa säädetään Lääkelaitoksen oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä tietoja erälle viranomaisille. Mo- mentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että Elintarviketurvallisuusvirastolla olisi oikeus saada maa- ja metsätalousministeriön sijasta Lääkelaitokselta salassa pidettäviä tietoja la- kisäateisten tehtäviensä hoitamiseksi.

95 c §. Voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään maa- ja metsätalous- ministeriön ja lääninhallitusten tehtävistä eläinlääkäreiden lääkkeiden luovutusoikeu- den valvonnassa. Elintarviketurvallisuusvi- rasto voi valvonnan toteuttamista varten an- taa lääninhallituksille virkakäskyyn rinnastet- tavien yksittäisiä tapauksia koskevia määräyk- siä ja ohjeita. Valvontaa varten näillä viran- omaisilla on lisäksi oikeus saada valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot eläinlääkäreiden hankkimista ja määräämistä lääkkeistä mak- sutta eläinlääkäreiltä, Lääkelaitokselta, lääke- tukkukaupoilta ja aptekeilta. Ehdotetun

Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muu- tettavaksi siten, että ministeriölle kuuluvat tehtävät ja oikeus saada valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja siirrettäisiin maa- ja met- sätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuus- virastolle. Samalla mainittu määräyksenanto- valtuus tarkennettaisiin koskemaan yksittäis- tapauksia ja ohjeidenantovaltuus poistetta- siin kokonaan. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut ohjeiden an- tamista koskevat säännökset tarpeettomiksi, koska ministeriö tai muu viranomainen voi laissa säädetyn tehtävänsä alalla antaa ohjeita ilman eri valtuutustakin.

1.3. Laki eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta

4 §. Määritelmät. Pykälän 7 kohdassa ole- vaan tuotantoeläinten määritelmään ehdote- taan selvyyden vuoksi lisättäväksi viljeltävi- en kalojen ja muiden veden eläinten rinnalle niiden maiti ja mäti. Mädillä tarkoitetaan myös hedelmöitettyä mätiä. Lisäksi 1 mo- mentin 9 kohdan valvontaviranomaisen mää- ritelmästä ehdotetaan poistettavaksi asian- omainen ministeriö ja määritelmään lisättä- väksi uutena valvontaviranomaisena Elintar- viketurvallisuusvirasto.

5 §. Ministeriö. Pykälä ehdotetaan muutet- tavaksi siten, että maa- ja metsätalousminis- teriölle määrättäisiin ylimpänä viranomaise- na tämän lain sekä sen nojalla annettujen täy- täntöönpanon ja noudattamisen ohjaus ja valvonta.

5 a §. Elintarviketurvallisuusvirasto. Pykä- lässä säädettäisiin perustettavaksi ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston eläinten lää- kitsemisestä annetun lain mukaisista tehtävis- tä. Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaisi ja valvoisi keskushallinnon viranomaisena tä- män lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Elintarvi- keturvallisuusviraston ohjattaviksi ja valvot- taviksi siirtyisivät tuotantoeläinten omistajien tai haltijoiden lääkekirjanpidon tarkastusten järjestäminen, eläinlääkärien lääkekirjanpi- don tarkastusten järjestäminen ja kansalliseen vierasainevalvontaohjelmaan liittyvä eläviä eläimiä koskevan näytteenoton järjestäminen. Nykyiset säännökset vierasainevalvonnasta sisältyvät eläimistä saatavien elintarvikkei-

den elintarvikehygieniasta annetun lain (1195/1996) 10 § 2 momenttiin ja tulevat säännökset uuteen elintarvikelain 30 §:ään, jota koskeva hallituksen esitys elintarvikelaiksi sekä laiksi terveydensuojelulain muuttamisesta (HE 53/2005 vp) on eduskunnan käsiteltävänä.

6 §. Lääninhallitus. Elintarvike- ja eläinlääkintäviraston perustamisen johdosta on myös lääninhallituksen tehtäviä ja asemaa eläinten lääkitsemisestä annetun lain mukaisena viranomaisena täsmennettävä. Pykälän mukaan lääninhallitus huolehtisi tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

1.4. Laki eläinsuojelulain muuttamisesta

28 §. Eläinten maahantuonti. Voimassa olevan eläinsuojelulain 28 §:n 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi eräissä tapauksissa eläinsuojelullisista syistä kieltää eläinten maahantuonnin. Kiellon vastaisesti maahantuotu eläin on pykälän 2 momentin mukaan eläimen omistajan tai haltijan kustannuksella palautettava tai sen suhteen on meneteltävä maa- ja metsätalousministeriön hyväksymällä tavalla. Pykälän 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö tai lääninhallitus voi myös eläimen omistajan tai haltijan kustannuksella määrätä teettäväksi 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden.

Ehdotetun Elintarvike- ja eläinlääkintäviraston perustamisen johdosta pykälän 2 ja 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä maa- ja metsätalousministeriön sijasta toimivaltaisena viranomaisena olisi Elintarvike- ja eläinlääkintävirasto.

29 §. Eläinten kuljetus. Voimassa olevan 29 §:n 2 momentin mukaan asetuksella voidaan tietyin edellytyksin säätää eläinten kuljetuksen edellytykseksi, että säännöksessä mainittu, tai maa- ja metsätalousministeriön määräämä eläinlääkäri on tarkastanut eläimet ja eläinten kuljetustilat sekä todennut niiden olevan kuljetuksen edellyttämässä kunnossa. Ehdotetun Elintarvike- ja eläinlääkintäviraston perustamisen johdosta momenttia muutettaisiin siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta eläinlääkäriin määrääminen kuuluisi Elintarvike- ja eläinlääkintäviraston toimivaltaan.

Samalla asetusta koskevaa säädöstäsoa täsmennettäisiin siten, että kyseessä olisi valtioneuvoston asetus, jota säännöksessä perustuslain 80 §:n 1 momentti huomioon ottaen tarkoitetaan.

30 §. Lupa eläinten kuljettamiseen ja eläinkuljettajarekisteri. Voimassa olevan 30 §:n 1 momentti sisältää säännöksen eläinkuljetusluvan hakemisesta ja Euroopan yhteisön ulkopuoliseen valtioon sijoittuneelta eläinkuljettajalta edellytetystä sitoumuksesta, joka koskee eläinsuojelulainsäädännön noudattamista eläinten kuljetuksissa. Säännöksen mukaan sitoumus on annettava maa- ja metsätalousministeriölle. Ehdotetun Elintarvike- ja eläinlääkintäviraston perustamisen johdosta pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sitoumus olisi maa- ja metsätalousministeriön sijasta annettava Elintarvike- ja eläinlääkintävirastolle.

Pykälän 2 momentti koskee eläinkuljettajarekisterin pitämistä. Säännöksen mukaan maa- ja metsätalousministeriö pitää valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä kaikista eläinten kuljetukseen myönnettyistä luvista ja 1 momentissa tarkoitetuista sitoumuksista. Valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä pitäisi ehdotuksen mukaan maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarvike- ja eläinlääkintävirasto.

Eläinten kuljetusta koskevan lainsäädännön muita muutostarpeita, muutosten toteuttamista ja toteuttamisaikataulua on selostettu esityksen yleisperustelujen jaksossa 1 nykytila.

34 §. Maa- ja metsätalousministeriö. Ehdotetun Elintarvike- ja eläinlääkintäviraston perustamisen johdosta täsmennettäisiin maa- ja metsätalousministeriön tehtäviä ja asemaa eläinsuojeluviranomaisena. Pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriö ohjaisi ja valvoisi ylipäätänsä viranomaisena tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

34 a §. Elintarvike- ja eläinlääkintävirasto. Pykälässä säädettäisiin perustettavaksi ehdotetun Elintarvike- ja eläinlääkintäviraston eläinsuojelulain mukaisista tehtävistä. Elintarvike- ja eläinlääkintävirasto ohjaisi ja valvoisi keskuhallinnon viranomaisena tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

35 §. Lääninhallitus. Ehdotetun Elintarvike- ja eläinlääkintäviraston perustamisen johdosta

täsmennettäisiin lääninhallituksen tehtäviä ja asemaa eläinsuojeluviranomaisena. Pykälän mukaan lääninhallitus huolehtisi tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

38 §. Eläinsuojeluvalvoja. Voimassa olevan 38 §:n 1 momentin mukaan lääninhallitus voi määräämillään ehdoilla myöntää maa- ja metsätalousministeriön hyväksymän koulutuksen saaneelle henkilölle oikeuden eläinsuojeluvalvojana suorittaa eläinsuojelutarkastuksia. Hyväksymistä edellyttävällä koulutuksella on tarkoitettu esimerkiksi eläinsuojelujärjestöjen jäsenilleen järjestämien kurssien sisällön hyväksymistä. Eläinsuojelulain säätämisen yhteydessä eläinsuojeluvalvojen asemaa julkisen hallintotehtävän hoitajana ja heidän siihen liittyviä kelpoisuusvaatimuksia ei ole kuitenkaan arvioitu nykyisen perustuslain säännösten valossa.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai sen nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi, eikä vaarana perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 46/2001 vp) katsonut, että asunnon tarkastamisvaltuus merkitsee mahdollisuutta puuttua jokaiselle turvattuun kotirauhan suojaan ja että tällaisessa toimivaltuudessa on siten samalla kysymys perustuslain 124 §:ssä tarkoitettua merkittävää julkisen vallan käytöstä. Julkisella hallintotehtävällä tarkoitetaan muun muassa yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeuksia, velvollisuuksia ja etuja koskevaan päätöksentekoon liittyviä tehtäviä. Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa tulee kiinnittää huomiota muun muassa hallinnon tehokkuuteen ja muihin hallinnon sisäisiin näkökohtiin. Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimukset koskevat ennen muuta julkiseen hallintotehtävään liittyvää päätöksentekoa. Perustuslain 124 §:ssä tarkoitettua julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle edellyttää laissa määriteltäväksi ainakin yleisluonteisesti tehtävän hoitajan pätevyyden tai kelpoisuuden (muun muassa PeVL 28/2001 vp ja 48/2001 vp). Perustuslakiva-

liokunnan kannanotto julkista hallintotehtävää hoitavalta henkilöltä edellyttävästä virkavastuusta sisältyy valiokunnan lausuntoon PeVL 48/2001 vp.

Tällä hetkellä lääninhallitusten valtuuttamina eläinsuojeluvalvojina toimii noin 35 valvojaa, jotka tekevät vuosittain yhteensä noin 2 000 eläinsuojelutarkastusta. Voidaan katsoa, että eläinsuojeluvalvojat vapauttavat viranomaisten työpanosta tehtyjen tarkastusten lukumäärällä, ja eläinsuojeluvalvojaorganisaatiota viranomaisten apuna voidaan tämän perusteella pitää hallinnon kannalta tarkoituksenmukaisena järjestelynä. Tällä hetkellä eläinsuojeluvalvojan tarkastusoikeutta kotirauhan piirissä ei ole laissa kuitenkaan rajattu perustuslain tarkoittamalla tavalla eikä kelpoisuutta määriteltä riittävällä tarkkuudella. Eläinsuojeluvalvoilla ei ole oikeutta tehdä tarkastuksen kohdetta velvoittavia hallintopäätöksiä, tai puuttua muuten tarkastuksen kohteen oikeusasemaan. Eläinsuojeluvalvojan tehtävä suhteessa tarkastuksen kohteeseen rajoittuu tilanteen toteamiseen ja eläimen hyvinvointia edistävien neuvojen antamiseen tarvittaessa. Jos eläinsuojeluvalvoja kuitenkin havaitsee, että eläintenpidossa on rikottu eläinsuojelusäädöksiä, hänen tulee lain 41 §:n mukaan ilmoittaa siitä eläinsuojeluviranomaiselle, jonka tulee ryhtyä asiantilan korjaamiseksi tarvittaviin viranomaist toimiin. Vaikka eläinsuojeluvalvojan oikeuksiin ei tämän mukaisesti kuulu merkittävää julkisen vallan käyttöä, jos tarkastusoikeus rajataan kotirauhan piirin ulkopuolelle, on tarpeen täsmentää eläinsuojeluvalvoilta edellytettävää kelpoisuutta. Eri eläinlajien pidolle asetettavat vaatimukset saattavat poiketa huomattavasti toisistaan ja olla esimerkiksi tilavaatimusten osalta hyvinkin yksityiskohdaisia. Tarkastustoiminnan lähtökohtana tulee olla, että tarkastuksen tekijällä itsellään on tarkastuksen kohteena olevista seikoista riittävä asiantuntemus, jos hänellä on lakiin perustuva oikeus tehdä tarkastuksia, vaikka tosiasiallinen toimivalta rajoittuisi vain neuvojen antamiseen. Myöskään neuvot eivät saa olla virheellisiä. Esimerkiksi seura- ja harrastuseläinten pitoa koskeva perehtyneisyys ei tarkoita välttämättä sitä, että henkilö olisi tällä perusteella pätevä arvioimaan myös tuotantoeläinten, esimerkiksi sikojen pitoa tai pito-olosuhteita. Tällä hetkellä eläinsuojeluval-

vojien tarkastusoikeuksia ei ole rajattu riittävästi henkilön tosiasiallisen asiantuntemuksen perusteella.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa eläinsuojeluvalvojan pätevyydellä tarkoitettaisiin perehtyneisyyttä tarkastuksen kohteena olevaan eläinlajiin ja sen pidolle asetettaviin eläinsuojeluvaatimuksiin. Pätevyyden tarkastustehtävään henkilö voisi saavuttaa joko koulutuksella tai käytännön kokemuksella, esimerkiksi ammatti- tai harrastustoiminnan kautta. Ennen kuin muutoin pätevä henkilö voitaisiin valtuuttaa tarkastusten tekemiseen, hänen tulisi ehdotuksen mukaan suorittaa lisäksi eläinsuojelutarkastuksen tekemistä koskeva kurssi, jonka järjestäisi Elintarviketurvallisuuksivirasto. Tarkoituksena on, että kurssilla käsiteltäisiin tarkastuksen tekijän ja tarkastuksen kohteen oikeuksia ja velvollisuuksia ja muita tarkastuksen tekemisessä huomioon otettavia seikkoja, kuten esimerkiksi kuinka vältetään mahdollisten eläintautien leviäminen tarkastajan mukana tarkastuskohteesta toiseen. Lääninhallitus arvioisi henkilön pätevyyden nykyiseen tapaan ja määrittäisi tämän tarkastusoikeuden pätevyyden mukaan. Lääninhallitus voisi nykyiseen tapaan asettaa valvojalle myös muita tarkastustoimintaa koskevia ehtoja. Tarkastusoikeutta voidaan esimerkiksi rajoittaa alueellisesti. Ehdot voivat koskea myös muita toiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi tai valvonnan kannalta tarpeellisia seikkoja, kuten esimerkiksi raportointivelvoitetta tehdyistä tarkastuksista. Lisäksi ehdotettuun säännökseen otettaisiin selvyyden vuoksi maininta siitä, että eläinsuojeluvalvojan tarkastusoikeus ei koske kotirauhan piiriä. Tarkastusoikeudesta kotirauhan piirissä säädetäisiin perustuslain tarkoittamalla tavalla varsinaisesti ehdotetun lain 39 §:n 5 momentissa. Ehdotettuun lakiin sisältyy lain voimaantullessa toimivia eläinsuojeluvalvoja koskeva siirtymäsäännös.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin eläinsuojeluvalvojan vastuuta tarkastuksessa mahdollisesti aiheutuvista vahingoista. Tällaisten vahinkojen varalta eläinsuojeluvalvojalla tulisi nykyiseen tapaan olla vakuutus. Lisäksi säännökseen lisättäisiin maininta eläinsuojeluvalvojaa koskevasta virkavastuusta. Rikoslain (39/1889) 40 luvun 11 §:n 5 b kohdan (604/2002) mukaan julkista valtaa käyttävänä henkilönä pidetään

myös sitä henkilöä, joka osallistuu julkista valtaa koskevan päätöksen valmisteluun muun muassa suorittamalla tarkastuksia tai muulla vastaavalla tavalla.

Ehdotettu 3 momentti koskisi eläinsuojeluvalvojan oikeuden peruuttamista. Eläinsuojeluvalvojana toimiminen perustuu vapaaehtoisuuteen. Eläinsuojeluvalvojan oikeuden myöntäminen perustuu lääninhallituksen harkintaan valvojatarpeesta läänin alueella sekä lääninhallituksen arvioon henkilön pätevyydestä tehtävän hoitamiseen. Henkilön tulee käytännössä myös muilta ominaisuuksiltaan olla sopiva tällaiseen tehtävään. Ehdotuksen mukaan lääninhallitus voisi peruuttaa myöntämänsä oikeuden, jos eläinsuojeluvalvoja laiminlöisi lääninhallituksen asettamien ehtojen noudattamisen tai muutoin olennaisella tavalla rikkoisi tarkastustoimintaa koskevia velvoitteitaan. Oikeus voitaisiin nykyiseen tapaan peruuttaa myös muusta perustelusta syystä.

39 §. Tarkastus. Voimassa olevan lain eläinsuojelutarkastusta koskevassa 39 §:ssä ei ole erillistä säännöstä tarkastuksen tekemisestä kotirauhan piirissä. Pykälän 1 momentin mukaan viranomaisella ja eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tehdä tarkastus, jos on aihetta epäillä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan, käytetään tai kuljetetaan eläinsuojelusäädösten vastaisesti. Säännös koskee asuintilojen lisäksi muun muassa tuotantotilojen tarkastuksia ja muita mahdollisia tarkastuksia, joista ei ole pykälässä erikseen säädetty. Näitä tarkastuksia saadaan siis tehdä vain epäilyn perusteella. Pykälän 2 momentti koskee eräiden viranomaisten oikeutta tarkastaa eläinkuljetus ilman säännösten rikkomista koskevaa epäilyä. Pykälän 3 momentti koskee viranomaisten ja eläinsuojeluvalvojan oikeutta tarkastaa ilman epäilyä eräitä eläimillä järjestettäviä näytöksiä ja tilaisuuksia, lain 21 §:ssä tarkoitettua luonnonvaraisten eläinten tarhausta tuotantotarkoituksessa, lain 23 §:ssä tarkoitettuja riistanhoidollisia tarhoja ja 24 §:ssä tarkoitettua ammattimaista tai laajamittaista seura- ja harrastuseläinten pitoa. Pykälän 4 momentti koskee tarkastuksen tekijän oikeutta, tarkastusoikeutensa puitteissa, päästä tarkastusta varten eläintiloihin, tehdä tarkastus säännöksen tarkoittamassa laajuudessa ja ottaa tarvittaessa tarpeellisia näytteitä. Kotirauhan piiriä

edellä todetuista tarkastussäännöksistä saatavat käytännössä koskea sen 1 momentin tarkoittama tarkastus ja 3 momentin tarkastuksista ammattimaista tai laajamittaista seura- ja harrastuseläinten pitoa koskeva tarkastus. Asuintiloissa saatetaan pitää, tai sinne ottaa hoidettavaksi eläimiä niin, että eläinsuojeluasetuksen (396/1996) 26 §:ssä tarkoitettu toiminnan laajuuden määritelmä täyttyy.

Perustuslain 10 §:ssä säädetään yksityiselämän suojasta. Säännöksellä turvataan muun muassa jokaisen kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut kotirauhan piiriin ulottuvan toimen olevan hyväksyttävä rikoksen selvittämiseksi, jos toimi sidotaan säännöksessä siihen, että on olemassa konkreettinen syy epäillä lakia rikotun tai rikottavan (PeVL 20/2001 vp). Perustuslaissa suojattu kotirauhan piiri kattaa lähtökohtaisesti kaikenlaiset pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyt tilat (PeVL 46/2001 vp). Peruslakivaliokunta lisäksi katsonut, että tarkastuksen tulee olla välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja että tarkastuksen saa suorittaa vain viranomainen (PeVL 46/2001 vp ja PeVL 48/2001 vp). Teon rangaistavuuden osalta valiokunta on viimeksi mainituissa lausunnoissaan edellyttänyt rikosepäilyjen olevan sellaisia, joissa tekoon liittyy vankeusuhka ja lausunnossaan PeVL 40/2002 vp katsonut, että kotirauhan suojaan puuttuminen moitittavuudeltaan hyvin vähäisten rikkomusten selvittämiseksi ei täyttänyt vaatimusta perusoikeusrajoituksen oikeasuhteisuudesta. Lausunnossaan PeVL 69/2002 vp perustuslakivaliokunta on pitänyt hyväksyttävänä tarkastuksen tekemistä sellaisten tekoja koskevien epäilyjen johdosta, josta voi enimmillään seurata sakkorangaistus. Kyse oli pääasiassa julkisin varoin myönnettyjen tukien ja avustusten käytön valvonnasta ja toiminnasta, jossa osa elinkeinonharjoittajan toimitiloista yleensä sijaitsee hänen asunnossaan.

Erilaisten seura- ja harrastuseläinten pitäminen kodeissa lisääntyy jatkuvasti. Tarkastusoikeus kotirauhan piirissä on eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi tarpeellinen, koska eläinten tilanne voidaan todeta vain niiden

pitopaikkaan tehtävällä tarkastuksella. Tarkastusoikeuden rajaamiseksi perustuslain tarkoittamalla tavalla 39 §:ään ehdotetaan liittäväksi uusi 5 momentti, joka koskisi kaikkia mahdollisia pykälän tarkoittamia tarkastuksia kotirauhan piirissä. Ehdotetun säännöksen mukaan valvontaviranomaisella olisi oikeus tehdä tarkastus kotirauhan piirissä, jos se olisi välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja olisi aihetta epäillä sen omistajan tai haltijan syyllistyvän eläinsuojelulain sellaiseen rikkomiseen, joka on säädetty rangaistavaksi.

Eläinsuojelulain esitöistä ei käy ilmi, minälaista epäilyä 39 §:n 1 momentissa tarkoitettu "aihetta epäillä" edellyttää. Lähtökohtana voidaan pitää, että epäily on sellaista, että tapauksesta saatujen tietojen perusteella normaalille huolelliselle ihmiselle syntyy järkevä ja perusteltavissa oleva epäily siitä, että kyseessä olevan eläimen tai eläinlajin pitoa koskevaa lainsäädäntöä rikotaan. Vastavaa konkreettista ja yksilöitävissä olevaa syytä epäilyltä edellytettäisiin myös ehdotetussa säännöksessä. Kotirauhan piiriä koskeva tarkastus koskisi 39 §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia. Epäilyn tulisi kohdistua sellaiseen eläimen säädöstenvastaiseen hoitoon, kohteluun tai käsittelyyn, joka olisi rangaistavaa. Eläinsuojelulain 54 §:ssä on säädetty näitä tekoja koskevasta tahallaan tai huolimattomuudesta tehdystä eläinsuojelurikkomuksesta rangaistukseksi sakkoa, jollei teosta muualla säädetä ankarampaa rangaistusta. Rikoslain 17 luvun 14 §:ssä (163/1998) säädetään vankeus- tai sakkouhkaisesta eläinsuojelurikoksesta ja 15 §:ssä lievistä eläinsuojelurikoksesta, josta tuomitaan sakkorangaistus. Tuomitseminen edellyttää tahallisuutta tai törkeää huolimattomuutta, tekona pahoinpitelyä, liiallista rasittamista, tarpeellista hoitoa tai ravintoa vaille jättämistä tai muuta eläinsuojelulain vastaista eläimen julmaa tai tarpeetonta kärsimystä, kipua tai tuskaa aiheuttavaa kohtelua. Ehdotuksen mukaan tarkastus voitaisiin tehdä epäiltäessä henkilön syyllistyvän tekoon, josta voi seurata sakkorangaistus. Käytännössä vasta paikan päällä voidaan todeta teon törkeysaste. Tarkastusoikeuden laajuus määräytyisi 39 §:n 4 momentin mukaisesti. Hallintolain (434/2003) 6 §:ssä säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaan viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa

tavoiteltuun päämäärään nähden. Tämänkään mukaisesti kotirauhan piiriä ei saa tarkastaa enempää kuin mitä eläimen tilanteen toteaminen edellyttäisi.

Eläinsuojeluvalvoja voisi tarkastusoikeutensa puitteissa avustaa tarkastuksen tekevää viranomaista, esimerkiksi poliisia tämän pyynnöstä kotirauhan piiriin tehtävässä tarkastuksessa.

48 §. *Selvitykset ja tutkimukset.* Voimassa olevan 48 §:n 1 momentti sisältää maa- ja metsätalousministeriölle ja lääninhallitukselle valtuuden määrätä eräin edellytyksin eläinlääkärit suorittamaan selvityksiä ja tutkimuksia eläintenpitoyksiköissä, joissa pidetään eläimiä elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa sekä eläinkuljetuksissa, teurastamoissa ja teurastuspaikoissa. Ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta virasto määräisi eläinlääkärit selvitysten ja tutkimusten suorittamiseen maa- ja metsätalousministeriön sijasta. Samalla säännöstä täsmennettäisiin perustuslain 124 § huomioiden ottaen siten, että määräys voisi koskea vain virkaeläinlääkäreitä. Säännöksen tarkoittamat selvitykset ja tutkimukset voidaan käytännössä hoitaa yksinomaan viranomaisen toimesta.

51 §. *Valitus.* Lain 51 §:n 1 momentti sisältää muutoksenhakua koskevan säännöksen. Säännöksen viranomaisia koskevaan luetteloon lisättäisiin Elintarviketurvallisuusvirasto, jonka päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti. Samalla säännöksessä muutoksenhakuviranomaisena mainittu lääninoikeus muutettaisiin hallinto-oikeudeksi, joka on nykyisin hallintolainkäyttölain mukainen tuomioistuin valitettaessa valtioneuvoston alaisen viranomaisen päätöksestä.

55 §. *Eläintenpitokielto.* Jos henkilölle on määrätty eläintenpitokielto, tuomioistuimen on voimassa olevan 55 §:n 3 momentin mukaan lähettävä jäljennös asiaa koskevasta pöytäkirjasta maa- ja metsätalousministeriölle. Ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta tuomioistuimen pöytäkirja lähetettäisiin maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirastolle.

58 §. *Kustannukset.* Voimassa olevan 58 §:n 2 momentin mukaan voidaan lain 44 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä (kiireel-

liset toimenpiteet) aiheutuvat kustannukset maksaa erityisistä syistä etukäteen valtion talousarviossa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintähuoltoon varatuista määrärahoista. Ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen yhteydessä siirrettäisiin maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosastolle kuuluneet toimeenpanotehtävät perustettavaan virastoon, jonne myös säännöksen tarkoittamat kiireellisistä eläinsuojelutoimenpiteistä aiheutuvien kustannusten maksamiset on tarkoitus siirtää. Ehdotetun säännöksen mukaan kustannukset voitaisiin edelleen maksaa valtion talousarviossa eläinlääkintähuoltoon varatuista määrärahoista. Maksamisen voisi suorittaa nykyisen maa- ja metsätalousministeriön sijasta myös virasto.

59 §. *Palkkiot.* Pykälän 1 momentissa säädetään kunnaneläinlääkärin oikeudesta palkkioon ja kustannusten korvaukseen eläinsuojelutarkastusten tekemisestä.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan samanlainen oikeus palkkioon ja kustannusten korvaukseen on myös maa- ja metsätalousministeriön ja lääninhallituksen määräämällä eläinlääkärillä, joka on suorittanut 48 §:ssä tarkoitettun selvityksen tai tutkimuksen. Lain 48 §:n 1 momenttia ehdotetaan esityksessä muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta määräyksen eläinlääkärille selvityksen tai tutkimuksen suorittamiseen antaisi Elintarviketurvallisuusvirasto. Tämän johdosta ehdotetaan vastaavasti muutettavaksi myös 59 §:n 2 momenttia.

61 §. *Vahingonkorvaus.* Eläinsuojelulain 61 §:ssä säädetään kunnaneläinlääkärin tai kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan eläinsuojelutarkastusta tehdessään mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta ja maksettujen korvausten takaisinperimisestä vahingon aiheuttaneelta. Korvausten maksamisesta vastaa valtio siten kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) julkisyhteisön korvausvastuusta säädetään.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan korvausten osalta noudatetaan 1 ja 2 momentin säännöksiä myös muun eläinlääkärin, jonka maa- ja metsätalousministeriö tai lääninhallitus on määrännyt suorittamaan laissa tarkoitettuja tehtäviä, aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen. Viittauksella maa- ja metsätalousministeriöön tarkoitetaan viittaus-

ta lain 29 §:n 2 momenttiin ja 48 §:n 1 momenttiin. Mainittuja säännöksiä ehdotetaan esityksessä muutettaviksi siten, että toimivaltainen viranomainen olisi ministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto. Tämän johdosta muutettaisiin vastaavasti myös pykälän 3 momenttia.

Ehdotettuun lakiin sisältyisi nykyisiä eläinsuojeluvalvojia koskeva siirtymäsäännös. Lääninhallituksen tulisi tarkistaa eläinsuojeluvalvojien tarkastusoikeudet vastaamaan 38 §:ssä säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia. Eläinsuojeluvalvojien pätevyyden arvioinnissa voitaisiin tällöin ottaa käytännön kokemuksen huomioon muun pätevyyden lisäksi myös tosiasiallisesti valvotut eläinlajit, tehtyjen tarkastuskäyntien lukumäärä eri eläinlajien osalta ja tarkastustoiminnan kesto lainmuutoksen voimaantullessa. Eläinsuojeluvalvojakurssin suorittamista ei edellytettäisi.

1.5. Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta

3 §. *Eläinlääkäriksi laillistaminen Suomessa suoritettun tutkinnon perusteella.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto myöntäisi Suomessa eläinlääkärikoulutuksen suorittaneille henkilöille oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä.

Voimassa olevan lain mukaan eläinlääkäriksi laillistamisen edellytyksenä on eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinto, joka on ollut aiemmin 220 opintoviikon laajuinen ja käytännössä kuuden vuoden mittainen ylempi korkeakoulututkinto. Yliopistojen tutkintorakenne on kuitenkin muutettu 1 päivänä elokuuta 2005 voimaan tulleilla yliopistolain muuttamisesta annetulla lailla (715/2004) ja yliopistojen tutkinnoista annetulla valtioneuvoston asetuksella (794/2004) kaksiportaiseksi siten, että eläinlääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavat opinnot ovat kolmen vuoden mittaisia ja pohjautuvat eläinlääketieteen kandidaatin tutkintoon taikka muuhun vähintään kolmen vuoden mittaiseen soveltuvaan alempaan korkeakoulututkintoon tai sitä tasoltaan vastaavaan koulutukseen.

Tutkintorakenteen uudistaminen tekee mahdolliseksi ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen siirtymisen

esimerkiksi samalla alalla suoritettun ulkomaisen tutkinnon pohjalta. Siirtymistä eläinlääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtaviin opintoihin muun kuin samassa yliopistossa suoritettun eläinlääketieteen kandidaatin tutkinnon pohjalta rajoittaa kuitenkin yliopistojen tutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen 17 §, jonka mukaan eläinlääketieteen lisensiaatin tutkintoon ja sen pohjana olevaan alempaan korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta järjestettäessä on noudatettava Euroopan yhteisön lainsäädännössä asetettuja koulutuksen vähimmäisvaatimuksia. Eläinlääkärien toimintaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 78/1027/ETY mukaan eläinlääkärikoulutuksen tulee olla vähintään viiden vuoden mittainen ja antaa opiskelijalle direktiivin liitteessä mainittujen oppiaineiden tuntemus. Näin ollen yliopiston tulee esimerkiksi täydentäviä opintoja vaatimalla varmistua, että kaikki eläinlääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavaan koulutukseen otettavat henkilöt saavat koulutuksensa kokonaiskeston aikana direktiivin mukaiset taidot ja valmiudet.

Kaksiportaisen tutkintorakenteen voimaantulon vuoksi ehdotetaan, että laillistetuksi eläinlääkäriksi julistaminen lain 3 §:n mukaan edellyttäisi eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittamista sekä pohjakoulutuksena eläinlääketieteen kandidaatin tutkintoa, muuta vähintään kolmevuotista soveltuvaa alempaa korkeakoulututkintoa taikka niitä tasoltaan vastaavaa koulutusta.

Laillistamisen edellytyksenä olisi myös Elintarviketurvallisuusviraston vahvistaman kaavan mukaisen eläinlääkärinvakuutuksen antaminen virastolle kirjallisesti ja suullisesti.

4 §. *Kansainvälisiin velvoitteisiin perustuva eläinlääkäriksi laillistaminen.* Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion (EU- tai ETA-valtio) kansalaiselle, joka on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa suorittanut maa- ja metsätalousministeriön tarkemmin määrittelemän eläinlääketieteellisen koulutuksen. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi eläinlääkärinvakuutuksen antaminen

kirjallisesti ja suullisesti.

Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että oikeuden myöntäisi metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto. Lisäksi momentissa ehdotetaan viitattavaksi toisessa EU- tai ETA-valtiossa suoritettua koulutuksen sijasta sellaiseen toisessa EU- tai ETA-maassa hankittuun eläinlääkärin pätevyYTEEN, jota tarkoitetaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa. Ehdotettu sanamuoto vastaisi nykyistä sanamuotoa paremmin tutkintojen vastavuoroista tunnustamista koskevaa yhteisön lainsäädäntöä, jonka mukaan toisissa jäsenmaissa suoritettua tutkinnon tunnustetaan tietyissä tapauksissa vain, jos tutkintotodistukseen on liitetty eräitä muita pätevyyttä osoittavia asiakirjoja kuten todistuksia työkokemuksesta.

Momentissa olevaa valtuutussäännöstä ehdotetaan myös täsmennettäväksi perustuslain edellyttämällä tavalla siten, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettua eläinlääkärin pätevyydestä.

Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto myöntäisi hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä Pohjoismaan kansalaiselle, joka on suorittanut eläinlääketieteellisen tutkinnon muussa kuin EU- tai ETA-valtiossa ja saanut tutkinnon perusteella oikeuden toimia eläinlääkärinä jossakin Pohjoismaassa sekä antanut 3 §:ssä tarkoitettua eläinlääkärinvalvontaa.

Lisäksi pykälän 3 momentissa olevaa asetuksenantovaltuutusta ehdotetaan tarkennettavaksi. Euroopan yhteisön lainsäädännön ja eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyn sopimuksen edellyttämät tarkemmat säännökset laillistamisesta Suomessa annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

5 §. Muun ulkomaisen tutkinnon perusteella eläinlääkäriksi laillistaminen. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto olisi toimivaltainen myöntämään ammatinharjoittamisoikeuden muille

kuin 3 tai 4 §:ssä tarkoitetuille eläinlääkäreille. Eläinlääkäriksi laillistaminen muussa kuin EU- tai ETA-valtiossa suoritettua tutkinnon perusteella olisi mahdollista silloin, kun ammatinharjoittamisoikeutta hakeva on suorittanut Suomessa tarvittavat lisäopinnot eläinlääketieteen alalta, hankkinut riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon sekä antanut 3 §:ssä tarkoitettua eläinlääkärinvalvontaa. Sama koskisi muun kuin EU- tai ETA-valtion kansalaisen ulkomailla suorittamaa tutkintoa. Laillistamisen edellytykset kirjattaisiin nykyistä selkeämmin lakiin. Samalla pykälän 1 momentissa olevaa valtuutussäännöstä täsmennettäisiin perustuslain edellyttämällä tavalla, ja se siirrettäisiin pykälän loppuun omaksi momentikseen.

7 §. Eläinlääketieteen opiskelijan väliaikainen eläinlääkärinammatin harjoittaminen. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että Elintarviketurvallisuusvirasto olisi maa- ja metsätalousministeriön sijasta toimivaltainen erityisistä syistä pidentämään eläinlääketieteen opiskelijan kolme vuotta voimassa olevaa väliaikaista ammatinharjoittamisoikeutta sekä erityisesti perustellusta syystä myöntämään väliaikaisen ammatinharjoittamisoikeuden toisessa EU- tai ETA-valtiossa eläinlääkäriksi opiskelevalle henkilölle.

Lisäksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi ne muutokset, jotka johtuvat tutkintorakenteen uudistamisesta yliopistoissa. Väliaikainen oikeus harjoittaa eläinlääkärinammattia laillistetun tai väliaikaisesti eläinlääkäripalveluja tarjoavan eläinlääkärin sijaisena olisi Suomessa opiskelevalla henkilöllä, joka on suorittanut eläinlääketieteen kandidaatin tutkinnon sekä tarvittavat opintasuoritukset eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnosta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset oikeuden saavuttamisen edellytyksenä olevista opintasuorituksista.

Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin edellä mainitun muutoksen johdosta siten, että väliaikaisen ammatinharjoittamisoikeuden myöntäminen toisessa EU- tai ETA-valtiossa eläinlääkäriksi opiskelevalle henkilölle edellyttäisi eläinlääketieteen kandidaatin tutkintoa ja 1 momentissa tarkoitettuja opintasuorituksia vastaavien opintojen suorittamista.

8 §. Euroopan yhteisön lainsäädännön ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen

edellyttämä väliaikainen eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen. Pykälässä säädetään EU- ja ETA-valtioiden kansalaisten oikeudesta harjoittaa eläinlääkäriammattia Suomessa väliaikaisesti ilman laillistetuksi eläinlääkäriksi julistamista. Voimassa olevan lain mukaan väliaikainen eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen on mahdollista, jos henkilö täyttää lain 4 §:n 1 momentin mukaiset koulutusta koskevat vaatimukset.

EU:n lainsäädännön ja ETA-sopimuksen mukaan jäsenvaltioilla on kuitenkin oikeus vaatia, että väliaikaisesta eläinlääkäripalvelujen tarjoamisesta on tehtävä ennakkoon ilmoitus toimivaltaiselle viranomaiselle. Ilmoituksen perusteella palveluja voidaan tarjota enintään vuoden ajan. Ilmoitusvelvollisuutta voidaan pitää perusteltuna ammatinharjoittajien rekisteröinnin ja valvonnan toteuttamiseksi, mistä syystä pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että väliaikaisesta, enintään vuoden kestävästä eläinlääkäriammattin harjoittamisesta tulisi tehdä ennakkoon ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastolle. Aiemmin ilmoituksen tekemisestä maa- ja metsätalousministeriölle on säädetty ainoastaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, mitä on pidettävä säädöstasoltaan riittämättömänä.

Pykälän valtuutussäännöstä ehdotetaan lisäksi tarkennettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä.

9 §. Eläinlääkäri-nimikkeen käyttäminen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Euroopan yhteisön lainsäädännön edellyttämät säännökset eläinlääketieteellisten tutkimusnimikkeiden käytöstä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

10 §. Lääkkeiden määrääminen ja ostaminen. Pykälässä säädetään eläinlääkäriammattin harjoittajan oikeudesta määrätä apteekista lääkkeitä eläinlääkinnällistä tai eläinlääketieteellistä tarkoitusta varten. Pykälän 1 momentissa olevaa asetuksenantovaltuutta ehdotetaan täsmennettäväksi perustuslain edellyttämällä tavalla siten, että tarkempia säännöksiä lääkkeiden määräämisestä voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

11 §. Lainsäädännön ja valvontaviranomaisen määräysten noudattaminen. Voimassa olevan pykälän mukaan eläinlääkäriammattin harjoittaja on ammattitoiminnas-

saan velvollinen noudattamaan, mitä maa- ja metsätalousministeriö tai lääninhallitus säädösten nojalla määrää. Muotoilu jättää tulokinnanvaraiseksi sen, viitataanko määräämisellä ainoastaan yksittäistapauksia koskevien käskyjen vai myös lakia alemmanasteisten oikeussääntöjen antamiseen. Pykälää ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että eläinlääkäriammattin harjoittaja olisi velvollinen noudattamaan sekä voimassaolevaa lainsäädäntöä että valvontaviranomaisen antamia käskyjä. Samalla muutettaisiin pykälän otsikkoa.

12 §. Ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus. Pykälä 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi Elintarviketurvallisuusviraston perustamisesta johtuen siten, että virastolla olisi maa- ja metsätalousministeriön sijasta oikeus vaatia eläinlääkäriammattin harjoittajilta ilmoituksia ja tilastotietoja näiden hoitamista tautitapauksista sekä tautitapauksiin tai muutoin eläinlääkäriammattin harjoittamiseen liittyviä selvityksiä ja selityksiä. Koska eläinlääkärirekisterin pitäminen siirtyisi Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi, myös eläinlääkäreiden yhteystiedoissa tapahtuvat muutokset ilmoitettaisiin ministeriön sijasta virastolle.

17 §. Eläinlääkinnälliset todistukset. Pykälän 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä ja ohjeita siitä, mitä eläinlääkäriammattin harjoittajan tulee ottaa huomioon antaessaan eläinlääkinnällisiä todistuksia ja lausuntoja. Momenttiin sisältyvää asetuksenantovaltuutta ehdotetaan täsmennettäväksi perustuslain edellyttämällä tavalla siten, että todistusten ja lausuntojen antamista koskevia tarkempia säännöksiä voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään pitänyt ohjeiden antamista koskevia säännöksiä tarpeettomina ja katsonut, että ne voivat myös hämärtää velvoittavien oikeussääntöjen ja suositusluonteisten ohjeiden välistä eroa. Tästä syystä pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi eläinlääkinnällisiä todistuksia ja lausuntoja koskeva ohjeidenantovaltuus.

19 §. Ohjaus ja valvonta. Pykälässä säädetään eläinlääkäriammattin harjoittajien ohjauksesta ja valvonnasta. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriö ohjaisi ja valvoisi ylipänsä vi-

ranomaisena lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista ja Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaisi ja valvoisi keskushallinnon viranomaisena lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Lääninhallituksen tehtäviä ja asemaa täsmennettäisiin siten, että lääninhallitus huolehtisi jatkossa lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

20 §. Työkyvyn selvittäminen. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto olisi toimivaltainen velvoittamaan eläinlääkäriammattin harjoittajan lääkärintarkastukseen tai sairaalatutkimuksiin, jos olisi perusteltua aihetta olettaa, että tämä on käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan. Tavoitteena on myös yhtenäistää pykälän sanamuoto 24 §:ssä säädetyn kanssa mainitsemalla samat perusteet työkyvyn heikkenemiselle (sairaus, päihteiden väärinkäyttö, heikentynyt toimintakyky tai muu vastaava syy) sekä lisäksi turvata valvontaviranomaiselle kunkin tapauksen edellyttämät riittävät keinot hankkia selvityksiin ja tutkimuksiin perustuvaa tietoa eläinlääkäriammattin harjoittajan työkyvystä. Pykälän ehdotettu sanamuoto vastaisi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 25 §:n 1 momenttia, joka koskee terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatillisen toimintakyvyn ja terveydentilan selvittämistä. Voimassa oleva pykälä vastasi alun perin mainittua säännöstä, mutta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 25 §:ää täsmennettiin sen jälkeen lailla 1030/2000. Säännösten yhteneväisyys on tarkoituksenmukaista, jotta Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen antamaa ohjeistusta työkyvyn selvittämisestä voitaisiin hyödyntää täysipainoisesti myös eläinlääkäreiden terveydentilaa tutkittaessa.

21 §. Ammattitaidon selvittäminen. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto olisi toimivaltainen velvoittamaan eläinlääkäriammattin harjoittajan osallistumaan ammattitaidon tai muun pätevyyden toteamiseksi kuulusteluun taikka antamaan työnäytteen, jos olisi perusteltua aihetta epäillä, että hänen ammattitaidossaan

on puutteita.

22 §. Vastaanottotoiminnan tarkastaminen. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta tarpeelliset muutokset sekä eräitä perustuslain edellyttämiä tarkennuksia. Ehdotetun pykälän mukaan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilojen sekä potilasasiakirjojen tarkastus olisi mahdollista silloin, kun se on tarpeen laissa säädetyn valvonnan suorittamiseksi. Tarkastuksen voisi suorittaa lääninhallitus tai Elintarviketurvallisuusvirasto. Elintarviketurvallisuusvirasto voisi myös tarvittaessa määrätä lääninhallituksen suorittamaan tarkastuksen.

Voimassa oleva pykälä ei sisällä erillistä säännöstä tarkastuksen tekemisestä kotirauhan piirissä. Vastaanottotoiminnan tarkastus saattaa kuitenkin kohdistua kotirauhan piiriin siinä tapauksessa, että eläinlääkäripraktiikkaa harjoitetaan asuintilojen yhteydessä. Yksityiselämän ja kotirauhan suojaa koskevien perustuslakivaliokunnan lausuntojen mukaan tarkastus voidaan ulottaa kotirauhan piiriin, jos on olemassa tosiasiallinen syy epäillä lakia rikotun tai rikottavan rangaistavaksi säädetyllä tavalla ja jos tarkastus on tarpeen rikoksen selvittämiseksi. Tästä syystä pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että tarkastus saadaan tehdä kotirauhan piirissä vain, jos se on välttämättöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on aihetta epäillä eläinlääkäriin syyllistyneen ammattitoiminnassaan rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.

Voimassa olevan pykälän mukaan vastaanottotoiminnan tarkastuksessa voidaan käyttää asiantuntijoita. Pykälän sanamuodon mukaan asiantuntijalla voisi olla oikeus tarkastuksen suorittamiseen myös ilman viranomaisen läsnäoloa ja myös sellaisissa vastaanottotiloissa, jotka sijaitsevat asuintilojen yhteydessä. Säännös on ongelmallinen suhteessa perustuslailla turvattuun kotirauhan suojaan sekä perustuslain 124 §:ään, joka rajoittaa julkisen hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle. Tästä syystä pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että asiantuntija voi toimia tarkastuksessa ainoastaan viranomaisen apuna.

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaisesti tarkastuksessa toimivien asiantuntijoiden kelpoisuus- tai pätevyysvaati-

mukset tulee määritellä laissa ainakin yleisluonteisesti osana perustuslain 124 §:ssä edellytettyä hyvän hallinnon ja oikeusturvan toteutumista. Tämän vuoksi pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että asian tuntijoiden tulee olla tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat tarkastuksen kannalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääkinnän tai muuta asiantuntemusta. Voimassa olevan pykälän tavoin ehdotetaan lisäksi säädettäväksi, että asian tuntijoilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada vastaanottotoiminnan tarkastamista varten tarpeelliset tiedot käyttöönsä ja että he eivät saa paljastaa saamiaan salassa pidettäviksi säädettyjä tietoja.

23 §. Virheellinen toiminta. Pykälässä säädetään niistä hallinnollisista turvaamistoimenpiteistä, joihin maa- ja metsätalousministeriö voi ryhtyä, jos eläinlääkäriammattin harjoittaja toimii eläinlääkäriammattia harjoittaessaan virheellisesti tai moitittavasti. Ammatinharjoittajalle voidaan antaa tarkempia määräyksiä tai ohjeita ammattitoimintaa varten. Rikkomuksen laajuudesta ja laadusta riippuen ammatinharjoittamisoikeutta voidaan myös rajoittaa tai se voidaan poistaa toistaiseksi tai määräajaksi. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto olisi toimivaltainen ryhtymään pykälässä mainittuihin toimenpiteisiin.

24 §. Kykenemättömyys toimia ammatissa. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto olisi toimivaltainen rajoittamaan eläinlääkäriammattin harjoittamisoikeutta toistaiseksi tai poistamaan sen toistaiseksi tilanteissa, joissa ammatinharjoittaja on sairauden, päihteiden väärinkäytön, heikentyneen toimintakyvyn tai muun vastaavan syyn vuoksi käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan. Pykälän sanamuotoa myös muutettaisiin siten, että työkyvyn heikkenemiseen johtavat perusteet olisi määritelty samoin kuin lain 20 §:ssä sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 28 §:ssä, jonka perusteella on mahdollista puuttua terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattitoimintaan.

25 §. Ammattitoiminnassa tehty rikos. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Elintarviketurvallisuusvirasto olisi

maa- ja metsätalousministeriön sijasta toimivaltainen poistamaan ammatinharjoittamisoikeuden eläinlääkäriltä, joka on tuomittu vankeusrangaistukseen ammattitoiminnassa tehdystä rikoksesta, jos rikokseen liittyvistä asianhaaroista olisi lisäksi havaittavissa, ettei hän ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia. Ammatinharjoittamisoikeus olisi 2 momentin mukaan mahdollista poistaa myös eläinlääkäreiltä, jotka on tuomittu erotettavaksi virantoimituksesta tai viraltapanoon.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tuomioistuimen tulisi lähettää jäljennös 1 tai 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja tuomiosta maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirastolle. Pykälän 4 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voisi kieltää eläinlääkäriammattin harjoittajaa harjoittamasta ammattia jo ennen kuin tuomioistuimen tuomio olisi saanut lainvoiman.

26 §. Väliaikaiset hallinnolliset turvaamistoimenpiteet. Voimassa olevan pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi käsitellessään 20–25 §:ssä tarkoitettuja asioita tarvittaessa väliaikaisesti kieltää eläinlääkäriammattin harjoittajaa harjoittamasta ammattia tai väliaikaisesti rajoittaa tämän oikeutta harjoittaa ammattia. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että väliaikaisen kiellon voisi asettaa Elintarviketurvallisuusvirasto.

27 §. Ammatinharjoittamisoikeuden poistaminen eläinlääkäriammattin harjoittajan omasta pyynnöstä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto voisi eläinlääkäriammattin harjoittajan omasta pyynnöstä rajoittaa tämän oikeutta eläinlääkäriammattin harjoittamiseen tai poistaa sen kokonaan.

28 §. Ammatinharjoittamisoikeuden palauttaminen. Ehdotetun säännöksen mukaan poistetun tai rajoitetun ammatinharjoittamisoikeuden palauttamista haettaisiin maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirastolta.

29 §. Kirjallinen varoitus. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto voisi ryhtyä eläinlääkäriammattin harjoittajan kohdistuviin kurinpitotoimiin

antamalla tälle varoituksen lainvastaisen toiminnan, virheellisen menettelyn, laiminlyönnin tai sopimattoman käyttäytymisen johdosta.

32 §. Eläinlääkärirekisteri. Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta eläinlääkärirekisterin pitäminen siirtyisi viraston vastuulle. Pykälään tehtäisiin tätä koskevat tarvittavat muutokset.

33 §. Eläinlääkärirekisteriin merkittyjen tietojen säilyttämisajat ja tietojen luovuttaminen. Koska eläinlääkärirekisterin pitäminen siirtyisi Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi, rekisteritietojen luovuttamista koskevan pykälän 3 momenttiin sisältyvät viittaukset maa- ja metsätalousministeriöön muutettaisiin viittauksiksi Elintarviketurvallisuusvirastoon.

34 §. Eläinlääkäriluettelo. Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen myötä myös eläinlääkäriluettelon julkaisu siirtyisi viraston tehtäväksi. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin tätä koskevat muutokset.

35 §. Kuuleminen. Pykälän viittaus maa- ja metsätalousministeriöön ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi Elintarviketurvallisuusviraston.

36 §. Asiantuntijat. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläinlääkärintamattin harjoittajien valvonnassa apuna käytettävät pysyvät asiantuntijat kutsuisi maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto. Myös muut pykälässä olevat viittaukset maa- ja metsätalousministeriöön muutettaisiin viittauksiksi Elintarviketurvallisuusvirastoon.

Pykälää tarkennettaisiin siten, että se koskisi ainoastaan Elintarviketurvallisuusviraston pysyviä asiantuntijoita. Näitä voitaisiin käyttää Elintarviketurvallisuusviraston apuna ratkaistessa lain 20—21, 23—25 ja 29 §:ssä tarkoitettuja asioita. Voimassa olevan pykälän viittaus vastaanoton tarkastusta koskevaan 22 §:ään poistettaisiin tarpeettomana, sillä mainittuun pykälään sisältyvät erilliset säännökset asiantuntijoista.

Ehdotetun pykälän mukaan pysyvien asiantuntijoiden olisi oltava tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat Elintarviketurvallisuusviraston kannalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääkinnän tai muuta asiantuntemusta. Tällä hetkellä maa- ja metsätalousministeriön kutsumina

pysyvinä asiantuntijoina toimii kuusi henkilöä, jotka edustavat eläinlääketieteen eri osa-alueita kuten pieneläinsairauksia, hevossairauksia ja tuotantoeläinten sairauksia. Asiantuntijoiden joukossa on professoreita, erikoiseläinlääkäreitä sekä käytännön eläinlääkäritoimen tuntijoita.

Pysyviksi asiantuntijoiksi suostuneet henkilöt olisivat Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä velvollisia antamaan edustamaansa alaa koskevaa asiantuntija-apua. Käytännössä asiantuntijoiden kuuleminen liittyy lähes aina epäilyihin hoitovirhetapauksiin, ja he antavat lausuntonsa kirjallisesti. Pykälän mukaan kuitenkin myös muunlaisen avun antaminen olisi mahdollista.

Koska asiantuntijoiden on mahdollista ottaa kantaa hoitovirhe-epäilyihin vain perehtymällä potilasasiakirjoihin ja muihin hoitotapahtumaa koskeviin tietoihin, pykälässä olisi tarpeen säätää asiantuntijoiden oikeudesta saada asiantuntija-avun antamista varten tarpeelliset tiedot salassapitosäännösten estämättä. Asiantuntijat olisivat velvollisia pitämään nämä tiedot salassa.

Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että Elintarviketurvallisuusvirasto maksaisi pysyville asiantuntijoille palkkion heidän suorittamistaan tehtävistä sekä korvaukset matkakustannuksista.

37 §. Uhkasakko. Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi tilanteissa, joissa eläinlääkärintamattin harjoittaja laiminlyö 11, 12 tai 15 §:ssä tarkoitetun velvollisuutensa, määrätä hänet noudattamaan velvollisuuttaan sakon uhalla. Momentin viittaus ministeriöön ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi Elintarviketurvallisuusvirastoon.

40 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että Elintarviketurvallisuusvirastolla olisi maa- ja metsätalousministeriön sijasta oikeus saada valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaisilta, muilta julkisoikeudellisilta yhteisöiltä sekä apteekilta ja lääketukkukaupalta valvontatehtävien hoitamisen edellyttämiä tietoja ja selvityksiä.

41 §. Kuulutus virallisessa lehdessä sekä ilmoitus apteekkeille ja lääketukkukaupoille. Pykälän mukaan ammatinharjoittamisoikeuden voimassaoloon vaikuttavista päätöksistä kuten ammatinharjoittamisoikeuden poistamisesta, rajoittamisesta ja palauttamisesta tu-

lee viipymättä kuuluttaa virallisessa lehdessä. Eräistä pykälässä tarkoitetuista päätöksistä tulee myös ilmoittaa apteekkeille ja lääketuk-kukaupoille. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuulutukset antaisi ja ilmoitukset tekisi Elintarviketurvallisuusvirasto.

Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi maininta, jonka mukaan ammatinharjoittamisoikeuden saamisesta tulisi kuuluttaa virallisessa lehdessä. Laillistettujen eläinlääkäreiden nimien julkaisemista ei nimittäin voida pitää tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon, ettei vastaavia kuulutuksia julkaista muidenkaan laillistettujen ammattihenkilöiden kuten lääkäreiden tai hammaslääkäreiden osalta.

42 §. Oikeus toimia erikoiseläinlääkärinä. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön sijasta Elintarviketurvallisuusvirasto voisi myöntää hakemuksesta oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä sellaiselle EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkintoa vastaavan tutkinnon. Momentissa viitataan oikeuden myöntämistä koskevan menettelyn osalta Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaansaannosta annettuun lakiin (1597/1992), jonka mukaan tutkinnon tunnustamisesta päättävä viranomaisen voi velvoittaa hakijan suorittamaan kelpouskokeen tai sopeutumisaajan, jos ulkomailla suoritettu tutkinto eroaa olennaisesti Suomessa suoritetusta, kyseiseen tehtävään tai ammattiin vaadittavasta tutkinnosta. Koska mahdollisuus lisävaatimusten asettamiseen näin ollen sisältyy jo yleiseen tutkintojen tunnustamisjärjestelmään, voimassa olevan momentin pätevyysvaatimuksia koskeva asetuksenantovaltuus ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että Elintarviketurvallisuusvirasto voisi muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä henkilölle, joka on suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkintoa vastaavan tutkinnon ulkomailla. Voimassa olevan momentin viittaus EU- tai ETA-valtioiden ulkopuolella suoritettuihin tutkintoihin olisi tarpeen laajentaa koskemaan myös muiden kuin EU- tai ETA-valtioiden kansalaisten EU- tai ETA-maissa suorittamia tutkintoja, sillä nä-

mä tutkinnot ovat jääneet pykälän soveltamisalan ulkopuolelle.

Laillistamisen edellytyksenä olisi lisäksi, että henkilö on suorittanut Suomessa tarvittavat lisäopinnot eläinlääketieteen alalta. Pykälän 3 momenttiin sisältyvää asetuksenantovaltuutta ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että lisäopinnoista säädettäisiin tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

43 §. Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että lain 7 tai 8 §:ssä tarkoitettu henkilö voisi hoitaa eläinlääkärin virkaa väliaikaisesti vain, jollei muualla laissa toisin säädettäisi. Täsmennyksen tavoitteena on korostaa sitä, ettei eläinlääkärin virkojen osalta säädettyjä erityisiä kelpoisuusvaatimuksia koskeva poikkeus olisi ehdoton, vaan syrjäytyisi, jos virkojen kelpoisuusvaatimuksia koskevissa säännöksissä säädettäisiin toisin. Vuonna 2006 voimaan tulevasta ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) N:o 854/2004 aiheutuu eräitä muutoksia lihan tarkastushenkilökunnan kelpoisuusvaatimuksiin. Lisäksi jo tällä hetkellä on voimassa eräitä sellaisia nimenomaisesti eläinlääkärin viransijaisena toimivia eläinlääketieteen opiskelijoita ja ulkomailla eläinlääkärin tutkinnon suorittaneita henkilöitä koskevia kelpoisuusvaatimuksia, jotka liittyvät lainsäädännön ja eräiden virkaan kuuluvien tehtäväalueiden tuntemukseen. Tällaisia vaatimuksia on esimerkiksi valtion lihan tarkastushenkilökunnasta annetun asetuksen (1337/1996) 4 §:ssä.

44 §. Oppilaitosten ilmoitusvelvollisuus. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että oppilaitosten tulisi ilmoittaa väliaikaisen ammatinharjoittamisoikeuden perusteena olevien opintovaatimusten täyttymisestä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Yliopistoissa toteutetun tutkinnonuudistuksen vuoksi eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annettuun lakiin olisi tarpeen ottaa ammatinharjoittamisoikeuden saamisen edellytyksiä koskevat siirtymäsäännökset. Eläinlääketieteen lisensiaatin tutkintoa edeltävää alempaa korkeakoulututkintoa tai sitä vastaavaa koulutusta ei vaadittaisi henkilöltä, joka

on suorittanut tutkintonsa eläinlääketieteellisistä tutkinnoista annetun kumotun asetuksen (298/1978) mukaisesti. Eläinlääketieteen kandidaatin tutkinto ei myöskään olisi väliaikaisen ammatinharjoittamisoikeuden saamisen edellytyksenä niiden henkilöiden osalta, jotka yliopistolain muuttamisesta annetun lain (715/2004) siirtymäsäännösten nojalla opiskelevat kumotun tutkintoasetuksen mukaista eläinlääketieteen lisensiaatin tutkintoa varten.

Ehdotettujen siirtymäsäännösten mukaan henkilöillä, jotka ovat saaneet ammatinharjoittamisoikeuden ennen lain voimaantuloa, olisi edelleen oikeus jatkaa ammatinharjoittamistaan. Siirtymäsäännöksissä olisi myös tarpeen säätää, että ennen lain voimaantuloa 36 §:n nojalla pysyviksi asiantuntijoiksi kutsutut jatkaisivat toimessaan kunnes Elintarviketurvallisuusvirasto toisin määräisi.

1.6. Laki eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta

4 §. Pykälässä täsmennettäisiin maa- ja metsätalousministeriön tehtäviä ja asemaa eläinlääkintähuollossa ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta. Maa- ja metsätalousministeriö ohjaisi ja valvoisi ylipäenä viranomaisena eläinlääkintähuoltolain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

4 a §. Pykälässä säädettäisiin perustettavaksi ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston eläinlääkintähuoltolain mukaisista tehtävistä. Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaisi ja valvoisi keskushallinnon viranomaisena eläinlääkintähuoltolain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

5 §. Pykälässä täsmennettäisiin lääninhallituksen tehtäviä ja asemaa eläinlääkintähuollossa ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta. Lääninhallitus huolehtisi eläinlääkintähuoltolain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

10 §. Voimassa olevan lain 10 §:n mukaan kunnaneläinlääkäri viran yleisistä kelpoisuusehdoista säädetään asetuksella. Eläinlääkintähuoltoasetuksen (1039/1990) 1 §:n 1 momentin mukaan kelpoisuusvaatimuksena

kunnaneläinlääkäri virkaan on, että asianomainen on laillistettu eläinlääkäri. Lisäksi viranhaltijalta edellytetään elintarvike- ja ympäristöhygienian erikoiseläinlääkäritutkinnon tai siihen sisältyvän elintarvikehygieenikkokuulustelun ja sitä edeltävän täydennyskoulutuksen suorittamista, jos eläinlääkintähuollon ja kunnaneläinlääkäriin tehtävien järjestämistä koskevassa johtosäännössä määrätään viran säännöllinen työaika käytettäväksi kokonaan eläinlääkintähuoltolain 8 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdissa mainittujen tai niihin liittyvien tehtävien suorittamiseen. Nämä tehtävät koskevat kunnan velvollisuutta huolehtia eläinlääkintähuoltoon kuuluvana velvollisuutenaan eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellisestä valvonnasta ja tarkastuksesta, eläintenpitoon liittyvästä terveydellisestä valvonnasta tartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi siltä osin kuin tästä ei ole säädetty eläintautilaissa (55/1980) sekä lihan- ja maidontarkastuksesta.

Eläinlääkintähuoltoasetuksen 1 §:n 2 momentissa säädetään lisäksi, että eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain (409/1985) 3 a §:n 1 momentin nojalla laillistetulta eläinlääkäriltä vaaditaan maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston antama todistus kyseisen alan lainsäädäntöön tutustumisesta, jos kunnaneläinlääkäri virkaan kuuluu eläintautilain täytäntöönpanoon tai eläimistä saatavien elintarvikkeiden tarkastukseen liittyviä tehtäviä. Lainkohta on eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain kumoamisen jälkeen viitannut eläinlääkäriammatin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 4 §:n 1 momenttiin viimeksi mainitun lain siirtymäsäännösten mukaisesti. Säännös koskee Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvan valtion kansalaisia, jotka ovat suorittaneet eläinlääketieteellisen tutkinnon muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa.

Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi perustuslain edellyttämällä tavalla säätämällä kunnaneläinlääkäri viran kelpoisuusvaatimuksista lain tasolla. Kunnaneläinlääkäri tulisi olla laillistettu eläinlääkäri. Lisäksi edellytettäisiin perehtyneisyyttä viran tehtävälueeseen. Koska perehtyneisyyttä koskevat vaatimukset voivat vaihdella virkaan kuuluvista tehtävistä ja eläinlääkärikoulutuk-

sen suorittamismaasta riippuen, pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että kelpoisuusvaatimuksista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

14 §. Pykälässä säädettyjä asetuksenantovaltuuksia ehdotetaan täsmennettäväksi perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaisiksi. Pykälässä säädettäisiin, että palkkioiden huomioon ottamisesta kunnaneläinlääkärin eläkkeen perusteena olevana palkkana säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

17 §. Pykälän 3 momentissa säädetään, että itsenäisen ammatinharjoittajan, jolla ei ole toiminnan harjoittamista varten kiinteää toimipaikkaa, tulee tehdä ilmoitus yksityiseen eläinlääkintähuoltoon kuuluvasta toiminnastaan sen läänin lääninhallitukselle, jonka alueella hän pääasiallisesti aikoo harjoittaa toimintaansa. Eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain 3 b §:ssä tarkoitettujen eläinlääkäreiden osalta maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto antaa määräykset ilmoituksen tekemisestä.

Eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain siirtymäsäännösten mukaan eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annettuun kumottuun lakiin kohdistuvan viittauksen katsotaan tarkoittavan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettua lakia. Momentissa viitataan siten viimeksi mainitun lain 8 §:ssä tarkoitettuihin henkilöihin, jotka tarjoavat eläinlääkäripalveluja Suomessa väliaikaisesti ilman laillistamista.

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston määräyksillä tarkoitetaan Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisten toimimisesta eläinlääkäriä Suomessa annettuun maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöstä nro 8/93, jossa säädetään muun muassa väliaikaisen palveluntarjoamisen edellytyksenä olevasta ilmoitusvelvollisuudesta. Koska ilmoitusvelvollisuutta koskevat asetuksentasoiset säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 8 §:ään, momentissa oleva asetuksenantovaltuus voidaan poistaa tarpeettomana ja korvata mainittuun pykälään kohdistuvalla viittaussäännöksellä.

20 §. Voimassa olevassa 20 §:ssä säädetään, että jos yksityiseen eläinlääkintähuoltoon kuuluvassa toiminnassa esiintyy merkittäviä puutteita tai epäkohtia, maa- ja metsä-

lousministeriön elintarvike- ja terveysosasto voi määrätä toiminnan keskeytettäväksi kunnes puutteet tai epäkohdat on korjattu. Ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta 20 §:n mukainen toimivalta määrätä yksityiseen eläinlääkintähuoltoon kuuluva toiminta keskeytettäväksi siirtyisi Elintarviketurvallisuusvirastolle.

21 §. Voimassa olevan 21 §:n 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö ja lääninhallitus sen alaisena voivat antaa kunnaneläinlääkärille määräyksiä ja ohjeita, jotka ovat tarpeellisia muun kuin kunnallisen eläinlääkintähuollon toteuttamisessa. Eläinlääkintähuoltolakia koskevan hallituksen esityksen (HE 252/1989 vp) perusteluissa todetaan, että säännöksessä tarkoitettuja määräyksiä ja ohjeita voitaisiin antaa kunnaneläinlääkärille asioissa, jotka koskevat valtakunnallisen eläinlääkintähuollon toteutumista. Ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta 21 §:n 1 momentin mukainen toimivalta siirtyisi maa- ja metsätalousministeriön osalta Elintarviketurvallisuusvirastolle. Toimivaltaisista viranomaisista olisivat siis Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että siinä mainittu määräyksenantovaltuus tarkennettaisiin koskemaan yksittäistapauksia ja ohjeidenantovaltuus poistettaisiin kokonaan. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään pitänyt ohjeiden antamista koskevia säännöksiä tarpeettomina, koska ministeriö ja muu viranomainen voi laissa säädetyin tehtäviensä alalla antaa ohjeita ilman eri valtuutustakin. Lisäksi valiokunta on todennut, että ohjeiden antamista tarkoittavat lain säännökset ovat omiaan hämärtämään lain nojalla annettavaan ministeriön asetukseen tai viranomaismääräykseen sisältyvien velvoittavien oikeussääntöjen ja suositusluonteisten ohjeiden välistä eroa.

Voimassa olevan 21 §:n 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosasto ja lääninhallitus elintarvike- ja terveysosaston ohjeiden mukaan voivat määrätä kunnaneläinlääkärin suorittamaan 1 momentissa mainitun eläinlääkintähuollon toteuttamiseen liittyviä tehtäviä. Ehdotetun Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta 21 §:n 2 momentin mukainen toimivalta siirtyisi maa- ja metsätalo-

usministeriön osalta Elintarviketurvallisuusvirastolle. Toimivaltaisista viranomaisista olisi siis Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus.

24 §. Lain 24 §:ssä säädetään, että lakien ja asetusten mukaan maa- ja metsätalousministeriölle ja sen eläinlääkintöosastolle kuuluvia eläinlääkintähuoltoa koskevia asioita, lukuun ottamatta sellaisia, jotka ministeriöiden toimialaa koskevien säännösten mukaan on ministeriön ratkaistava, voidaan asetuksella siirtää lääninhallituksen ratkaistaviksi. Perustuslain 38 §:n, 80 §:n ja 119 §:n säännökset huomioon ottaen ministeriölle laissa säädettyjä tehtäviä ei voida asetuksella siirtää toiselle viranomaiselle. Kun lisäksi säännöstä ei ole käytännössä sovellettu, se ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

1.7. Laki eläintautilain muuttamisesta

5 §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös Elintarviketurvallisuusviraston tehtävistä eläintautilain noudattamisen valvonnassa ja muussa täytäntöönpanossa. Voimassa olevan eläintautilain mukaan kaikki keskushallinnon tason täytäntöönpanotehtävät kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolle tai eläinlääkintä- ja elintarvikeosastolle, nykyiseltä nimeltään elintarvike- ja terveysosasto. Täytäntöönpanotehtäviin liittyvästä ratkaisuvallasta elintarvike- ja terveysosastolla säädetään maa- ja metsätalousministeriön työjärjestyksessä (544/2002).

Muut voimassa olevassa eläintautilaissa säädetyt viranomaiset sisältyvät ehdotukseen siten, että Elintarviketurvallisuusvirasto toimisi maa- ja metsätalousministeriön alaisena keskushallinnon viranomaisena, ja että Elintarviketurvallisuusvirasto ministeriön sijasta ohjaisi alue- ja paikallishallinnon viranomaisia. Alue- ja paikallishallinnon viranomaisten tehtävistä säädetään tarkemmin lain nojalla annetun eläintautiasetuksen (601/1980) 4—7 §:ssä.

Ehdotetun pykälän 5 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirastolle siirtyisi voimassa olevan eläintautilain mukaan maa- ja metsätalousministeriölle kuuluva toimivalta määrätä myös muu kuin kunnan- tai läänineläinlääkäri, eli muu kuin viranomaisena toimiva eläinlääkäri, suorittamaan tiettyjä lain täytäntöönpanoon kuuluvia tehtäviä.

Koska voimassa olevan eläintautilain täytäntöönpanotehtäviä koskevat säännökset eivät tältä osin ole hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle koskevan perustuslain 124 §:n mukaisia, ehdotetaan lain 5 momentin muita kuin viranomaisena toimivia eläinlääkäreitä koskevaa säännöstä täsmennettäväksi perustuslain asettamia edellytyksiä vastaavaksi.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Elintarviketurvallisuusvirasto voisi antaa viranomaisena toimiville eläinlääkäreille kuuluvaan tiettyyn lain täytäntöönpanotehtävään liittyvän toimeenpanevan tehtävän muunkin eläinlääkärin suorittavaksi. Säännöksen tarkoituksena olisi voimassa olevan lain säännöksen tavoin turvata ennalta arvaamattomien kiireellisten toimenpiteiden suorittaminen myös sellaisissa kriisitilanteissa, joissa tarttuvan eläintaudin esiintyminen saattaa aiheuttaa niin paljon lisätyötä, että tilanteen vaatimien tosiasiallisten toimeenpanotehtävien riittävän nopean ja tarkoituksenmukaisen toteuttamisen kannalta on välttämätöntä viranomaisena toimivien eläinlääkäreiden lisäksi saada tehtäviä tilapäisesti hoitamaan esimerkiksi yksityispraktiikkaa hoitavia eläinlääkäreitä. Säännöksessä muille kuin viranomaisena toimiville eläinlääkäreille annettavalla toimeenpanevalle tehtävällä tarkoitettaisiin tosiasiallisia toimeenpanotehtäviä, kuten muun muassa eläintaudin toteamiseksi, hävittämiseksi tai leviämisen ehkäisemiseksi tehtävät alueen eristämiset, esineiden ja tavaroiden desinfioimiset tai hävittämiset sekä eläimen tappamiset.

Muut eläinlääkärit toimisivat tällaista tehtävää suorittaessaan Elintarviketurvallisuusviraston valvonnassa ja heitä koskisivat samat rikosoikeudellista virkavastuuta ja vahingonkorvausvastuuta koskevat säännökset kuin virkamiehiäkin. Viraston antamaa tehtävää suorittaessaan eläinlääkärin olisi noudatettava hallintolakia, kielilakia ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia. Näin ollen pykälässä olisi turvattu perusoikeuksien ja hyvän hallinnon vaatimusten asianmukainen toteutuminen myös poikkeusoloissa.

Momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että hallinnolliset päätökset tarpeellisista toimenpiteistä tekee viranomainen, joka huolehtii lain ja sen nojalla annettujen säännösten täy-

täntöönpanosta. Muulle kuin virkaeläinlääkärille ei siis ehdotetun lainkohdan nojalla voisi siirtää toimivaltaa niiden hallintopäätösten tekemiseen, joihin muulle eläinlääkärille tehtäväksi annettavat tosiasialliset toimeenpanotehtävät perustuisivat, vaan nämä päätökset olisivat aina Elintarviketurvallisuusviraston, lääninhallituksen taikka läänin- tai kunnan eläinlääkärin päätöksiä. Näin muulle kuin virkaeläinlääkärille ei myöskään jäisi itsenäiseen harkintaan perustuvaa oikeutta merkittävällä tavalla puuttua yksilön perusoikeuksiin. Laissa eläinlääkäriammattin harjoittamisesta säädetään oikeudesta harjoittaa eläinlääkärin ammattia. Ehdotetussa 5 momentin säännöksessä ei siten ehdoteta asetettavaksi erityisiä pätevyysvaatimuksia.

Momentin viimeisen virkkeen mukaan eläinlääkärit ovat lain täytäntöönpanoon liittyvissä tehtävissä velvollisia noudattamaan Elintarviketurvallisuusviraston antamia ohjeita ja määräyksiä. Säännöksellä tarkoitettaisiin kaikkia pykälässä mainittuja eläinlääkäreitä kyseisissä tehtävissä. Säännöksen tarkoituksena on olla viraston hallinnollisen ohjaustoimivallan perusteena perustuslain 121 §:n säännökset huomioon ottaen myös kunnaneläinlääkäreihin nähden.

10 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lain 5 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärin velvollisuudesta yleisesti tai rajoitetusti tiedottaa vastustettavan eläintaudin tai sellaisen vakavan tarttuvan eläintaudin, jota ei esiinny Suomessa (vastustettava eläintauti), esiintymisestä ja varotoimenpiteistä, jos se taudin leviämisen estämiseksi on tarpeellista. Tarkempia säännöksiä tiedottamisesta annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Säännös ei aiheuttaisi asiallisia muutoksia nykytilaan. Se olisi kuitenkin voimassa olevaa lainsäädännöstä yksilöidympi ja tarkkarajaisempi. Ehdotetussa muodossaan säännös myös paremmin ilmentäisi lain tarkoitusta ja vastaisi perustuslain asettamia edellytyksiä. Johtuen eri eläinlajien ja eläintautien monimuotoisuudesta ja mahdollisten tautiepidemioiden laajuuden ja vakavuuden ennakoimattomuudesta, ei ole tarkoituksenmukaista ehdotettua tarkemmin säätää tiedottamisen edellytyksistä lain tasolla. Voimassa olevassa lainsäädännössä tarkempia yksittäisiä eläintautia koskevia säännöksiä sisältyy muun

muassa niihin maa- ja metsätalousministeriön asetuksiin, jotka koskevat toimenpiteitä vakavia eläintautia epäiltäessä tai todettaessa.

Säännöksen muuttamisen tarve johtuu vuonna 1980 annetun eläintautilain myöhemmin tulkinnanvaraiseksi tulleesta sanamuodosta, jonka mukaan tiedottamisen on tapahduttava maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston määräämällä tavalla. Ehdotettu säännös ei aiheuttaisi muutosta maa- ja metsätalousministeriön normintovaltaan tältä osin, vaan olisi ainoastaan sanamuodoltaan selkeämpi. Elintarviketurvallisuusvirastolle siirtyisi ehdotetun 5 §:n 5 momentin nojalla toimivalta hallinnollisen ohjauksen antamiseen muille 5 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille myös ehdotetussa 10 §:ssä säänneltyä tiedottamista koskevalta osalta.

Asiallisesti eläintaudin esiintymistä koskevilla tiedoilla on konkreettinen vaikutus esimerkiksi maatilayrityksen toimintamahdollisuuksiin ja tuloihin, koska taudin vuoksi tilan eläimet ja tuotteet eivät ehkä ole myyntikelpoisia tai niissä on ainakin mielikuvaan perustuva virhe. Viranomaisten on eläintaudin esiintymistä ja sitä koskevan asian julkisuutta ja asiasta tiedottamista harkitessaan otettava huomioon sekä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eläimen omistajan intressi tiedon salassapitoon, että tilan ulkopuolisten vastakkainen intressi tiedon paljastamiseen. Lisäksi viranomaisen oma intressi asiassa on siten kahtalainen, että viranomaisten tehtävänä on toisaalta estää eläintautien leviäminen ja toisaalta huolehtia siitä, että viranomaisten toiminnasta ei aiheudu kansalaisille ja yrityksille enempää haittaa kuin eläintaudin vastustaminen välttämättä edellyttää.

Yhdenmukaisesti voimassa olevan lainsäädännön kanssa ehdotetun säännöksenkin mukaan tiedottamisen tulisi olla tarpeellista nimenomaan taudin leviämisen estämiseksi, ja tiedottamisen laajuus tulisi suhteuttaa nimenomaan tähän kriteeriin. Ehdotetun säännöksen nojalla eläintaudista tai varotoimenpiteistä tiedotettaessa tulisi edellä esitetyistä syistä johtuen erityistä huomiota kiinnittää siihen, että tiedottaminen tapahtuu sellaisille ja vain sellaisille henkilöille tai tahoille, jotka voivat vaikuttaa taudin leviämiseen tai sen ehkäisemiseen. Säännöksessä mainitun eläimen omistajan lisäksi tällaisia tahoja voisivat esimerkiksi olla eläinvälityksen tai -kul-

jetusten järjestäjät tilanteissa, joissa on epäiltävissä, että eläinten alkuperätilalla tehty toimenpiteet eivät estä taudin leviämistä tai ilmoittaminen taudin jo tapahtuneen leviämisen johdosta on tarpeellista.

Lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) sovelletaan tapauksiin siltä osin kuin erityislainsäädännöstä ei muuta johdu. Näin olisi muun muassa silloin, kun kysymys on vastustettavan eläintaudin ilmoittamisesta muissa kuin taudin leviämisen kannalta tarpeellisissa tapauksissa tai jos kysymys on muista kuin vastustettavista eläintaukeista. Eläinlääkärimäärityksen harjoittajan salassapitovelvollisuudesta ja sen estämättä eläinlääkäriä velvoittavasta ilmoitus- ja tietojen antovelvollisuudesta säädetään eläinlääkärimäärityksen harjoittamisesta annetussa laissa (29/2000). Näihin säännöksiin ei ehdoteta muutoksia.

12 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi toimenpiteistä, joihin eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi voidaan ryhtyä. Vaikka pykälän rakennetta ehdotetaankin muutettavaksi, ehdotetut säännökset vastaisivat asialliselta sisällöltään voimassa olevaa pykälää. Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen vuoksi toimivalta pykälässä tarkoitettujen hallintopäätösten tekemiseen ehdotetaan siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi perustuslain edellyttämällä tavalla siten, ettei tulkinnanvaraisuutta hallinnollisen päätösvalan ja ministeriön asetuksenantovaltuuden välillä syntyisi. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tietyistä eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi välttämättömistä toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä ja muista säännöksen tarkoittamista määräyksistä. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että yksittäistapauksessa näistä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä ja määräyksistä päättäisi Elintarviketurvallisuusvirasto.

Ehdotetun 4 momentin mukaan 2 momentissa tarkoitettussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa voitaisiin lisäksi säätää, että 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista yksittäistapauksessa päättäisi Elintarviketurvallisuusviraston sijasta läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri tai tarkastuseläinlääkäri näille viranomaisille lain 5 §:ssä säädetyn toimivallan rajoissa. Tällöin viimeksi mainitussa asetuksessa olisi lisäksi annettava tarkemmat säännökset mainittujen viranomaisten päätöksentekoa koskevan toimivallan käytöstä.

Eläintautien ja eläinlajien suuresta määrästä ja eläintautien monimuotoisuudesta johtuen eri eläintautien vastustamisessa kulloinkin tarvittavat keinot ovat erilaisia, eikä eläintautien vastustamiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi tarvittavista toimenpiteistä voida säätää ennakolta kattavasti lain tasolla. Voimassa olevan 12 §:n nojalla on annettu useita eläintauti- ja eläinlajikohtaisia maa- ja metsätalousministeriön asetuksia, joissa on tarkemmin yksilöity ne keinot, joita kulloinkin kyseessä olevan taudin tai eläimen kohdalla voidaan käyttää, sekä voimassa olevan eläintautilain 5 §:n ja eläintautiasetuksen (601/1980) 4—7 §:n säännösten asettamissa rajoissa säädetty myös siitä, mitkä viranomaiset kulloinkin tarkoitettussa tilanteessa ovat toimivaltaisia näihin toimenpiteisiin ryhtymään. Suurin osa näistä asetuksista on annettu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön perustuvien velvoitteiden panemiseksi täytäntöön. Vastaavan tyyppisestä tilanteesta säädetään esimerkiksi kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) 11 §:ssä, joka myös rakenteeltaan pääosin vastaa nyt ehdotettua pykälää.

Sekä ehdotetun 2 momentin ministeriön asetuksenantovaltuus että ehdotetussa 3 momentissa Elintarviketurvallisuusvirastolle määriteltä toimivalta hallintopäätösten tekemiseen saavat sisältönsä ehdotetun 1 momentin säännöksistä. Tämän vuoksi pykälän 1 momenttiin sisältyvien toimenpiteitä, määräyksiä, kielloja, ehtoja ja rajoituksia koskevien säännösten sanamuotoa ehdotetaan siten tarkennettavaksi, että kyse on kulloinkin annettavan asetuksen säännöksen tai hallintopäätöksen määräyksen tavoitteen ja tarkoituksen kannalta välttämättömistä toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista tai

rajoituksista. Ehdotettuja tarkennuksia on pidettävä välttämättöminä ja tarkoituksenmukaisina ottaen huomioon perustuslain asetuksenantovaltuuksille asettamat tarkkarajaisuusvaatimukset. Ehdotetussa muodossaan säännökset myös paremmin ilmentäisivät kulloinkin 3 momentin nojalla taikka 2 momentissa tarkoitettua asetuksen nojalla tehtävän hallintopäätöksen sisältöä. Hallintopäätöksellä annettavien määräysten välttämättömyyttä korostamalla on lisäksi tarkoitus tähdentää hallinnon oikeusperiaatteiden ja erityisesti suhteellisuusperiaatteen merkitystä näissä päätöksentekotilanteissa, joilla rajoitetaan perusoikeuksia, kuten omaisuuden suojaa sekä ammatin- ja elinkeinon harjoittamisen vapautta.

Ehdotetun pykälän säännökset eivät vaikuta virkaeläinlääkärillä lain 8 §:n nojalla olevaan toimivaltaan, vaan eläintautien vastustamiseksi tarpeellisia hallintopäätöksiä voitaisiin edelleen antaa myös viimeksi mainitun pykälän nojalla. Lain 8 §:n soveltamisala on kuitenkin ehdotettua 12 §:ää siten rajoitumpi, että se koskee taudin toteamiseksi, hävittämiseksi tai leviämisen ehkäisemiseksi tehtäviä toimenpiteitä nimenomaan niissä tilanteissa, joissa lain 5 §:ssä tarkoitettu eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia tai sellaista vakavaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa. Ehdotetun 12 §:n säännöksillä turvataan viranomaisten mahdollisuudet toimia eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja tautitilanteen selvittämiseksi eläintaudin luokituksesta riippumatta eli silloinkin, kun kyse on niin sanotusta muusta eläintaudista.

Ehdotettuun 1 momenttiin sisältyisi vain osa voimassa olevan 1 momentin 1 kohdan säännöksistä eikä lainkaan momentin 3, 4, 12, 14 ja 15 kohtia vastaavia säännöksiä. Nämä liittyvät siinä määrin yksilöiden velvollisuuksien perusteisiin, elinkeinovapautteen ja henkilötietojen suojaan, että niistä ehdotetaan otettavaksi erilliset säännökset lain 12 b—h §:ään.

Ehdotetun 12 §:n 1 momentin 8 kohdan yksinkertaisemmasta ja lyhyemmästä sanamuodostaan huolimatta se on sisällöltään asiallisesti voimassaolevan lain 12 §:n 1 momentin kohtaa 10 vastaava. Koska lakiin ei tässä yhteydessä ehdoteta otettavaksi erillistä

ja kattavaa määritelmäpykälää, on ehdotetussa kohdassa 9 säilytetty voimassa olevan lain vanhahtava eläimistä peräisin olevia jätteitä koskeva sanamuoto. Kyse on niin sanotuista eläimistä saatavista sivutuotteista, joista säädetään muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1774/2002.

Ehdotetusta pykälästä puuttuu myös voimassa olevan 2 momentin säännös viranomaisten ja keskusjärjestöjen kuulemisesta ja siitä, että kuulemista edellyttävissä tapauksissa pykälän 1 momentissa tarkoitetuista määräyksistä päättää maa- ja metsätalousministeriö. Tämä ei kuitenkaan asiallisesti tarkoittaisi muutosta nykytilaan. Voimassa olevan 2 momentin viittaus maa- ja metsätalousministeriön päätösvaltaan johtuu pykälän 1 momentin vanhasta sanamuodosta, jonka mukaan sen 1—15 kohdissa tarkoitettuja määräyksiä voi antaa ministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto. Perustuslain 80 §:n myötä mainittu 2 momentin säännös on käynyt tarpeettomaksi. Eri viranomaisten ja keskusjärjestöjen, kuten muidenkin sidosryhmien kuuleminen taas on olennainen osa asiallista säädösvalmistelutyötä myös ilman siihen erikseen velvoittavaa eläintautilain säännöstä. Velvollisuus sidosryhmien kuulemiseen voidaan johtaa myös perustuslain 14 §:n mukaisesta julkisen vallan tehtävästä edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Siten myöskään kuulemisvelvoitteeseen osana säädösvalmistelua ei asiallisesti ehdoteta muutosta, vaikka lakiin ei tätä koskevaa erityissäännöstä ehdotuksen mukaan kirjattaisi.

12 b §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi perussäännös eläimen omistajan tai haltijan velvollisuudesta merkitä eläimet niiden tunnistamista sekä alkuperän ja liikkumisen jäljitettävyyttä varten. Pykälän 2 momentin mukaan tarkempia säännöksiä siitä, millä tavoin 1 momentissa tarkoitettu merkitseminen on tehtävä ja siitä mitä eläimiä merkitsemisvelvollisuus koskee, annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ehdotettua pykälää asiallisesti vastaavat säännökset sisältyvät voimassa olevan 12 §:n 1 kohtaan sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuk-

siin.

12 c §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi perussäännökset eläimen omistajan, haltijan sekä eläinten kaupan, välitykseen ja kuljettukseen osallistuvien henkilöiden velvollisuudesta pitää luetteloa omistamistaan, hallussaan olevista, kuljettamistaan, ostamistaan ja luovuttamistaan eläimistä sekä lisäksi mainittujen tahojen velvollisuudesta antaa lain toimeenpanoa ja valvontaa varten tarpeellisia tietoja lain 5 §:ssä tarkoitetuille viranomaiselle. Tarkempia säännöksiä siitä, mitä eläimiä 1 momentissa tarkoitettu luettelointivelvollisuus koskee, luettelon sisällöstä, muodosta ja säilyttämisestä sekä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisesta viranomaisille annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ehdotettua pykälää asiallisesti vastaavat säännökset sisältyvät voimassa olevan 12 §:n 4 kohtaan sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuksiin.

12 d ja 12 e §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eläinten terveystarkkailuohjelmien järjestämisen perusteista. Ehdotettuja pykälä asiallisesti vastaavat säännökset sisältyvät voimassa olevan 12 §:n 15 kohtaan sekä lisäksi 12 §:n nojalla annettuihin maa- ja metsätalousministeriön asetuksiin.

Ottaen huomioon säännöksen liitynnät perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvattuun ammatin- ja elinkeinonharjoittamisen oikeuteen, perustuslain 80 §:n 1 momentista johtuvat lainsäädännön täsmällisyyttä ja tarkkaraajaisuutta koskevat vaatimukset sekä perustuslain 21 §:stä johtuvat asianmukaista käsittelyä koskevat vaatimukset ehdotetaan, että terveystarkkailuohjelmien järjestämisen perusteista, sekä ohjelmiin liittyessä, niistä erottaessa tai erotettaessa noudatettavista menettelyistä säädettäisiin voimassa olevia säännöksiä yksityiskohtaisemmin lain tasolla.

Ehdotetussa 12 d §:n 1 momentissa säädettäisiin, että eläintauteiden vastustamiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi voitaisiin järjestää ja toteuttaa eläinten terveystarkkailuohjelmia, joihin sisältyisi eläintenpidossa noudatettavia menettelytapoja kuten eläinten siirtoja, ruokintaa tai eläimille määrääjain tehtäviä tutkimuksia koskevia ehdotetussa 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä, määräyksiä, kieltoja, ehtoja tai rajoituksia. Käytännössä ohjelmaan voisi liittyä esimerkiksi eläinlääkärin säännöllisin väliajoin suoritta-

mia valvontakäyntejä, näytteenottoja ja tuotantohygieniaa koskevia tarkastuksia.

Edelleen ehdotetun 12 d §:n 1 momentin mukaan eläintenpitoyksikön kuulumisen ohjelmaan olisi lähtökohtaisesti vapaaehtoista, mutta maa- ja metsätalousministeriön asetuksella terveystarkkailuohjelmaan kuulumisen voitaisiin säätää pakolliseksi silloin, kun se lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintaudin (helposti leviävät, vaaralliset ja valvottavat eläintaudit) vastustamiseksi tai Euroopan yhteisön lainsäädännön panemiseksi täytäntöön olisi välttämätöntä. Voimassa olevien maa- ja metsätalousministeriön asetusten mukaan pakollista on muun muassa kuuluminen lampaiden ja vuohien scrapievalvontaohjelmaan, lampaiden maedi-visna-terveystarkkailuohjelmaan, siipikarjan salmonellavalvontaohjelmiin sekä sisävesialueella kalojen bakteeriperäisen munuaistaudin valvontaohjelmaan. Vapaaehtoisia ohjelmia ovat muun muassa sikaloitten terveystarkkailuohjelma.

Ehdotettu 12 d §:n 1 momentti sisältäisi siis ohjelman tarkoitusta, sisältöä sekä ohjelmaan kuulumisen vapaaehtoisuutta koskevat säännökset, minkä lisäksi siinä säädettäisiin pakollisia terveystarkkailuohjelmia koskevasta maa- ja metsätalousministeriön asetuksenantovaltuudesta.

Ehdotetussa 12 s §:n 2 momentissa säädettäisiin, että terveystarkkailuohjelma perustettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ministeriön terveystarkkailuohjelman perustamista koskevassa asetuksessa annettaisiin niin ikään tarkemmat säännökset ohjelman sisällöstä eli ohjelman mukaisista 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista sekä siitä mitä eläintenpitoyksiköitä, eläimiä ja eläintauteja perustettava ohjelma koskee. Käytännössä maa- ja metsätalousministeriö päättäisi normipäätöksen muodossa terveystarkkailuohjelman käyttöönotosta määritellen samalla ohjelman tarkemman sisällön.

Lisäksi 2 momentissa säädettäisiin, että ministeriön asetuksessa voitaisiin säätää eläintenpitoyksikön tuotantomuotoa, eläinten lukumäärää, terveydentilaa sekä terveydentilan selvittämiseksi tehtäviä tutkimuksia koskevia edellytyksiä eläintenpitoyksikön ohjelmaan kuulumiselle sekä 12 e §:ssä tarkoi-

tettujen ilmoitusten tekemisestä. Asetuksessa voitaisiin muun muassa säätää, että viimeksi mainittuihin ilmoituksiin on sisällytettävä ohjelmaan kuulumisen edellytysten täyttymistä koskevat tiedot sekä siitä, milloin pakolliseen terveystarkkailuohjelmaan asetuksen nojalla kuuluvan eläintenpitoyksikön viimeistään on ilmoitettava kunnaneläinlääkärille.

Eläintautien ja eläinlajien suuresta määrästä ja eläintautien monimuotoisuudesta johtuen, ei eläintautien vastustamiseksi ja ehkäisemiseksi kulloinkin perustettavien terveystarkkailuohjelmien kuulumisen edellytyksistä voida säätää ennakolta kattavasti lain tasolla. Niitä koskeva ehdotettu asetuksenantovaltuus on perustuslain tarkkarajaisuusvaatimukset huomioon ottaen kuitenkin siten muotoiltu ja rajattu, että ohjelmaan kuulumisen edellytykset voisivat kulloinkin koskea ainoastaan eläintenpitoyksikön tuotantomuotoa, eläinmäärää sekä näiden eläinten terveydentilaa ja sen selvittämiseksi tehtäviä tutkimuksia.

Käytännössä vapaaehtoisin ohjelmiin liittymiselle ei pääsääntöisesti ole asetettu eikä asetettaisi mitään erityisiä edellytyksiä. Jo olemassa olevista terveystarkkailuohjelmista maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöksellä 24/EEO/1997 perustettu sikaloitten vapaaehtoinen terveystarkkailuohjelma on tällä hetkellä ainoa, joka muodostaa tästä poikkeuksen. Pakollisiin terveystarkkailuohjelmiin niistä annettujen asetusten nojalla kuuluvat eläintenpitoyksiköt taas on yleensä määriteltävä eläintenpitoyksikössä pidettävien eläinten lukumäärän ja tuotantomuodon perusteella.

Voimassa olevan eläintautilain 15 §:ssä on säädetty terveystarkkailuohjelmien mukaisten tarkastusten ja toimenpiteiden suorittajalle maksettavista korvauksista. Eläimen omistajan tai haltijan tulee maksaa tarkastuksen tai toimenpiteen suorittajalle korvaus tarkastuksesta tai toimenpiteestä, joka aiheutuu vapaaehtoisesta terveystarkkailuohjelmasta. Niin ikään korvaus tarkastuksesta tai toimenpiteestä on maksettava myös silloin, kun ne aiheutuvat tarhattujen sorkkaeläinten pakollisesta terveystarkkailuohjelmasta. Muiden pakollisten terveystarkkailuohjelmien osalta edellä tarkoitettu korvaus on mainitun säännöksen mukaan maksettava silloin, kun Suomea sitova kansainvälinen sopimus tätä edellyttää.

Ehdotetussa 12 e §:n 1 momentissa säädettäisiin vapaaehtoiseen terveystarkkailuohjelmaan liittymisestä, liittymistä koskevasta menettelystä sekä 12 d §:n 1 momentissa tarkoitettuna asetuksen nojalla pakolliseen terveystarkkailuohjelmaan kuuluvan eläintenpitoyksikön velvollisuudesta ilmoittautua kunnaneläinlääkärille.

Eläintenpitoyksikkö voisi liittyä vapaaehtoiseen terveystarkkailuohjelmaan toimittamalla liittymistahdonilmaisu kirjallisesti kunnaneläinlääkärille. Liittymisen katsottaisiin tapahtuneen, kun eläintenpitoyksiköstä vastaavan henkilön ilmoitus kunnaneläinlääkärille on saapunut. Kuitenkin silloin, kun liittymiselle on terveystarkkailuohjelman perustamista koskevassa asetuksessa asetettu erityisiä edellytyksiä, olisi kunnaneläinlääkärin tehtävä sille tehdyn ilmoituksen perusteella erillinen eläintenpitoyksikön ohjelmaan hyväksymistä koskeva hallintopäätös.

Ehdotetun 12 e §:n 1 momentin tekstissä käytetään sanamuotoa terveystarkkailuohjelmaan kuulumiselle asetetut edellytykset. Sanamuoto olisi yhdenmukainen pykälän 2 momentin ja 12 d §:n e momentin sanamuodon kanssa. Sanamuoto on valittu molempien pykälien säännöksiä ajatellen kuvaamaan sekä vapaaehtoiseen terveystarkkailuohjelmaan liittymiselle asetettuja edellytyksiä, että niitä edellytyksiä, joiden perusteella määräytyy, kuuluuko eläintenpitoyksikkö 12 d §:n 1 momentissa tarkoitettuna asetuksen nojalla pakolliseen terveystarkkailuohjelmaan. Terminologisia hankaluuksia tältä osin on aiheuttanut se seikka, että pakolliseen ohjelmaan ei tarvitsisi, taikka voisikaan erikseen liittyä, vaan siihen kuuluttaisiin suoraan edellä mainitun asetuksen nojalla. Tämän vuoksi pakollisten ohjelmien osalta ei voida puhua liittymisen edellytyksistä. Ohjelmaan kuulumisen edellytyksistä on lisäksi erotettava ehdotetun 12 d §:n 1 momentissa tarkoitettuna ohjelman sisältöön kuuluvat toimenpiteet, määräykset, kiellot, ehdot ja rajoitukset sekä niiden noudattaminen.

Ehdotetun 12 e §:n 1 momentin lopussa säädettäisiin vielä, että myös 12 d §:n 1 momentissa tarkoitettuna asetuksen nojalla pakolliseen terveystarkkailuohjelmaan kuuluvan eläintenpitoyksikön olisi ilmoitettava kunnaneläinlääkärille. Eläintenpitoyksiköstä vastaavan henkilön tekemä ilmoittautuminen

voisi tapahtua joko kirjallisella ilmoituksella tai suullisesti. Ilmoitusta olisi pidettävä tarkoituksenmukaisena, jotta viranomaisella olisi tieto kaikista pakollisen terveystarkkailuohjelman soveltamisalan piiriin kuuluvista eläintenpitoyksiköistä.

Ehdotetussa 12 e §:n 2 momentissa säädetäisiin, että silloin, kun eläintenpitoyksikön terveystarkkailuohjelmaan kuulumiselle on asetettu edellytyksiä, voitaisiin eläintenpitoyksikkö erottaa ohjelmasta, jos nämä edellytykset eivät enää täyty eikä edellytysten täyttymättä jääminen ole vain tilapäistä. Säännöksen sanamuoto jättää päätöksentekijälle jonkin verran erottamista koskevaa harkintavaltaa. Harkinnan mahdollisuus olisi tarkoituksenmukaista niiden tilanteiden varalta, joissa eläintenpitoyksikön esittämän selvityksen perusteella on ilmeistä, että edellytyksen täyttymättä jääminen kuten eläinten lukumäärän aleneminen on vain tilapäistä.

Lisäksi eläintenpitoyksikkö voitaisiin erottaa vapaaehtoisesta terveystarkkailuohjelmasta, jos se ei noudata ohjelman mukaisia 12 d §:n 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä, määräyksiä, kieltoja, ehtoja tai rajoituksia. Luonnollisestikaan 12 d §:n 1 momentissa tarkoitettujen asetusten nojalla pakolliseen terveystarkkailuohjelmaan kuuluva eläintenpitoyksikkö ei voi irrotautua tätä velvoittavasta ohjelmasta sillä, että jättää noudattamatta ohjelman mukaisia säännöksen 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä, määräyksiä, kieltoja, ehtoja tai rajoituksia. Viimeksi mainittuun voitaisiin puuttua, kuten muihinkin eläintautilain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomisiin rangaistusvastuuta koskevan eläintautilain 23 §:n nojalla taikka tautitapauksen tai tautiepäilyn kyseessä olleen eläintautilain 8 §:ssä säädettyin toimenpitein.

Terveystarkkailuohjelmasta erottamisesta päättäisi läänineläinlääkäri kunnaneläinlääkäriin esityksestä. Vapaaehtoisin terveystarkkailuohjelmiin mahdollisesti sisältyvien eläinten tutkimusten ja tarkastusten perusteella eläintenpitoyksikölle annettavilla terveystodistuksilla ja ohjelman noudattamisesta seuraavilla eläinten terveystatuksella saatetaan olla siinä määrin merkittäviä vaikutuksia eläintenpitoyksikön toimintaan ja esimerkiksi eläinten tai muiden tuotteiden kauppaan tai välitykseen, että olisi pidettävä perusteltuna

ja tarkoituksenmukaisena, että päätöksen terveystarkkailuohjelmasta erottamisesta tekisi läänineläinlääkäri kunnaneläinlääkäriin esityksestä.

Vapaaehtoisesta terveystarkkailuohjelmasta eläintenpitoyksikkö voisi halutessaan myös oma-aloitteisesti erota ilmoittamalla siitä kirjallisesti kunnaneläinlääkäriin. Eroamisen katsottaisiin tapahtuneen, kun eläintenpitoyksikön ilmoitus kunnaneläinlääkäriin on saapunut.

Ehdotetussa 12 e §:n 3 momentissa säädetäisiin, että 1 ja 2 momenteissa tarkoitettujen ilmoitusten olisi vähintään sisällettävä tiedot eläintenpitoyksikössä pidettävistä eläimistä, niiden omistajasta, omistajan osoite- ja yhteystiedot sekä eläintenpitoyksikön osoite ja mahdollinen tilatunnus. Ilmoitettavat muut mahdolliset tiedot koskisivat terveystarkkailuohjelmaan kuulumiselle mahdollisesti asetettuja edellytyksiä. Ehdotetun 3 momentin mukaan kunnaneläinlääkäriin olisi toimitettava tiedot terveystarkkailuohjelmaan liittyneistä tai hyväksymistään, sille ilmoittautuneista pakolliseen terveystarkkailuohjelmaan kuuluvista sekä vapaaehtoisesta terveystarkkailuohjelmasta eronneista eläintenpitoyksiköistä läänineläinlääkäriin ja Elintarviketurvallisuusvirastolle. Samoin läänineläinlääkäriin olisi toimitettava tiedot terveystarkkailuohjelmasta erotetuista eläintenpitoyksiköistä kunnaneläinlääkäriin ja Elintarviketurvallisuusvirastolle.

12 f §. Pykälässä ehdotetaan määriteltäväksi, minkä viranomaisen vastuulla on pitää luetteloa muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveystarkkailusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1774/2002 (sivutuoteasetus) mukaisesti hyväksytyistä laitoksista. Sivutuoteasetuksessa säädetään ehdotetussa pykälässä tarkoitettujen laitosten hyväksymisestä, hyväksymisen edellytyksistä, laitosten omavalvonnasta, toimivaltaisen viranomaisen tehtävästä valvoa laitoksia ja suorittaa laitoksilla tarkastuksia sekä jäsenvaltion velvollisuudesta laatia luettelo alueellaan olevista sivutuoteasetuksen mukaan hyväksytyistä laitoksista. Ehdotuksen mukaan viimeksi mainittua luetteloa pitäisi Elintarviketurvallisuusvirasto.

Lisäksi 12 f §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että sivutuoteasetuksen tarkoittamia toimival-

taisia viranomaisia pykälässä tarkoitettujen laitosten osalta ovat lain 5 §:ssä mainitut viranomaiset. Ehdotetun lainkohdan 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä niistä 1 momentin tarkoittamien laitosten hyväksymistä ja valvontaa sekä hyväksytyjen laitosten luettelointia koskevista asioista, jotka sivutuoteasetuksen mukaan on jätetty jäsenvaltioiden päätettäväksi. Luonnollisesti mainittu asetuksenantovaltuus kattaisi kyseiset asiat vain niiltä osin, kuin tällaisista asioista ei perustuslain mukaan ole säädettävä lain tasolla. Ehdotettua asetuksenantovaltuutta asiallisesti vastaavat säännökset sisältyvät 12 §:n 13 ja 14 kohtiin.

12 g §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännökset sellaisten toimijoiden rekisteröitymisestä, jotka tuovat tiettyjä eläimiä ja niistä saatavia tuotteita muista Euroopan unionin jäsenvaltioista Suomeen tai vievät niitä Suomesta muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin. Tällä hetkellä rekisteröinnistä säädetään eläintautien vastustamiseksi suoritettavista tarkastuksista Euroopan yhteisön sisämarkkinoilla annetussa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöksessä (572/1995), joka on säädöstasoltaan ministeriön asetus.

Ehdotetun pykälän mukaan tiettyjen eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden vienti Suomesta toiseen EU-valtioon tai tuonti toisesta EU-valtiosta edellyttää, että tuontia tai vientiä harjoittava toimija on rekisteröitynyt eläinten tuojien ja viejien rekisteriin. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan rekisteriä pitää maa- ja metsätalousministeriö, jolta tehtävä siirrettäisiin perustettavalle Elintarviketurvallisuusvirastolle. Rekisteriä pidettäisiin eläintautien vastustamista koskevaa valvontaa varten.

Rekisteröintiä haettaisiin kirjallisella hakemuksella. Toimijalla olisi oikeus tulla merkityksi rekisteriin, jos se täyttäisi pykälän 3 momentissa säädetyt rekisteröinnin edellytykset. Eläinten tuontia harjoittava toimija rekisteröitäisiin, jos sillä olisi käytössään tilat, joissa tuotavat eläimet voidaan tarvittaessa pitää eristyksessä. Viejän rekisteröinti puolestaan edellyttäisi, että viejän harjoittama toiminta olisi eläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa ja että toimijalla säännöksessä tarkoitettujen tavaroiden osalta on kyseisen

eläinlääkärin hyväksymä omavalvontaohjelma, jolla pyritäisiin varmistamaan, että maasta vietävät tuotteet täyttävät niitä koskevat vaatimukset.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määriteltäisiin Euroopan yhteisön lainsäädännön edellyttämällä tavalla ne eläimet ja eläimistä saatavat tuotteet, joiden tuontia ja vientiä rekisteröitymisvelvollisuus koskisi. Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston edellä mainitun päätöksen mukaan näitä ovat useimpiin eläinlajeihin kuuluvat elävät eläimet ja tietyt kuolleet luonnonvaraiset eläimet sekä muun muassa määrätty nahat ja vuodat, eläinperäisiä aineita sisältävät lemmikkieläinten rehut, eläinperäiset lannoitteet ja lanta, eläinperäisistä raaka-aineista valmistettu proteiini, eläinten veri, villa ja höyhenet käsittelemättöminä sekä mehiläisten hoitoon tarkoitetut mehiläistuotteet. Rekisteröitymisvelvollisuus ei kuitenkaan koskisi tiettyjen lemmikkieläinten tuontia matkustajan mukana eikä tiettyjen tuotteiden tuontia omaan käyttöön. Myöskään elintarvikkeiden tuonti ei kuuluisi pykälässä säädetyin rekisteröintivelvollisuuden piiriin. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset rekisteröinnistä ja sitä koskevasta hakemusmenettelystä.

Rekisteröinti olisi rekisteröintiajankohdasta riippumatta aina voimassa seuraavan vuoden tammikuun loppuun. Tämän jälkeen toimijalla olisi oikeus saada rekisteröinti uusittua, jos se edelleen täyttäisi rekisteröinnin edellytykset.

12 h §. Pykälässä säädettäisiin 12 g §:ssä tarkoitettujen rekisterin pitämisestä sekä siihen merkittyjen tietojen keräämisestä, käytöstä ja luovuttamisesta. Rekisteriin merkittäisiin toimijan yhteystiedot sekä se, minkä eläinlajin tai tuotteen viejäksi tai tuojaksi toimija on rekisteröity. Lisäksi rekisteriin merkittäisiin vientiä valvova eläinlääkäri sekä maa, josta eläimiä tai tuotteita tuodaan.

Tiedot poistettaisiin rekisteristä kolmen vuoden kuluessa rekisteröinnin voimassaolon päättymisestä. Henkilötietojen keräämisen ja tallettamisen sekä rekisteriin merkittyjen tietojen käyttämisen ja luovuttamisen osalta pykälässä viitattaisiin henkilötietolakiin (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin (621/1999).

13 a §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että Elintarviketurvallisuusvirasto tai lääninhallitus voisi teettämishallinnalla tehostaa eläintautilain tai sen nojalla annetun asetuksen mukaista maahantuojan tuontitarkastuksessa hylättyihin tuotteisiin liittyvää määräystä ryhtyä toimenpiteisiin. Muutoin teettämishallinnalla koskeissa asioissa noudatettaisiin mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Ehdotettu säännös sisältyy voimassa olevaan lain 13 a §:ään. Teettämishallinnalla koskeva päätöksentekovalta ehdotetaan siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuusvirastolle. Sanamuotoa on pyritty selkiyttämään ja nykyaikaistamaan nykyistä hallintomenettelyä paremmin vastaavaksi. Käytännössä tuontitarkastuksessa tapahtuva tuotteiden hylkääminen tapahtuu hallintopäätöksellä, jossa myös tuotteisiin liittyvistä toimenpiteistä määrätään. Tämän vuoksi säädetään hylättyihin tuotteisiin liittyvän määräyksen tehostamisesta. Ehdotetusta säännöksestä puuttuu maininta toimenpiteiden teettämisestä maahantuojan kustannuksella. Uhkasakkolain 14 §:n mukaan uhka asetetaan määrämällä päävelvoite noudatettavaksi uhalla, että tekemättä jätetty työ tehdään laiminlyöjän kustannuksella.

14 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että lain täytäntöönpanossa tarvittavan karanteenin tulee olla Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymä. Voimassa olevan lain mukaan maa- ja metsätalousministeriölle kuuluva toimivalta päättää karanteenin hyväksymisestä tai hyväksymisen peruuttamisesta ehdotetaan siirrettäväksi Elintarviketurvallisuusvirastolle. Samalla säännöksen vanhentunutta sanamuotoa täsmennettäisiin ja sen sisältöä tarkistettaisiin tarkkarajaisemmaksi siten, että säännös paremmin ilmentäisi noudatettavaa hallintomenettelyä ja vastaisi perustuslain lainsäädännölle asettamia vaatimuksia. Lisäksi pykälään ehdotetaan otettavaksi säännökset karanteenin hyväksymisen edellytyksistä. Säännöksessä myös täsmennettäisiin ne tilanteet, joissa Elintarviketurvallisuusvirasto voisi peruuttaa tekemänsä päätöksen karanteenin hyväksymisestä. Muutoksena voimassa olevaan lainsäädäntöön pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että tarvittaessa tarkempia säännöksiä karanteenin hyväksymisen edellytyksistä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Karanteenilla tarkoitetaan paikkaa, jossa eläimiä tai tavaroita pidetään eristyksessä eläintautien leviämisen estämiseksi. Säännöksen mukaan karanteenin hyväksymisen edellytyksenä olisi, että karanteenitila tai -asema on siten suunniteltu, sijoitettu, rakennettu, varustettu ja hoidettu sekä sen toiminta ja valvonta siten järjestetty, että eläintaudit eivät pääse leviämään karanteenin ulkopuolelle. Näiden edellytysten täyttymistä arvioitaessa tulisi huomioida myös karanteenissa pidettävien eläinten karanteenille asettamat vaatimukset.

Eri eläinlajien ja -tautien monimuotoisuudesta johtuen ei ole tarkoituksenmukaista tai mahdollistakaan ehdotettua yksilöidymmin säätää karanteenin hyväksymisen edellytyksistä laissa. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan tämän vuoksi säädettäväksi maa- ja metsätalousministeriön toimivallasta tarvittaessa asetuksella antaa tarkempia säännöksiä karanteenin hyväksymisen edellytyksistä.

Käytännössä hyväksyttävän karanteenitilan tai -aseman olisi yleensä sijaittava erillään muista sellaisista paikoista, joissa pidetään eläimiä. Lisäksi eläinlajista riippuen voisi olla tarpeen järjestää eläinten ulkoilua varten asianmukainen aidattu tarha, jolloin olisi esitettävä karanteenissa olevien eläinten karakaaminen tarhasta ja luonnonvaraisten eläinten pääsy tarhaan. Karanteenin rakentamisessa ja suunnittelussa olisi huomioitava, että karanteenitilat ovat eläintenpitoa varten asianmukaiset. Tilan pinta-alan, valaistuksen, tuuletusjärjestelmän, eläinten ruokinta-alueen sekä kalojen osalta vesityksen tulisi olla karanteenissa pidettävään eläinmäärään nähden sopivia ja karanteenitilan helposti puhdistettavissa ja desinfioitavissa. Karanteenin varustelun ja hoidon osalta hyväksymisen edellytyksenä voisi olla riittävät tilat, pukuhuoneet, suihkut ja käymälät eläinlääkärintarkastuksiin liittyvistä tehtävistä vastaavan henkilöstön käyttöön, sekä asianmukaiset tilat ja laitteet tarvittavien näytteiden ottoon ja niiden käsittelyä sekä eläinten tarkastuksia varten. Karanteenitilalla tulisi olla myös asianmukainen laitteisto tietojen vaihtoon eläinlääkintäviranomaisten kanssa sekä sopiva välineistö eri puhdistus- ja desinfiointitoimia varten.

Pykälän toisessa momentissa ehdotettu

säädettäväksi karanteenin hyväksymistä koskevan päätöksen peruuttamisesta kokonaan tai osittain, jos eläintaudin leviämisen vaaraa ei muulla tavoin voida estää. Hyväksyminen voitaisiin ehdotuksen mukaan peruuttaa myös silloin, jos karanteenin hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty, eikä karanteenissa ole Elintarviketurvallisuusviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa ole korjattu puutetta. Hyväksyminen voitaisiin ehdotetun säännöksen mukaan peruuttaa myös määräajaksi. Ehdotettu säännös ei varsinaisesti toisi nykytilaan muutosta, vaan noudatettavan hyväksymismenettelyn osalta ainoastaan täsmentäisi säännöksen sanamuotoa. Ehdotetussa muodossaan menettely olisi yhdenmukainen hallinnonalan vastaavien muiden hyväksymispäätösten peruuttamismenettelyiden kanssa.

15 §. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan siten muutettavaksi, että siitä poistettaisiin viittaus lain 5 §:n 2 momenttiin. Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että sen lisäksi, mitä 3 momentissa säädetään, eläimistä peräisin olevaa jätettä käsittelevien laitosten, jotka valmistavat eläinten rehua tai rehun raaka-ainetta, on suoritettava valtiolle maksu tämän lain mukaisesta valvonnasta, joka on säädetty Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi. Yhdenmukaisesti voimassaolevan eläintautilain 15 §:n 5 momentin kanssa maksu olisi määrättävä valtion maksuperustelaisissa (15/1992) säädettyjen perusteiden mukaisesti, jollei Euroopan yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

Ehdotettu säännös vastaisi asiallisesti voimassaolevan 15 §:n 5 momentin säännöksiä. Säännöksen muuttamisen tarve johtuu lain 5 §:ään ehdotetuista muutoksista. Voimassa olevan 5 §:n 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto voi antaa lain täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä myös eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston määräämän maa- ja metsätalousministeriön alaisen muun viranomaisen tehtäväksi. Ehdotettu 5 § ei enää sisältäisi vastaavaa säännöstä, sillä säännös perustettavan Elintarviketurvallisuusviraston myötä käy tarpeettomaksi.

Voimassa olevan lain 15 §:n 5 momentissa on säädetty valvonnasta, joka 5 §:n 2 momentin nojalla on säädetty muun viranomai-

sen kuin läänineläinlääkäriin, kunnaneläinlääkäriin tai tarkastuseläinlääkäriin tehtäväksi. Viranomaisella tässä on tarkoitettu Kasvintuotannon tarkastuskeskusta (HE 49/1999), jonka tehtävät on tarkoitus siirtää Elintarviketurvallisuusvirastolle. Tämän vuoksi ehdotetaan viittaus 5 §:n 2 momenttiin poistettavaksi säännöstä siten muutettavaksi, että siinä suoraan säädettäisiin Kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta Elintarviketurvallisuusvirastolle siirtyvän 15 §:n 5 momentissa tarkoitettujen valvonnan maksullisuudesta.

21 ja 21 a §. Lain 21 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että laissa tarkoitettuja korvauksia on haettava Elintarviketurvallisuusvirastolta. Toimivalta korvauksista päättämiseen ehdotetaan siis siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuusvirastolle. Lain 21 a §:n 1 momentissa ehdotetaan myös säädettäväksi, että laissa tarkoitettua ennakkokorvausta hakijalle voisi suorittaa Elintarviketurvallisuusvirasto. Muita muutoksia säännöksiin ei tässä yhteydessä ehdoteta. Näin säilytettäisiin säännösten yhdenmukainen sanamuoto ja niiden sovellettavuus muiden lain kustannuksia ja korvauksia koskevien säännösten kanssa. Ehdotetuissa muodoissaan säännökset saisivat täsmällisemmän sisältönsä sovellettaessa niitä kokonaisuutena muiden eläintautilain kustannuksia ja korvauksia koskevien säännösten kanssa.

Muun muassa eläintautilain 17—20 §:ssä säädetään valtion varoista maksettavista korvauksista tapauksissa, joissa viranomaiset ryhtyvät toimenpiteisiin eläintaudin hävittämiseksi tai sen leviämisen estämiseksi. Oikeus korvausten saamiseen perustuu eläintautilakiin, jossa säädetään myös kulloinkin korvauksen hakijalle myönnettävän määrän määräytymisperusteesta. Osa korvaussäännöksistä sisältää tapauskohtaista harkintavaltaa. Näiden osalta harkintaa käytännössä ohjaa määrärahojen niukkuus ja valtion varojen käytön perusteltavuus kulloinkin kyseessä olevassa tapauksessa maassa yleisesti vallitseva eläintauti-tilanne huomioon ottaen. Kyse on jo tapahtuneiden taloudellisten menetysten kompensoimisesta eikä korvauksen käyttötarkoitusta ole määritelty tai muutoinkaan sidottu esimerkiksi eläintenpidon jatkamiseen, minkä vuoksi kysymyksessä ei ole valtionavustuslaissa (688/2001) tarkoitettu val-

tion avustus.

1.8. Laki helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain muuttamisesta

1 §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 3 momentti, jossa selvyiden vuoksi säädettäisiin, että maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista, ja että perustettava Elintarviketurvallisuusvirasto keskushallinnon viranomaisena ohjaisi ja valvoisi lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Tarkoituksena ei ole säätää uusista tehtävistä tai toimivallasta taikka niiden laajentamisesta, vaan siirtää täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät ja toimivalta maa- ja metsätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

2 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan siten muutettavaksi, että lain 1 §:ssä säädettyjen olosuhteiden vallitessa säännöksessä mainitut tahot olisivat Elintarvikeviraston päätöksellä annetusta määräyksestä velvollisia hoitamaan kyseessä olevan tautitilanteen vuoksi välttämättömiä eläinlääkärin tehtäviä. Voimassa olevan lain sanamuodon mukaan määräyksen antaa maatalousministeriön eläinlääkintöosasto (nykyisin maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosasto). Tämä toimivalta ehdotetaan siirrettäväksi Elintarviketurvallisuusvirastolle. Käytännössä kyseessä olevien eläinlääkärin tehtävien hoitaminen olisi kuitenkin tarkoitus ensisijaisesti järjestää sopimalla niistä asianomaisten eläinlääkäreiden, eläinlääketieteen kandidaattien ja ylioppilaiden kanssa. Myös palvelussuhteiden ehdoista olisi kaikissa tapauksissa tarkoitus neuvotella työntekijöiden edustajien kanssa.

Ehdotetun säännöksen tarkoituksena olisi vastaavan voimassa olevan säännöksen tavoin turvata tiettyjen ennalta arvaamattomien kiireellisten toimenpiteiden suorittaminen sellaisissa lain 1 §:n tarkoittamissa kriisitilanteissa, joissa eläinkulkutaudin esiintyminen maassa, ilmeinen uhka eläinkulkutaudin maahan leviämisestä taikka pykälän 2 momentissa tarkoitetut olosuhteet saattavat aiheuttaa niin paljon lisätyötä, että tilanteen vaatimien välttämättömien eläinlääkärin tehtävien riittävän nopean ja tarkoituksenmukai-

sen toteuttamisen kannalta on tarpeen kunnan- ja läänineläinlääkäreiden lisäksi saada tehtäviä tilapäisesti hoitamaan yksityispraktiikkaa hoitavia eläinlääkäreitä taikka eläinlääketieteen kandidaatteja tai ylioppilaita.

Välttämättömillä eläinlääkärin tehtävillä tarkoitettaisiin sellaisia tosiasiallisia toimenpanotehtäviä, kuten muun muassa eläinkulkutaudin toteamiseksi, hävittämiseksi tai leviämisen ehkäisemiseksi tehtävät alueen eristämiset, esineiden ja tavaroiden desinfioimiset tai hävittämiset. Ehdotetun säännöksen nojalla ei voisi siirtää toimivaltaa sellaisten hallintopäätösten tekemiseen, joihin suoritettavat niin sanotut tosiasialliset toimenpanotehtävät perustuisivat, vaan nämä päätökset olisivat aina viranomaisen tekemiä. Suoritettavat tehtävät voisivat perustua myös suoraan nyt kyseessä olevaan lakiin tai esimerkiksi sen nojalla annettuun asetukseen suojavyöhykkeen tai tartunta-alueen perustamisesta. Näin tehtävään määrätyle henkilöille ei jäisi itsenäiseen harkintaan perustuvaa oikeutta merkittävällä tavalla puuttua yksilön perusoikeuksiin. Esimerkiksi toimivalta myöntää lupa lain 9 §:n mukaan torjunta-alueella vallitsevista kielloista poikkeamiseen ehdotetaan jäljempänä tarkemmin esitetyin tavoin ainoastaan kunnan- ja läänineläinlääkärille eli niin sanotulle virkaeläinlääkärille kuuluvaksi. Viimeksi mainittua toimivaltaa ei siis voimassa olevasta laista poiketen enää jäisi paikalliseen vastustamistyöhön määrätyle eläinlääkärille tai muullekaan säännöksessä tarkoitettulle tautitilanteen edellyttämiä välttämättömiä eläinlääkärin tehtäviä suorittavalle henkilölle.

Ehdotetun säännöksen nojalla annetusta määräyksestä tehtävää suorittavat henkilöt olisivat Elintarviketurvallisuusviraston valvonnassa ja heitä koskisivat samat rikosoikeudellista virkavastuuta ja vahingonkorvausvastuuta koskevat säännökset kuin virkamiehiäkin.

3 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Elintarviketurvallisuusviraston toimivallasta yksittäistapauksessa päätöksellään määrätä tietyistä toimenpiteistä pykälässä mainittujen laitosten toiminnan järjestämisessä silloin, kun se eläinkulkutaudin vastustamiseksi tai taudin leviämisvaaran vähentämiseksi mainittujen laitosten toiminnan välityksellä on välttämätöntä. Ehdotetun säännöksen raken-

ne poikkeaa voimassa olevan lain 3 §:n rakenteesta, mutta asiallisia muutoksia säännökseen ei kuitenkaan ehdoteta tehtäväksi. Säännöksen sanamuotoa on lisäksi tarkistettu paremmin nykykieltä vastaavaksi. Voimassa olevassa laissa mainittuja maidon vastaanottokeskuksia ja kuorima-asemia ei enää ole olemassa. Muutoin säännöksessä tarkoitettujen laitosten luetteloa ei ehdoteta supistettavaksi, vaan ehdotetun sanamuodon katsotaan kattavan voimassa olevan lain 3 §:ssä mainitut laitokset edellä mainittuja maidon vastaanottokeskuksia ja kuorima-asemia lukuun ottamatta.

Kuten jo voimassa olevan lain perusteluissa (HE 57/1960 vp, s. 2) korostettiin, on edelleen syytä kiinnittää huomiota säännöksessä tarkoitettujen laitosten toimintaan. Maataloustuotteet pääosiltaan joutuvat markkinoille näiden laitosten kautta, minkä vuoksi laitosten toiminnalla on eläinkulautien leviämiskaavan kannalta erittäin huomattava merkitys. Tarkoitettujen laitosten toiminnan välityksellä uhkaamassa olevan tai jo leviämään päässeän eläinkulautaudin torjumiseksi tarvittavien yksityiskohtaisten oikeusohjeiden sisällyttäminen lakiin tai asetuksiin ei kuitenkaan edelleenkaan ole mahdollista, kun otetaan huomioon eri eläinkulautautien monimuotoisuus ja niiden erilaiset leviämistavat sekä säännöksessä tarkoitettujen laitosten toimintatapojen toisistaan poikkeava luonne.

4 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eläinkulautaudin vastustamiseksi välttämättömistä henkilöiden, heidän asusteidensa ja tavaroidensa desinfioimisesta ja puhdistamisesta sekä sairaaloiden, saunojen, pesulaitosten ja desinfioimislaitosten velvollisuudesta tarvittaessa osallistua näihin toimenpiteisiin. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista puhdistus- ja desinfiointitoimenpiteistä sekä viimeksi mainittujen tahojen velvollisuudesta osallistua toimenpiteisiin. Ehdotettuja momentteja vastaavat säännökset sisältyvät voimassa olevan pykälän 1 momenttiin. Desinfiointipaikkojen yleinen velvollisuus suorittaa eläinkulautautiin liittyviä desinfiointia edellyttäisi ministeriön asetuksella annettavia tarkempia säännöksiä ja käytännössä tarvittavat lisäpalvelut olisi tarkoitus hankkia normaalien vapaaeh-

toisuuteen perustuvien toimeksiantosopimusten avulla.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että eläinsuoja tai eläimen kuljetukseen käytetty väline tai kulkuneuvo, joka on ollut tai jonka on syytä epäillä olleen kosketuksissa laissa tarkoitettun eläinkulautaudin aiheuttajan kanssa, on eläinsuojan, tarkoitettun välineen tai kulkuneuvon omistajan tai haltijan huolellisesti desinfioitava ja puhdistettava. Edelleen momentissa säädettäisiin Elintarviketurvallisuusviraston toimivallasta päätöksellään määrätä välttämättömistä momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä silloin, kun on syytä epäillä, että eläinsuoja taikka eläimen kuljetukseen käytetty väline tai kulkuneuvo on ollut kosketuksissa tässä laissa tarkoitettun eläinkulautaudin aiheuttajan kanssa.

Vaikka ehdotetun pykälän rakenne on uusi ja sen sanamuotoa tarkistettu, vastaa se asiallisesti voimassa olevan lain 4 §:n säännöksiä. Ehdotettu pykälän 3 momentin säännös on sellaisenaan uusi, mutta siinä säädetyt säännöksen on katsottava asiallisesti sisältyneen voimassa olevan lain 4 §:n 2 momenttiin.

5 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin lain 1 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa säätää eläinkulautaudin vastustamiseksi välttämättömistä rajoituksista ja kielloista, jotka koskevat liikkuvan eläinkaupan harjoittamista taikka eläinten eläinnyttelyihin tai vastaaviin muihin tilaisuuksiin viemistä sekä näiden tilaisuuksien järjestämistä.

Ehdotettu säännös on vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 5 §:ää. asiallisesti. Sanamuodon tarkistamisen johdosta siinä ei kuitenkaan enää suoraan säädettäisi tilaisuuksien toimeenpanon suoranaisestä kieltämisestä. Myöskään sillä, että säännös sanamuotonsa puolesta liikkuvan eläinkaupan harjoittamisen lisäksi koskee eläinnyttelyitä ja muita vastaavia tilaisuuksia ei ole tarkoitus rajoittaa säännöksen soveltamisalaa voimassa olevassa vastaavassa säännöksessä mainittujen toripäivien tai markkinoiden osalta. Säännöksen uudistamisen tarve johtuu lähinnä vanhentuneesta sanamuodosta mahdollisesti aiheutuvasta tulkinnanvaraisuudesta ministeriön asetuksenantovaltuuden ja yksittäistapauksellisen hallinnollisen päätösvallan

välillä.

6 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi maa- ja metsätalousministeriön valtuudesta antaa asetuksella elintarvikelaista (/2005) tai sen nojalla annetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä ehdotetussa 7 §:ssä tarkoitettulta tartunta-alueelta olevien eläinten teurastuksesta ja lihan tarkastuksesta. Ehdotettu säännös on voimassa olevan lain 6 pykälää asiallisesti vastaava. Säännöksen uudistamisen tarve johtuu sen voimassa olevasta vanhentuneesta sanamuodosta aiheutuvasta tulkinnanvaraisuudesta ministeriön asetuksen antovaltuuden ja yksittäistapauksellisen hallinnollisen päätösvallan välillä. Säännöstä ehdotetaan siten täsmennettäväksi, ettei tulkinnanvaraisuutta enää syntyisi, minkä lisäksi voimassa olevan 6 §:n yleinen viittaus teurastuksesta ja lihan tarkastuksesta voimassa oleviin säännöksiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen elintarvikelakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin.

7 §. Pykälässä ehdotetaan määriteltäväksi käsitteet tartunta-alue, suojavyöhyke ja torjunta-alue. Tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen perustamisesta säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Samassa asetuksessa voitaisiin ehdotuksen mukaan antaa säännöksiä lain 9—11 §:ssä tarkoitettujen kieltojen ja rajoitusten soveltamisesta, jos perustettavalla alueella ei olisi tarpeen soveltaa niitä kaikkia. Asetuksella voitaisiin niin ikään säätää tarkemmin niistä edellytyksistä, joiden perusteella läänin- tai kunnan eläinlääkäri voisi ehdotetun 9 tai 10 §:n nojalla myöntää luvan poiketa alueella sovellettavista kielloista ja rajoituksista. Myös tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen lakkauttamisesta säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, jossa lisäksi voitaisiin säätää alueella vallitsevien kieltojen ja rajoitusten asteittaisesta poistamisesta. Vaikka ehdotettu säännös rakenteellisesti poikkeaa voimassa olevasta, ovat sen säännökset asiallisesti lähes vastaavat voimassa olevan lain 7 §:n säännöksiä.

Ehdotetut määritelmät ovat yhteneväiset voimassa olevan lain määritelmien kanssa. Taudin esiintymisalue ympäristöineen, jossa torjuntatyö pääasiallisesti suoritettaisiin, ehdotetaan edelleen eriaisteisten toimenpiteiden tarpeen perusteella jaettavaksi tartunta-alueeseen ja suojavyöhykkeeseen. Ehdotetut

määritelmät eivät ole yhdenmukaiset esimerkiksi eläintautien vastustamisesta eläinten kuljetuksessa annetun asetuksen (1363/1994) tai eläintautilain (50/1980) nojalla suu- ja sorkkataudin vastustamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (5/EEO/96) sisältämien vastaavan tyyppisten tartunta-alue-, suojavyöhyke-, valvontavyöhyke- ja rajoitusalue-termien kanssa. Terminologiaa ei tässä kuitenkaan ehdoteta yhdenmukaistettavaksi, koska määritelmät poikkeavat osaksi myös sisällöllisesti toisistaan. Terminologian yhdenmukaistaminen on tarkoitus tehdä samalla, kun lain sisältämien muidenkin säännösten asiallinen muutostarve tulee uudelleen arvioitavaksi eläintautilain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Käytännössä tässä tarkoitettuja säännöksiä torjunta-alueesta tai sen kattamasta suojavyöhykkeestä tai tartunta-alueesta olisi tarkoitus soveltaa ainoastaan silloin, kun esimerkiksi eläintautilain nojalla annettujen asetusten säännösten soveltamista ei vallitsevien olosuhteiden vuoksi voida pitää riittävänä.

Ehdotetun 7 §:n säännösten sanamuotoa on tarkistettu paremmin nykykieltä vastaavaksi muun muassa siten, että tartunta-alueeksi tai suojavyöhykkeeksi julistamisen sijasta ehdotetaan säädettäväksi mainitun alueen perustamisesta.

Ehdotetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen antovaltuutta koskevan 2 momentin mukaan perustamisasetuksessa voitaisiin muiden momentissa säädettyjen asioiden lisäksi, niin ikään antaa tarkempia säännöksiä niistä edellytyksistä, joiden perusteella läänineläinlääkäri tai kunnaneläinlääkäri voisi 9 tai 10 §:n nojalla myöntää luvan poiketa torjunta-alueella tai tartunta-alueella viimeksi mainittujen lainkohtien tai perustamisasetuksen säännösten nojalla sovellettavista kielloista ja rajoituksista. Tätä säännöstä asiallisesti vastaava säännös sisältyy voimassa olevan lain 9 §:ään, jonka mukaan piirieläinlääkärin tai vastustamistyöhön määrätyn eläinlääkärin lupa pykälässä säädettyihin torjunta-alueella vallitsevista kielloista poikkeamiseen, saadaan antaa vain eläinlääkintöosaston (nykyisin maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosasto) tarkemmin määrittämissä rajoissa. Säännös on ehdotuksessa otettu 7 §:ään, jotta tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen perustamisasetukseen liit-

tyvät valtuudet ja asetuksessa säädettävät asiat ilmenisivät johdonmukaisesti ja kootusti samasta lainkohdasta. Käytännössä olisi tarkoitus, että kunnaneläinlääkäri ja läänineläinlääkäri voisivat kulloinkin kyseessä olevassa yksittäistapauksessa myöntää luvan kyseisellä alueella mainitun lain nojalla sovellettavista rajoituksista ja kielloista ainoastaan silloin, kun perustamisasetuksessa on säädetty tällaisen luvan myöntämisen edellytyksistä.

Kulloinkin uhkaamassa olevan tai jo leviämään päässeen eläinkulkutaudin torjuminen kannalta hyväksyttäviä poikkeuksia tai luvan myöntämisen edellytyksiä koskevien yksityiskohtaisten oikeusohjeiden sisällyttäminen lakiin ei ole mahdollista, kun otetaan huomioon eri eläinkulkutautien monimuotoisuus ja niiden erilaiset leviämistavat sekä kulloinkin torjunta-alueeksi tai suojavyöhykkeeksi perustettavan maantieteellisen alueen ominaisuuksien torjuntatyölle asettamat vaatimukset.

8 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että lain 7 §:ssä tarkoitetun tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen perustamisesta ja lakkauttamisesta on asianmukaisesti ja riittävän kattavasti tiedotettava tartunta-alueen ja suojavyöhykkeen sijaintikunnissa. Lisäksi alueiden perustamisesta on ehdotetun mukaisesti pantava ilmoitukset alueen rajoille yleisten kulkureittien varten tai jos tartunta-alue käsittää yksittäisen tilan, tälle tilalle johtavien kulkureittien varten. Tiedottamisesta sijaintikunnissa huolehtisi Elintarviketurvallisuusvirasto ja ilmoituksista maastossa torjunta-alueen rajoilla sekä kulkureittien varressa läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri tai 2 §:ssä tarkoitettu eläinlääkärin tehtävään määrätty henkilö.

Ehdotetut säännökset ovat asiallisesti lähes voimassa olevan 8 §:n säännöksiä vastaavat. Ehdotetun säännöksen sanamuodon tarkistaminen paremmin nykykieltä vastaavaksi on osaksi seurausta 7 §:n sanamuodon tarkistuksista. Voimassa olevassa laissa mainitun tartunta-alue- tai suojavyöhykejulistuksen kuultamisen sijasta ehdotetaan säädettäväksi mainitun alueen perustamista tai lakkauttamista koskevasta tiedottamisesta alueen sijaintikunnassa. Lisäksi säännöstä on esitetty siten täsmennettäväksi, että siinä todettaisiin tiedottamisvastuun sijaintikunnassa kuuluvan Elintarviketurvallisuusvirastolle ja, että il-

moittamisesta maastossa alueen rajoilla ja kulkureittien varsilla huolehtisi läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri tai tehtävään määrätty lain 2 §:ssä tarkoitettu henkilö.

Käytännössä ehdotettua säännöstä sovellettaisiin sen lisäksi, mitä eläintautilain 10 §:ssä säädetään taudin esiintymistä tai varotoimenpiteitä koskevasta tiedottamisesta silloin, kun se on vastustettavan eläintaudin tai vakavan tarttuvan eläintaudin, jota ei esiinny Suomessa, leviämisen estämiseksi tarpeellista. Yleisestä valtakunnallisesta tiedottamisesta ei ehdoteta tässä säädettäväksi. Käytännössä niin nyt tarkoitetuissa kriisitilanteissa kuin eläintautilain 10 §:n tarkoittamissa tilanteissa yleisestä valtakunnallisesta tiedottamisesta huolehtii maa- ja metsätalousministeriö.

9 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi niistä rajoituksista, jotka tulisivat koskemaan vain torjunta-aluetta ja ne olisivat perustetulla alueella voimassa suoraan lain nojalla. Rajoituksista poikkeamiseen tarvittaisiin ehdotetussa 7 §:ssä tarkoitettu kunnaneläinlääkärin tai läänineläinlääkärin lupa.

Ehdotuksen mukaan ilman mainittua lupaa torjunta-alueella olisi kiellettyä harjoittaa eläinkauppaa, tiettyjen julkisien yleisötilaisuuksien järjestäminen sekä yleisten ja yhteisten laitumien käyttäminen karjan laidunamiseen. Lisäksi kiellettyä olisi muiden kuin karjanhoidosta huolehtivien henkilöiden käynnit torjunta-alueella sijaitsevilla eläintenpitopaikoissa, mikä koskisi myös valvontaviranomaisen tarkastuskäyntejä normaaliolosuhteissa suorittavia henkilöitä. Myös kissojen ja koirien pitäminen vapaana olisi lopettamisen uhall kielletty. Lopuksi ehdotetun 9 §:n 5 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voisi päätöksellään määrätä torjunta-alueella sijaitsevan oppilaitoksen toiminnan keskeytettäväksi.

Ehdotetut säännökset ovat asiallisesti lähes voimassa olevan 9 §:n säännöksiä vastaavat. Voimassa olevan lainkohdan säännöstä, jonka mukaan lupa pykälässä säädettyihin torjunta-alueella vallitsevista kielloista poikkeamiseen saadaan antaa vain eläinlääkintöosaston tarkemmin määrittämässä rajoissa, vastaava säännös on edellä esitetyin tavoin ehdotettu otettavaksi lain 7 §:ään. Päätösvalta yksittäistapauksessa määrätä torjunta-alueella olevan oppilaitoksen toiminnan keskeyttämisestä ehdotetaan siirrettäväksi Elintarviketur-

vallisuusvirastolle.

Oppilaitoksen toiminnan keskeyttämisestä ei käytännössä ole mahdollista säätää alueen perustamista koskevassa ministeriön asetuksessa, koska lain 1 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa tartunta-alueita tai suojavyöhykettä perustettaessa ei useinkaan vielä ole riittäviä tietoja kyseisellä alueella sijaitsevista oppilaitoksista taikka siitä, onko niiden toiminnan keskeyttäminen kulloinkin kyseessä olevan eläinkulkutaudin vastustamiseksi välttämätöntä. Käytännössä oppilaitosten toiminnan keskeyttämisestä pyrittäisiin ensisijaisesti sopimaan kyseisen oppilaitoksen kanssa.

10 §. Torjunta-alueen sillä osalla, joka perustamisasetuksessa on määritelty tartunta-alueeksi, tarvitaan eläinkulkutaudin vastustamiseksi pisimmälle meneviä rajoituksia. Pykälässä 10 ehdotetaan säädettäväksi tällaisista vain tartunta-alueella sovellettavista rajoituksista. Nämä rajoitukset, 9 §:ssä säädettyjen rajoitusten tavoin, olisivat voimassa suoraan lain nojalla. Ehdotetut rajoitukset koskisivat muun muassa henkilöliikennettä tartunta-alueelle tai sieltä pois, sekä eläinten ja tiettyjen niistä saatavien tuotteiden ja muiden tavaroiden kuljettamista alueelle tai sieltä pois. Lisäksi säännöksessä on sorkkaeläinten keinosiemennykseen ja astutukseen liittyviä, sekä karjanajoon yleisillä tai yhteisillä teillä ja karjan päästämistä tartunta-alueen vesireittien varrelle koskevia rajoituksia. Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin säätää eläinkulkutaudin vastustamiseksi välttämättömiä kielloista ja rajoituksista koskien postin kuljetusta tartunta-alueelta sen ulkopuolelle. Ehdotetut säännökset ovat asiallisesti voimassa olevan 10 §:n säännöksiä vastaavat. Selvyiden vuoksi on voimassa olevan 10 §:n 1 kohta jaettu ehdotuksessa omiksi kohdiksi 1—4 ja voimassa olevan pykälän 2 ja 3 kohtia vastaavat säännökset otettu ehdotetun pykälän kohdiksi 5 ja 6.

Säännöksen uudistamisen tarve on aiheutunut voimassa olevan pykälän 2 momentin valtuussäännöksen vanhentuneen sanamuodon aiheuttamasta tulkinnanvaraisuudesta. Säännöstä ehdotetaan siten täsmennettäväksi, että mahdollista tulkinnanvaraisuutta ministeriön asetuksenantovaltuuden suhteen ei

enää syntyisi. Ehdotetun säännöksen sanamuodon muu tarkistaminen paremmin nykykieltä vastaavaksi on osaksi seurausta 7 §:n sanamuodon tarkistuksista.

11 §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että ilman lain 7 §:n 4 momentissa tarkoitettua lupaa suojavyöhykkeeltä saadaan kuljettaa eläimiä torjunta-alueen ulkopuolelle ainoastaan teuraaksi. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että ilman Elintarviketurvallisuusviraston erikseen päätöksellään antamaa lupaa, ei sorkkaeläinten siemennestettä saa viedä suojavyöhykkeeltä torjunta-alueen ulkopuolelle. Molemmat säännöksessä mainitut rajoitukset, 9 ja 10 §:ssä säädettyjen rajoitusten tavoin, olisivat voimassa suoraan lain nojalla.

Ehdotetut säännökset ovat asiallisesti voimassa olevan 11 §:n säännöksiä vastaavat. Säännöksen uudistamisen tarve on aiheutunut voimassa olevan lain 2 momentin sanamuodon aiheuttamasta tulkinnanvaraisuudesta, minkä vuoksi mainitussa lainkohdassa ehdotetaan täsmennettäväksi, että momentissa tarkoitettu rajoituksesta poikkeamiseen tarvitaan Elintarviketurvallisuusviraston lupa, eikä kyseessä siis ministeriön asetuksella säädettävästä asiasta. Sanamuodon muu tarkistaminen paremmin nykykieltä vastaavaksi on osaksi seurausta myös 7 §:n sanamuodon tarkistuksista.

12 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi omistajan tai haltijan velvollisuudesta hävittää tai käsitellä tiettyjä omistamiaan tai hallitsemiaan tuotteita, valmisteita, tarvikkeita sekä vähempiarvoista omaisuutta silloin, kun se eläinkulkutaudin vastustamiseksi on välttämätöntä. Ehdotetun säännöksen 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset siitä, mitä 1 momentissa tarkoitettuja tuotteita, valmisteita, tarvikkeita tai omaisuutta 1 momentissa säädetty velvoite kulloissakin kriisitilanteessa koskee. Lisäksi asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset edellä mainittujen hävittämisestä, käsittelystä sekä niiden sallitusta käytöstä. Säännöksessä tarkoitettujen tuotteiden, valmisteiden, tarvikkeiden tai vähempiarvoisen omaisuuden yksityiskohtaisempi määrittely tai näiden hävittämistä, käsittelyä tai käyttöä koskevien yksityiskohtaisten oikeusohjeiden sisällyttäminen lakiin ei ole mahdollista, kun otetaan

huomioon eri tautien monimuotoisuus ja erilaiset leviämistavat. Käytännössä velvollisuus hävittämistoimiin tai käsittelyihin ryhtymiseen edellyttäisi ministeriön asetuksella velvollisuudesta sekä hävittämistoimista ja käsittelytavoista annettavia tarkempia säännöksiä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Elintarviketurvallisuusviraston toimivallasta yksittäistapauksessa päätöksellään määrätä pykälän 1 momentissa tarkoitetut tuotteet, valmisteet ja tarvikkeet määräajaksi varastoitaviksi. Päätöksessä voitaisiin niin ikään antaa myös muita varastointia koskevia määräyksiä, jotka taudin vastustamiseksi ja sen leviämisen estämiseksi ovat välttämättömiä.

Ehdotetut säännökset ovat asiallisesti voimassa olevan 12 §:n säännöksiä lähes vastaavat. Ehdotettu 1 momentti sellaisenaan on periaatteessa uusi, mutta myös sen kuvaaman perussäännöksen voidaan asiallisesti katsoa sisältyneen voimassa olevan lain 12 §:n 1 momenttiin. Säännöksen uudistamisen tarve on aiheutunut voimassa olevan 12 §:n vanhentuneen sanamuodon aiheuttamasta tulkin난varaisuudesta, minkä vuoksi ehdotuksessa on täsmennetty pykälän 1 ja 2 momentit ministeriön asetuksen antovaltuutta koskeviksi ja 3 momentti Elintarviketurvallisuusviraston päätösvaltaa koskevaksi.

12 a §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eläinlääkärin johtamien ja valvomien elintarvikkeiden tarkastukseen hyväksytyjen laboratorioiden velvollisuudesta Elintarviketurvallisuusviraston määräämää kohtuullista korvausta vastaan suorittaa sellaisia eläinten sairastumisen määrittämiseen tai ehkäisyyn sekä elintarvikkeiden nautintakelpoisuuden toteuttamiseen liittyviä tutkimuksia, joiden suorittaminen ei muutoin ole kyseisen laboratorion velvollisuutena. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että tarkempia säännöksiä sanotusta velvollisuudesta ja siten myös kulloinkin suoritettavista tutkimuksista annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Ehdotetut säännökset ovat asiallisesti lähes voimassa olevan 12 §:n säännöksiä vastaavat. Käytännössä laboratorioiden yleinen velvollisuus suorittaa lainkohdassa tarkoitettuja tutkimuksia edellyttäisi ministeriön asetuksella annettavia tarkempia säännöksiä. Ensi-

sijaisesti tarvittavat lisäpalvelut olisi kuitenkin tarkoitus hankkia normaalien vapaaehtoisuuteen perustuvien toimeksiantosopimusten avulla.

13 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi omistajan oikeudesta saada valtion varoista käyvän arvon mukainen korvaus sellaisesta omaisuudesta, joka lain 12 §:n tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti on hävitetty taikka käsitelty siten, että se on pilaantunut. Korvausta olisi haettava kirjallisesti Elintarviketurvallisuusvirastolta, joka päättäisi korvauksen maksamisesta. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että korvausta olisi haettava vuoden kuluessa siitä, kun pykälässä tarkoitettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty. Ehdotetun säännöksen mukaan pilaantuneesta omaisuudesta maksettavasta korvauksesta vähennettäisiin, omaisuudella oleva jäännöskäyttöarvo silloin, kun omaisuutta voitaisiin käyttää kokonaan tai osaksi hyödyksi.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että oikeus korvaukseen olisi myös sellaisesta omaisuudesta, jota on käytetty 12 §:n 2 momentin nojalla annetuissa säännöksissä määrättyin tavoin siten, että omaisuus on pilaantunut. Tällaisesta käytöstä aiheutunut omaisuuden pilaantuminen korvattaisiin kuitenkin vain erikseen tehtävän kohtuusharkinnan perusteella.

Ehdotetut säännökset ovat asiallisesti voimassa olevan 13 §:n säännöksiä lähes vastaavat. Toimivalta korvausasioiden käsitteilyyn ja korvausten maksamiseen ehdotetaan kuitenkin Elintarviketurvallisuusvirastolle siirrettäväksi. Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että korvausta olisi haettava virastolta kirjallisesti ja vuoden kuluessa siitä, kun pykälässä tarkoitettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty. Määräaikaa on pidettävä kohtuullisena ja se olisi yhdenmukainen eläintautilaissa säädetyn vastaavan määräajan kanssa. Ehdotetusta määräajasta ei ole säädetty voimassa olevassa laissa. Korvausoikeuden selvittämisen kannalta on saatavien yleistä vanhentumisaikaa kuitenkin pidettävä liian pitkänä, eikä vanhentumislainsäädäntö sellaisenaan koske julkisoikeudellisia saamia. Perustuslain 21 §:n 2 momentin hyvän hallinnon takeita koskevat edellytykset huomioon ottaen viimeksi mainittu korvausmenettelyä täsmentävät asialliset muutokset olisivat tarkoituksenmukaisia.

14 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että lain tai sen nojalla annettujen säännösten tarkoittamista taikka lain nojalla tehdyssä päätöksessä määrätystä puhdistamis- ja desinfioimistöistä samoin kuin eläimen eristämisestä sekä tappamis- ja hävittämistöistä olisi omistajalla oikeus kohtuulliseen korvaukseen valtion varoista siltä osin, kuin näistä ei makseta korvausta eläintautilain nojalla. Korvausta olisi haettava kirjallisesti Elintarviketurvallisuusvirastolta, joka päättäisi korvauksen maksamisesta. Ehdotuksen mukaan korvausta olisi haettava vuoden kuluessa siitä, kun tässä pykälässä tarkoitettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Ehdotetut säännökset ovat asiallisesti voimassa olevan 14 §:n säännöksiä lähes vastaavat. Toimivalta näidenkin korvausasioiden käsittelyyn ehdotetaan Elintarviketurvallisuusvirastolle siirrettäväksi, minkä lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että korvausta olisi haettava kirjallisesti virastolta ja vuoden kuluessa siitä, kun pykälässä tarkoitettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty. Määräaikaa on pidettävä kohtuullisena ja se olisi yhdenmukainen eläintautilaissa säädetyn vastaavan määräajan kanssa. Ehdotetusta määräajasta ei ole säädetty voimassa olevassa laissa. Tältä osin viitataan 13 §:n perusteluissa määräajan osalta esitettyyn.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti kuin laki Elintarviketurvallisuusvirastosta 1 päivänä toukokuuta 2006.

3. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Esitykseen ei sisälly voimassa oleviin lakeihin verrattuna uusia valtuuksia antaa lakia alemmanasteisia oikeussääntöjä.

4. Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Asetuksenantovaltuudet ja lainsäädäntövallan siirtäminen

Perustuslain 80 §:n mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä

asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan, on säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan käytännön (PeVL 56/2002 vp) mukaan asetuksen antamiseen ja lainsäädäntövallan delegoimiseen liittyvien valtuutusten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Laista tulee käydä selvästi ilmi, mistä on tarkoitus säätää asetuksella. Tällaisia valtioneuvoston tai maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla annettavia tarkempia säännöksiä sisältyy lakeihin eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta, eläinsuojelulain muuttamisesta, eläinlääkärintamattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta, eläintautilain muuttamisesta ja helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain muuttamisesta.

Erityisen ongelmallisia tässä suhteessa ovat vuonna 1980 säädetty ja useaan kertaan muutettu eläintautilaki sekä vuonna 1960 perustuslainsäätämisjärjestyksessä säädetty helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annettu laki. Kummassakin laissa valtuudet antaa asetuksella yleisluonteisia säännöksiä ja yksittäistä hallintoasiaa koskevia päätöksiä on kirjoitettu tavalla, josta on ollut vaikea päätellä onko kyse hallintopäätöksen tekemisestä vai oikeussääntöjen antamisesta. Nyt kumpaankin lakiin esitettyjen muutoksien tavoitteena on saavuttaa tässä suhteessa perustuslain edellyttämä täsmällisyys ja tarkkarajaisuus sekä erottaa säännöksissä toisistaan täytäntöönpanoon liittyvä päätöksenteko ja oikeussääntöjen antaminen. Samalla täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät ja toimivalta siirretään maa- ja metsätalousministeriöltä Elintarviketurvallisuusvirastolle. Ehdotettuihin muutoksiin ei tältä osin sisälly sellaisia uusia säännöksiä, jotka laajentaisivat alkupe räisiä säännöksiä.

Julkisen vallan käyttö

Ehdotetun eläinsuojelulain muutoksen 38 § koskee lääninhallituksen valtuuttamia eläinsuojeluvalvojia, joilla on oikeus tehdä lain 39 §:ssä tarkoitettuja eläinsuojelutarkastuksia ja antaa tarkastuksen kohteelle eläinten hyvinvointia edistäviä neuvoja. Ehdotetun eläinlääkärintamattin harjoittamista annetun lain muutoksen 22 § koskee asiantuntijoiden

käyttämistä viranomaisen apuna suoritettaessa eläinlääkärimääräysten harjoittajan vastaanoton tarkastus. Ehdotetun eläintautilain muutoksen 5 §:n 5 momentti koskee muun eläinlääkärimääräysten harjoittamista kuin niin sanotun virkaeläinlääkärimääräysten suorittamista tiettyjä lain täytäntöönpanoon kuuluvia toimeenpanevia tehtäviä.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai sen nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi, eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Julkisella hallintotehtävällä tarkoitetaan muun muassa yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeuksia, velvollisuuksia ja etuja koskevaan päätöksentekoon liittyviä tehtäviä. Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa tulee kiinnittää huomiota muun muassa hallinnon tehokkuuteen ja muihin hallinnon sisäisiin näkökohtiin. Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimukset koskevat ennen muuta julkiseen hallintotehtävään liittyvää päätöksentekoa. Perustuslain 124 §:ssä tarkoitettujen julkisen hallintotehtävien antaminen muulle kuin viranomaiselle edellyttää laissa määriteltäväksi ainakin yleisluonteisesti tehtävän hoitajan pätevyyden tai kelpoisuuden (muun muassa PeVL 28/2001 vp ja 48/2001 vp). Perustuslakivaliokunnan kannanotto julkista hallintotehtävää hoitavalta henkilöltä edellytettävästä virkavastuusta sisältyy valiokunnan lausuntoon PeVL 48/2001 vp.

Ehdotetussa eläinsuojelulain 38 §:ssä täsmennettäisiin eläinsuojeluvalvojalta edellytettävää kelpoisuutta ja säädettäisiin eläinsuojeluvalvojan virkavastuusta. Pätevyysvaatimukset määriteltäisiin myös eläinlääkärimääräysten harjoittamisesta annetun lain 22 §:ssä tarkoitettulle asiantuntijalle. Ehdotetussa eläintautilaissa täsmennettäisiin lain 5 §:n 5 momentissa tarkoitettua muuna kuin virkamiehenä toimivan eläinlääkärimääräysten hoitajien virkavastuusta koskevia säännöksiä. Momentissa tarkoitettua eläinlääkärimääräysten hoitajien virkavastuusta koskevista pätevyysvaatimuksista ei kuitenkaan ehdoteta säädettäväksi eläintautilaissa, sillä oikeus harjoittaa eläinlääkärimääräyksiä ja käyttää eläinlääkärimääräyksiä ammattinimikettä on vain hen-

kilöillä, jotka täyttävät eläinlääkärimääräysten harjoittamisesta annetussa laissa säädetyt pätevyysvaatimukset.

Kotirauha

Ehdotetun eläinsuojelulain muutoksen 39 § koskee eläinsuojelutarkastuksen tekemistä. Voimassa olevassa laissa ei ole erikseen säädetty tarkastuksen tekemisestä kotirauhan piirissä eikä rajattu eläinsuojeluvalvojan oikeutta tältä osin. Myös ehdotettu eläinlääkärimääräysten harjoittamisesta annetun lain 22 §:n muutos sisältää säännöksiä tarkastuksen tekemisestä kotirauhan piirissä.

Perustuslain 10 §:ssä säädetään yksityiselämän suojasta. Säännöksellä turvataan muun muassa jokaisen kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut kotirauhan piiriin ulottuvan toimen olevan hyväksyttävä rikoksen selvittämiseksi, jos toimi sidotaan säännöksessä siihen, että on olemassa konkreettinen syy epäillä lakia rikotun tai rikottavan (PeVL 20/2001 vp). Perustuslaissa suojattu kotirauhan piiri kattaa lähtökohtaisesti kaikenlaiset pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyt tilat (PeVL 46/2001 vp). Perustuslakivaliokunta on lisäksi katsonut, että tarkastuksen tulee olla välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja että tarkastuksen saa suorittaa vain viranomainen (PeVL 46/2001 vp ja PeVL 48/2001 vp).

Teon rangaistavuuden osalta valiokunta on viimeksi mainituissa lausunnoissaan edellyttänyt rikosepäilyjen olevan sellaisia, joissa tekoon liittyy vankeusuhka ja lausunnossaan PeVL 40/2002 vp katsonut, että kotirauhan suojaan puuttuminen moitittavuudeltaan hyvin vähäisten rikkomusten selvittämiseksi ei täyttänyt vaatimusta perusoikeusrajoituksen oikeasuhteisuudesta. Lausunnossaan PeVL 69/2002 vp perustuslakivaliokunta on pitänyt hyväksyttävänä tarkastuksen tekemistä sellaisten tekoja koskevien epäilyjen johdosta, josta voi enimmillään seurata sakkorangaistus. Kyse oli pääasiassa julkisin varoin myönnettyjen tukien ja avustusten käytön valvonnasta ja toiminnasta jossa osa elinkei-

nonharjoittajan toimitiloista yleensä sijaitsee hänen asunnossaan.

Ehdotetussa eläinsuojelulain muutoksessa lain 39 §:ään lisättäisiin uusi 5 momentti, joka koskisi tarkastuksen tekemistä kotirauhan piirissä. Säännöksen mukaan valvontaviranomaisella olisi oikeus tarkastaa kotirauhan piiriin kuuluvia tiloja, jos se olisi välttämättömyyden tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja olisi aiheutta epäillä eläimen omistajan tai haltijan syyllistyvän eläinsuojelulain sellaiseen rikkomiseen, joka on säädetty rangaistavaksi. Samalla tavalla eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 22 §:n 2 momenttiin on ehdotettu lisättäväksi säännös tarkastusten tekemisestä kotirauhan piirissä.

Elinkeinovapaus ja omaisuuden suoja

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista erityisin perustein (PeVL 19/2002 vp). Rekisteröitymis- ja ilmoitusvelvollisuuden säätämistä on pidetty asiallisesti luvanvaraisuuteen rinnastettavana sääntelynä (PeVL 56/2002 vp).

Ehdotettuun eläinlääkäriammattin harjoittamista koskevan lain muutokseen sisältyvät säännökset eläinlääkäriksi laillistamisesta ja väliaikaisesta oikeudesta harjoittaa eläinlääkäriammattia. Lisäksi ehdotuksen 8 §:n mukaan eläinlääkäriammattin väliaikainen harjoittaminen ilman laillistamista on eräissä tapauksissa mahdollista, jos henkilö tekee Elin-
tarviketurvallisuusvirastolle ennakkoilmoituksen eläinlääkäripalvelujen tarjoamisesta. Edellä mainitut lupa- ja ilmoitusmenettelyt ovat tarpeen ammatinharjoittamisen edellytyksenä, koska kyseessä on erityistä koulutusta vaativa ammatti, jota on tarpeen säännellä eläinten terveyden ja kansanterveyden suojelemiseksi sekä elintarvikkeiden turvallisuuden varmistamiseksi. Laillistamis- ja ilmoitusmenettelyt ovat välttämättömiä, jotta Elin-
tarviketurvallisuusvirasto voisi tarkistaa eläinlääkäriammattin harjoittajan ammatilli-

sen pätevyyden sekä saada ammatinharjoittajista tarpeelliset tiedot valvontaa ja lain 32 §:ssä tarkoitettuun eläinlääkärirekisteriin merkitsemistä varten.

Ehdotetuissa eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain pykälissä säädetään myös hallinnollisista pakkokeinoista, joita ovat muun muassa erilaiset määräykset, kiellot ja hyväksymisen peruuttamista koskevat päätökset. Vakavimmissa tapauksissa Elin-
tarviketurvallisuusvirasto voisi kieltää eläinlääkäri ammattinharjoittamisen toistaiseksi tai määräajaksi. Ehdotetun eläinlääkäriammattinharjoittamista koskevan lain muutoksen nojalla Elin-
tarviketurvallisuusvirasto voisi rajoittaa ammatinharjoittamisoikeutta, jos kyse on virheellisestä toiminnasta, kyken-
mättömyydestä toimia ammatissa ja ammatti-
toiminnassa tehdystä rikoksesta. Säännökset vastaavat voimassa olevaa lainsäädäntöä tarkennettuna. Nämä toimenpiteet merkitsevät elinkeinonharjoittamisen oikeuteen kohdistuvia rajoituksia, jotka edellyttävät puutteita eläinlääkäriin kyvyssä toimia ammatissaan. Eläinlääkäriammattin harjoittajalle voidaan myös antaa varoitus. Eläinlääkäriammattin harjoittaja voi hakea toistaiseksi tai määräajaksi poistetun tai rajoitetun ammatinharjoittamisoikeuden palauttamista.

Ehdotetussa eläintautilain 12 f §:ssä säädetäisiin tiettyjen eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden vientiä ja tuontia harjoittavien toimijoiden rekisteröitymisvelvollisuudesta. Lain ehdotetussa 14 §:ssä säädetään, että karanteenin tulee olla Elin-
tarviketurvallisuusviraston hyväksymä.

Säännöksillä pyritään eläinten terveyden edistämiseen ja eläintautien vastustamiseen. Näitä voidaan pitää sellaisina tärkeinä yhteiskunnallisina intresseinä, joilla elinkeinovapauden rajoittamista voidaan perustella. Laissa määriteltäisiin edellytykset, joiden täytyessä karanteenitila hyväksyttäisiin ja tuojalla tai viejällä olisi oikeus tulla merkityksi rekisteriin. Hyväksyminen tai rekisteröinti ei siten voisi perustua viranomaisen harkintaan. Laissa säädettäisiin myös hyväksymisen peruuttamisesta ja rekisteröinnin voimassaolon lakkaamisesta.

Ehdotetussa eläintautilain 12 §:ssä säädetään erilaisista määräyksistä, kielloista ja rajoituksista, jotka merkitsevät elinkeinonharjoittamiseen kohdistuvia rajoituksia. Lain

12 b §:ssä säädetään eläimen omistajien tai haltijoiden velvollisuudesta merkitä eläimet niiden tunnistamista tai alkuperän ja liikku-
misen jäljitettävyyttä varten. Lain 12 c §:ssä
säädetään lisäksi eläinten omistajiin ja haltijoihin sekä eläinten kauppaa, välitystä ja kul-
jetusta harjoittaviin toimijoihin kohdistuvasta
luettelonpito- ja tietojenantovelvollisuudesta.
Myös näitä säännöksiä voidaan pitää eläin-
tautien vastustamisen kannalta tarpeellisina.
Eläintautilain 12 §:n mukaisia kieltoja, rajoit-
uksia ja ehtoja voidaan lisäksi asettaa aino-
astaan silloin, kun se on välttämätöntä eläin-
tautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen
estämiseksi tai tautitilanteen selvittämiseksi.

Ehdotettuihin lakeihin liittyy myös sään-
nöksiä, jotka sisältävät rajoituksia perustus-
lain 15 §:ssä säädettyyn omaisuuden suojaan.
Ehdotetun eläinlääkinnällisestä rajatarkastuk-
sesta annetun lain 18 §:n mukaan Elintarviketurvallisuu-
svirasto voi määrätä sellaisen
maahantuodun eläimen tai tavarat, jonka
osalta havaitaan tai on syytä epäillä olevan
eläintautien leviämisen vaaraa, vietäväksi
maasta, asetettavaksi eristykseen tai karan-
teeniin, käytettäväksi tai käsiteltäväksi Elin-
tarviketurvallisuu-
sviraston hyväksymällä ta-
valla taikka lopetettavaksi tai hävitettäväksi.
Ehdotetussa eläintautilain 12 §:ssä tarkoitetut
toimenpiteet, määräykset, kiellot ja rajoituk-
set voivat myös merkitä omaisuuden käytön
rajoittamista. Säännöksiä voidaan pitää vält-
tämättöminä eläintautien vastustamiseksi,
elintarvikkeiden turvallisuuden ylläpitämi-
seksi ja kansanterveyden turvaamiseksi. Nii-
den voidaan myös katsoa täyttävän täsmälli-
syyden ja tarkkarajaisuuden sekä suhteelli-
suusperiaatteen asettamat vaatimukset. Li-
säksi eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta

annetun lain 18 § voi tulla sovellettavaksi
vain tilanteissa, joissa eläin tai tavara on tuo-
tu maahan ilman että se täyttää lainsäädän-
nössä asetetut tuontiehdot. Ehdotetut muu-
tokset eivät myöskään merkitse voimassa
olevia säännöksiä pidemmälle meneviä pe-
rusoikeuksien rajoituksia, vaan ehdotetussa
eläintautilain 12 §:ssä päinvastoin täsmennet-
täisiin ja rajattaisiin rajoitusten sovelta-
misalaa.

Edellä mainituilla perusteilla voidaan kat-
soa, että ehdotetut eläinlääkärintamattin har-
joittamisesta annettuun lakiin, eläinlääkinnäl-
lisestä rajatarkastuksesta annettuun lakiin ja
eläintautilakiin ehdotetut muutokset täyttävät
elinkeinovapauden ja omaisuuden suojan ra-
joitusten osalta suhteellisuusperiaatteen vaa-
timukset eivätkä ole ristiriidassa perustuslain
15 tai 18 §:n kanssa.

Poikkeuslain säätämisyjärjestyksessä säädet-
ty laki helposti leviävien eläintautien vastus-
tamisesta sisältää useita elinkeinonvapautta
ja omaisuuden suojaa koskevia rajoituksia.
Lakiin ei kuitenkaan ehdoteta sellaisia sisäl-
löllisiä muutoksia, jotka merkitsisivät aiem-
min poikkeuslain säätämisyjärjestyksessä teh-
tyjen perusoikeuksien rajoitusten laajenta-
mista.

Lakiehdotuksen säätämisyjärjestys

Edellä esitetyin perustein katsotaan, että
lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa
säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-
kunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdot-
ukset:

1.

Laki**eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1192/1996) 30 §:n 1 momentti,
muutetaan 4 §, 3 luvun otsikko, 8 §, 17 §:n 2 momentti, 18 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 21 § ja 25 §:n 2 ja 3 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rajaeläinlääkärillä* tämän lain mukaisia tehtäviä suorittavaa Elintarviketurvallisuusviraston palveluksessa olevaa tai Elintarviketurvallisuusviraston tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamaa laillistettua eläinlääkärinä ja tämän sijaista; sekä

2) *valvontaviranomaisella* Elintarviketurvallisuusvirastoa, rajaeläinlääkärinä, tullilaitosta, lääninhallitusta, 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta valtion, kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, jonka kanssa maa- ja metsätalousministeriö on sopinut tarkastusten tekemisestä hyväksytyissä satamissa sekä 18 §:ssä tarkoitettua tehtävää suorittavaa kunnaneläinlääkärinä.

3 luku

Viranomaiset

8 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

8 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto huolehtii eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisestä sekä ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittaa Elintarviketurvallisuusviraston palveluksessa oleva tai tähän tehtävään valtuuttama rajaeläinlääkäri.

Elintarviketurvallisuusviraston rajaeläinlääkäriksi valtuuttama eläinlääkäri on tässä tehtävässään Elintarviketurvallisuusviraston ohjauksen ja valvonnan alainen ja toimii virkavastuulla.

Tarkastuksessa voidaan käyttää apuna avustavaa henkilökuntaa.

17 §

Muun viranomaisen tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet

Jos kunnan tai kuntayhtymän viranomaisen, jonka kanssa maa- ja metsätalousministeriö on tehnyt sopimuksen tarkastuksen tekemisestä, tämän lain mukaan suorittamisaan tarkastuksessa toteaa tai viranomaisella on syytä epäillä, että tuontierä ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, on sen siirrettävä asia Elintarviketurvallisuusviraston ratkaistavaksi.

18 §

Maahan tuodussa eläimessä tai tavarassa myöhemmin todetut puutteet

Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä sellaisen eläimen tai tavarahan, joka on tuotu maahan ja jonka osalta havaitaan tai on syytä epäillä olevan eläintautien leviämisen vaaraa, vietäväksi maasta, asetettavaksi eristykseen tai karanteeniin, käytettäväksi tai käsiteltäväksi Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymällä tavalla taikka lopetettavaksi tai hävitettäväksi. Samaa menettelyä sovelletaan myös mainitulla tavalla maahan tuodun eläimen jälkeläisiin, alkioihin, sukusoluihin sekä eläimestä saataviin tuotteisiin.

Jos 1 momentissa tarkoitetun eläimen tai tavarahan todetaan aiheuttavan tai sen osalta on syytä epäillä aiheutuvan eläintautilain (55/1980) nojalla määriteltyjen vastustettavien eläintautien leviämisen vaaraa, on lääninhallituksen ja kunnaneläinlääkärin ryhdyttävä asiassa annettujen säännösten ja Elintarviketurvallisuusviraston määräysten mukaisesti eläintautilain mukaisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi.

19 §

Uhkasakko ja teettäminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi tehostaa tämän lain nojalla annettua määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään tuojan tai tämän edustajan kustannuksella.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi myös määrätä välittömästi tuojan tai tämän edustajan kustannuksella teetettäväksi ne toimenpiteet, joihin tuojan tai tämän edustajan on tämän lain nojalla annetun valvontaviranomaisen määräyksen mukaisesti ryhdyttävä, jos on syytä epäillä tuontierän aiheuttavan väli-

töntä vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle eikä tuoja tai tämän edustaja välittömästi ryhdy määrättyihin toimenpiteisiin.

21 §

Palkkiot ja kustannusten korvaukset

Elintarviketurvallisuusviraston tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamalla rajaeläinlääkärillä sekä 18 §:n mukaista tehtävää suorittavalla kunnaneläinlääkärillä on oikeus saada niistä valtion varoista palkkio ja kustannusten korvaus. Rajaeläinlääkärin osalta Elintarviketurvallisuusvirasto päättää palkkion ja kustannusten korvauksen maksamisesta noudattaen soveltuvin osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen eläinlääkäriliitteen määräyksiä. Kunnaneläinlääkärin osalta noudatetaan, mitä asiasta erikseen säädetään.

25 §

Muutoksenhaku

Elintarviketurvallisuusviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Maksuja koskeviin päätöksiin haetaan kuitenkin muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Tulliviranomaisen päätökseen haetaan muutosta siten kuin siitä erikseen säädetään. Valtion muun viranomaisen 10 §:n 2 momentin nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

2.

Laki**lääkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lääkelain (395/1987) 21 g §, 90 §:n 2 momentti sekä 95 c §:n 1 ja 2 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 21 g § laissa 853/2005 sekä 90 §:n 2 momentti ja 95 c §:n 1 ja 2 momentti laissa 700/2002, seuraavasti:

21 g §

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään myyntiluvasta, Elintarviketurvallisuusvirasto voi vakavan eläintautiepidemian sattuessa myöntää lääkevalmisteelle maahantuonti- ja käyttöluvan, jos sopivaa valmistetta ei muutoin olisi saatavilla tai jos eläintautitilanne muuten niin vaatii ja jokin toinen Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio on myöntänyt valmisteelle myyntiluvan eläinlääkedirektiivin mukaisesti. Luvasta on ilmoitettava viipymättä Lääkelaitokselle.

90 §

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä Lääkelaitos saa luovuttaa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan saamia tietoja yksityisen tai yhteisön liike- tai ammattisalaisuudesta Euroopan unionin toimielimelle ja muulle valvontaviranomaiselle Euroopan yhteisön säädöksissä edellytetyllä tavalla sekä Elintarviketurvallisuusvirastolle, sosiaali- ja terveystoim

nisteriölle, lääkkeiden hintalautakunnalle, Kansaneläkelaitokselle sekä poliisi-, tulli- ja syyttäväviranomaiselle silloin, kun se on tarpeen niiden lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

95 c §

Eläinlääkärin oikeudesta luovuttaa lääkkeitä eläinlääkintää varten annettujen säännösten noudattamisen valvonta kuuluu Elintarviketurvallisuusvirastolle ja lääninhallituksille. Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa lääninhallituksille valvonnan toteuttamista varten tarvittavia yksittäistapausta koskevia määräyksiä.

Elintarviketurvallisuusvirastolla ja lääninhallituksilla on oikeus saada maksutta valvontaa varten tarpeelliset tiedot eläinlääkäreiltä, Lääkelaitokselta, lääketukkukaupoilta ja apteekkeilta sen estämättä, mitä muualla lainsäädännössä salassapidosta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

3.

Laki**eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten lääkitsemisestä 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun lain (617/1997)
 4 §:n 7 ja 9 kohta sekä 5 ja 6 § sekä
lisätään lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) *tuotantoeläimillä* nautaeläimiä, sikoja, lampaita, vuohia, siipikarjaa sekä hevosia ja muita karioeläimiä samoin kuin elintarvikkeina käytettäviksi kasvatettavia luonnonvaraisiin lajeihin kuuluvia nisäkkäitä, lintuja, matelijoita, sammakkoeläimiä ja etanoita, viljeltäviä kaloja ja muita veden eläimiä sekä niiden maitia ja mätää, hunajan tuotantoon käytettäviä mehiläisiä sekä poroja;

9) *valvontaviranomaisella* Elintarviketurvallisuusvirastoa, Lääkelaitosta, lääninhallitusta ja lääninhallituksen valvontatehtävään määräämää eläinlääkäriä.

5 §

Ministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja val-

voo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

5 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

6 §

Lääninhallitus

Lääninhallitus huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

4.

Laki**eläinsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/1996) 28 §:n 2 ja 3 momentti, 29 §:n 2 momentti, 30 §:n 1 ja 2 momentti, 34, 35 ja 38 §, 48 §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 55 §:n 3 momentti, 58 §:n 2 momentti, 59 §:n 2 momentti ja 61 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 30 §:n 2 momentti laissa 662/1999 ja 51 §:n 1 momentti laissa 1194/1996, sekä

lisätään lakiin uusi 34 a § ja 39 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1194/1996, uusi 5 momentti seuraavasti:

28 §

Eläinten maahantuonti

Edellä 1 momentissa tarkoitetun kiellon vastaisesti maahantuotu eläin on eläimen omistajan tai haltijan kustannuksella palautettava tai lopetettava taikka sen suhteen on meneteltävä Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymällä tavalla.

Elintarviketurvallisuusvirasto tai lääninhallitus voi eläimen omistajan tai haltijan kustannuksella määrätä teetettäväksi 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet. Teettämisessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin uhkasakkolain (1113/1990) säännöksiä.

29 §

Eläinten kuljetus

Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää eläinten kuljetuksen edellytykseksi, että läänineläinlääkäri, kunnan-eläinlääkäri, rajaeläinlääkäri tai Elintarviketurvallisuusviraston määräämä eläinlääkäri on tarkastanut eläimet ja eläinten kuljetustilat sekä todennut niiden olevan kuljetuksen edellyttämässä kunnossa.

30 §

Lupa eläinten kuljettamiseen ja eläinkuljettajarekisteri

Eläinten kuljettamista, kuljetusvälineen vuokrausta tai muuta luovuttamista tulonhankkimistarkoituksessa saadaan harjoittaa vain lääninhallituksen luvalla. Lupaa on haettava sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella on luvan hakijan kotipaikka. Edellä tarkoitettua lupaa ei kuitenkaan edellytetä Euroopan yhteisön ulkopuoliseen valtioon sijoittuneelta eläinkuljettajalta. Tällaisen eläinkuljettajan on annettava Elintarviketurvallisuusvirastolle kirjallinen sitoumus eläinsuojelusäännösten ja -määräysten noudattamisesta eläinten kuljetuksissa.

Lääninhallitus pitää eläinkuljettajarekisteriä toiminnan harjoittamiseen myöntämistään luvista. Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä kaikista eläinten kuljettamiseen myönnettyistä luvista ja 1 momentissa tarkoitetuista sitoumuksista. Rekistereihin voidaan tallettaa eläinkuljetusten valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa vaadittavat tiedot rekisteriin merkittäviksi. Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus valvontaa varten käyttää eläinkuljettajarekisteriä. Muuten tietojen luovuttamisessa noudatetaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tai muussa laissa säädetään.

34 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

34 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

35 §

Lääninhallitus

Lääninhallitus huolehtii tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

38 §

Eläinsuojeluvalvoja

Lääninhallitus voi määräämillään ehdoilla myöntää oikeuden eläinsuojeluvalvojana suorittaa 39 §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia sille, jolla on koulutuksen tai käytännön kokemuksen kautta hankittu riittävä perehtyneisyys tarkastuksen kohteena olevaan eläinlajiin ja sen pidolle asetettaviin eläinsuojeluvaatimuksiin ja joka on suorittanut Elintarviketurvallisuusviraston järjestämän eläinsuojelutarkastuksen tekemistä koskevan eläinsuojeluvalvojakurssin. Tarkastusoikeus voi koskea eläinsuojeluvalvojan pätevyyskysymyksiä tai useampaa eläinlajia. Eläinsuojeluvalvojalla ei ole oikeutta tehdä tarkastusta kotirauhan piirissä.

Eläinsuojeluvalvoja vastaa tarkastuksessa aiheuttamastaan vahingosta siten kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään, ja hänellä on oltava vakuutus tarkastuksissa mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen varalta. Eläinsuojeluvalvojan sovelletaan tämän lain mukaista tarkastusta suorittaessaan rikosoi-

keudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Lääninhallitus voi peruuttaa myöntämänsä oikeuden, jos eläinsuojeluvalvoja laiminlyö lääninhallituksen määräämien ehtojen noudattamisen tai muutoin olennaisella tavalla rikkoo tarkastusta koskevia velvoitteitaan. Oikeus voidaan peruuttaa myös muusta perustellusta syystä.

39 §

Tarkastus

Kotirauhan piirissä tässä pykälässä tarkoitettua tarkastusta saa suorittaa ja näytteen ottaa vain viranomaisena, ja tarkastusta saa suorittaa ja näytteen ottaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on aiheutta epäillä eläimen omistajan tai haltijan syyllistyneen tämän lain vastaiseen, rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn. Eläinsuojeluvalvoja voi tarkastusoikeutensa rajoissa tarvittaessa avustaa viranomaista kotirauhan piiriin kohdistuvan tarkastuksen suorittamisessa.

48 §

Selvitykset ja tutkimukset

Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus voivat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit suorittamaan selvityksiä ja tutkimuksia sellaisissa eläintenpitoyksiköissä, joissa pidetään eläimiä elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa, eläinkuljetuksissa sekä teurastamoissa ja teurastuspaikoissa.

51 §

Valitus

Elintarviketurvallisuusviraston, lääninhalli-

tuksen, kunnaneläinlääkärin, kunnan terveys-
densuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan,
tarkastuseläinlääkärin, rajaeläinlääkärin ja
poliisin tämän lain nojalla tekemään päätök-
seen haetaan muutosta valittamalla hallinto-
oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa
(586/1996) säädetään.

55 §

Eläintenpitokielto

Jos henkilölle on määrätty eläintenpitokiel-
to, tuomioistuimen on lähetettävä jäljennös
asiaa koskevasta pöytäkirjasta Elintarvike-
turvallisuusvirastolle.

58 §

Kustannukset

Edellä 44 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä
aiheutuvat kustannukset voidaan erityisistä
syistä maksaa etukäteen valtion talousarvios-
sa eläinlääkintähuoltoon varatuista määrära-
hoista. Eläimen omistaja tai haltija on vas-
tuussa kustannusten lopullisesta suorittami-
sesta siten kuin 1 momentissa säädetään.

59 §

Palkkiot

Samanlainen oikeus on myös Elintarvike-
turvallisuusviraston ja lääninhallituksen mää-
räämällä eläinlääkärillä, joka on suorittanut
48 §:ssä tarkoitetun selvityksen tai tutkimuk-
sen.

61 §

Vahingonkorvaus

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelle-
taan myös Elintarviketurvallisuusviraston tai
lääninhallituksen tässä laissa tarkoitettuja
tehtäviä suorittamaan määräämän eläinlääkä-
rin mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen
korvaamiseen ja korvausten takaisinperin-
tään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
200 .

Lääninhallitus huolehtii, että eläinsuojelu-
valvojien tarkastusoikeudet vastaavat 38 §:n
säännöksiä. Siltä, jolle ennen tämän lain
voimaantuloa on myönnetty 38 §:n 1 mo-
mentissa tarkoitettu oikeus, ei kuitenkaan
edellytetä eläinsuojeluvalvojakurssin suorit-
tamista.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

5.

Laki**eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun lain (29/2000) 45 § sekä

muutetaan 3—5 ja 7—9 §, 10 §:n 1 momentti, 11 §, 12 §:n 1 momentti, 17 §:n 2 momentti, 19—27 §, 28 §:n 1 momentti, 29 ja 32 §, 33 §:n 3 momentti, 34 §:n 1 momentti, 35 ja 36 §, 37 §:n 1 momentti, 40 ja 41 §, 42 §:n 2 ja 3 momentti, 43 §:n 2 momentti sekä 44 § seuraavasti:

3 §

Eläinlääkäriksi laillistaminen Suomessa suoritettun tutkinnon perusteella

Elintarviketurvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkäriä henkilölle, joka on suorittanut eläinlääketieteen kandidaatin tutkintoon, muuhun vähintään kolmevuotiseen alempaan korkeakoulututkintoon tai näitä tasoltaan vastaavaan koulutukseen pohjautuvan eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnon sekä antanut Elintarviketurvallisuusvirastolle kirjallisesti ja suullisesti eläinlääkäriinvalvontavakuutuksen. Elintarviketurvallisuusvirasto vahvistaa eläinlääkäriinvalvontavakuutuksen kaavan.

4 §

Kansainvälisiin velvoitteisiin perustuva eläinlääkäriksi laillistaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkäriä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa hankkinut Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa tarkoitetun eläinlääkäriinvalvontavakuutuksen ja lisäksi antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkäriinvalvontavakuutuksen. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia sää-

nöksiä tässä momentissa tarkoitettua eläinlääkäriinvalvontavakuutusta.

Elintarviketurvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkäriä Pohjoismaan kansalaiselle, joka on suorittanut muussa kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa eläinlääketieteellisen tutkinnon, jonka perusteella hänet on oikeutettu toimimaan eläinlääkäriä jossakin Pohjoismaassa. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on antanut 3 §:ssä tarkoitettua eläinlääkäriinvalvontavakuutuksen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä ja eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyssä sopimuksessa (SopS 2/1994) edellytetyt tarkemmat säännökset laillistamisesta Suomessa.

Tätä lakia sovelletaan myös siten kuin kelpoisuudesta ja oikeudesta harjoittaa eläinlääkäriinvalvontavakuutusta sovitaan Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toisen osapuolen kanssa tekemässä sopimuksessa.

5 §

Muun ulkomaisen tutkinnon perusteella eläinlääkäriksi laillistaminen

Muissa kuin 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa Elintarviketurvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkäriä Euroopan unioniin tai Euroo-

pan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on muussa kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa suorittanut eläinlääketieteellisen tutkinnon. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on suorittanut Suomessa tarvittavat lisäopinnot eläinlääketieteen alalta, hankkinut riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon sekä antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkäriinvaltuutuksen.

Edellä 1 momentissa mainituilla perusteilla Elintarviketurvallisuusvirasto voi myöntää oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkäriä henkilölle, joka on Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion kansalainen ja joka on muualla kuin Suomessa suorittanut eläinlääketieteellisen tutkinnon.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset laillistamisen edellytyksenä olevista lisäopinnoista ja kielitaidosta.

7 §

Eläinlääketieteen opiskelijan väliaikainen eläinlääkäriinammattin harjoittaminen

Henkilö, joka on suorittanut Suomessa eläinlääketieteen kandidaatin tutkinnon ja tarvittavat opintosuoritukset eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnosta, saa ennen eläinlääkäriksi laillistamista harjoittaa väliaikaisesti, enintään kolme vuotta, eläinlääkäriinammattia laillistetun tai 8 §:ssä tarkoitetun eläinlääkäriin sijaisena. Kolmen vuoden määräaika laskeaan edellä tarkoitetun oikeuden saavuttamisesta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi erityisistä syistä pidentää kyseistä aikaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset oikeuden saavuttamisen edellytyksenä olevista opintosuorituksista.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi erityisesti perustellusta syystä myöntää oikeuden harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkäriinammattia sellaiselle toisessa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa eläinlääkäriksi opiskelevalle henkilölle, joka on suorittanut eläinlääketieteen kandidaatin tutkintoa ja 1 momentissa tarkoitettuja opintosuorituksia vastaavat opinnot.

8 §

Euroopan yhteisön lainsäädännössä ja Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa edellytetty väliaikainen eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen

Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolle voitaisiin jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa hankitun eläinlääkäriin pätevyyden perusteella myöntää Suomessa oikeus toimia laillistettuna eläinlääkäriä, saa ilman eläinlääkäriksi laillistamista väliaikaisesti, enintään vuoden ajan, toimia eläinlääkäriä tehtyään Elintarviketurvallisuusvirastolle ilmoituksen väliaikaisesta eläinlääkäripalvelujen tarjoamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä.

9 §

Eläinlääkäri-nimikkeen käyttäminen

Ainoastaan tämän lain nojalla laillistettu eläinlääkäri sekä 8 §:ssä tarkoitettu henkilö saavat käyttää eläinlääkäriin nimeä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetyt säännökset eläinlääketieteellisten tutkintonimikkeiden käyttämisestä Suomessa.

10 §

Lääkkeiden määrääminen ja ostaminen

Eläinlääkäriinammattin harjoittajalla on oikeus määrätä apteekista lääkkeitä eläinlääkinnällistä tai eläinlääketieteellistä tarkoitusta varten. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lääkkeiden määräämisestä. Lääkkeiden myymisestä ja muusta luovuttamisesta eläinlääkäriin lääketukkukaupasta säädetään lääkelaisissa (395/1987).

11 §

Lainsäädännön ja valvontaviranomaisen määräysten noudattaminen

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen ammattitoiminnassaan noudattamaan voimassa olevan lainsäädännön lisäksi Elin-
tarviketurvallisuusviraston ja lääninhallituksen valvontaviranomaisina antamia käskyjä.

12 §

Ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan Elin-
tarviketurvallisuusviraston määräysten mukaisia ilmoituksia ja tilastotietoja hoitamistaan tautitapauksista sekä Elin-
tarviketurvallisuusviraston tai lääninhallituksen vaatimia tautitapauksiin tai muutoin eläinlääkäriammattin harjoittamiseen liittyviä selvityksiä ja selityksiä. Eläinlääkäriammattin harjoittaja laillistettu eläinlääkäri on lisäksi velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset Elin-
tarviketurvallisuusvirastolle ja lääninhallitukselle.

17 §

Eläinlääkinnälliset todistukset

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä todistusten ja lausuntojen antamisesta.

19 §

Ohjaus ja valvonta

Ministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Elin-
tarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Lääninhallitus huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

20 §

Työkyvyn selvittäminen

Jos on perusteltua aihetta olettaa, että eläinlääkäriammattin harjoittaja on sairauden, päihteiden väärinkäytön, heikentyneen toimintakyvyn tai muun vastaavan syyn vuoksi käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan, Elin-
tarviketurvallisuusvirasto voi velvoittaa eläinlääkäriammattin harjoittajan lääkärintarkastukseen tai sairaalatutkimuksiin.

21 §

Ammattitaidon selvittäminen

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että eläinlääkäriammattin harjoittajan ammattitaidossa on puutteita, Elin-
tarviketurvallisuusvirasto voi velvoittaa eläinlääkäriammattin harjoittajan ammattitaidon tai muun pätevyyden toteutukseksi kuulusteluun taikka antamaan työnäytteen.

22 §

Vastaanotto toiminnan tarkastaminen

Elin-
tarviketurvallisuusvirasto tai lääninhallitus voi tarkastaa eläinlääkäriammattin harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilat sekä potilasasiakirjat, jos se on tarpeen tässä laissa säädetyn valvonnan toteuttamiseksi. Samoin perustein Elin-
tarviketurvallisuusvirasto voi myös määrätä lääninhallituksen suorittamaan tarkastuksen.

Tarkastus saadaan tehdä kotirauhan piirissä vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on aihetta epäillä eläinlääkäriin syyllistyneen ammattitoiminnassaan rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.

Viranomaisen apuna tarkastuksessa voidaan käyttää asiantuntijoita. Asiantuntijoiden on oltava tunnetusti taitavia ja kokeneita

henkilöitä, jotka edustavat tarkastuksen kanalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääkinnän tai muuta asiantuntemusta. Asiantuntijoilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada vastaanottotoiminnan tarkastamista varten tarpeelliset tiedot käyttöönsä. Asiantuntijat ovat velvollisia pitämään salassa saamansa salassa pidettäviksi säädettyt tiedot.

23 §

Virheellinen toiminta

Elintarviketurvallisuusvirasto voi rikkomuksen laadun ja laajuuden huomioon ottaen antaa päätöksellään eläinlääkäriammattin harjoittajalle tarkempia määräyksiä ammattitoimintaa varten tai rajoittaa ammatinharjoittamisoikeutta toistaiseksi tai määräajaksi taikka poistaa ammatinharjoittamisoikeuden toistaiseksi tai määräajaksi, jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on:

- 1) laiminlyönyt 10 §:n 2 momentissa, 11–16 tai 18 §:ssä säädetyn velvollisuuden;
- 2) suorittanut sellaisia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan ja ammattitaitoaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina; tai
- 3) toiminut muutoin eläinlääkäriammattia harjoittaessaan virheellisesti tai moitittavasti.

24 §

Kykenemättömyys toimia ammatissa

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on sairauden, päihteiden väärinkäytön, heikentyneen toimintakyvyn tai muun vastaavan syyn vuoksi käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan, Elintarviketurvallisuusvirasto voi rajoittaa ammatinharjoittamisoikeutta toistaiseksi tai poistaa sen toistaiseksi.

25 §

Ammattitoiminnassa tehty rikos

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt ammatritoiminnassaan, ja tuomioistuimen tuomio on saanut lainvoiman ja jos rikokseen liittyvistä asianhaaroista

on havaittavissa, ettei hän ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, Elintarviketurvallisuusvirasto voi poistaa eläinlääkäriammattin harjoittajalta määräajaksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, lopullisesti ammatinharjoittamisoikeuden.

Jos valtion tai kunnan taikka kuntayhtymän virassa oleva eläinlääkäriammattin harjoittaja on rikoksen johdosta tuomittu erotettavaksi virantoimituksesta tai viralta pantavaksi, noudatetaan vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään.

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös 1 ja 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja tuomiosta Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Jo ennen kuin tuomioistuimen tuomio, jolla eläinlääkäriammattin harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen taikka viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lainvoiman, Elintarviketurvallisuusvirasto voi kieltää eläinlääkäriammattin harjoittajaa harjoittamasta ammattia.

26 §

Väliaikaiset hallinnolliset turvaamistoimenpiteet

Käsitellessään 20–25 §:ssä tarkoitettuja asioita Elintarviketurvallisuusvirasto voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää eläinlääkäriammattin harjoittajaa harjoittamasta ammattia tai väliaikaisesti rajoittaa oikeutta harjoittaa ammattia.

27 §

Ammatinharjoittamisoikeuden poistaminen eläinlääkäriammattin harjoittajan omasta pyynnöstä

Elintarviketurvallisuusvirasto voi eläinlääkäriammattin harjoittajan omasta pyynnöstä rajoittaa tämän oikeutta eläinlääkäriammattin harjoittamiseen tai poistaa sen kokonaan.

28 §

Ammatinharjoittamisoikeuden palauttaminen

Kun eläinlääkäriammattin harjoittajalta on poistettu ammatinharjoittamisoikeus määrä-

ajaksi tai toistaiseksi taikka sitä on rajoitettu, eläinlääkäriammattin harjoittaja voi Elintarviketurvallisuusvirastolta uudelleen hakea ammatinharjoittamisluvan palauttamista tai rajoituksen poistamista sitten, kun ammatinharjoittamisoikeuden poistamisen tai rajoittamisen aiheuttanut syy on lakannut.

29 §

Kirjallinen varoitus

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on ammattiaan harjoittaessaan menettänyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syyllistynyt tehtäväänsä muutoin virheellisyteen tai laiminlyöntiin taikka käyttäytynyt sopimattomasti eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi siitä syytettävä tuomioistuimessa, Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa hänelle kirjallisen varoituksen.

32 §

Eläinlääkärirekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää tässä laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseksi rekisteriä eläinlääkäriammattin harjoittajista. Eläinlääkärirekisteriin merkitsemisen yhteydessä Elintarviketurvallisuusvirasto antaa eläinlääkäriammattin harjoittajalle tunnusnumeron.

Rekisteriin talletettavia tietoja ovat:

1) eläinlääkäriammattin harjoittajan nimi, henkilötunnus, tunnusnumero, laillistamispäivä ja tiedot mahdollisesti suoritetusta erikoiseläinlääkäritutkinnosta;

2) eläinlääkäriammattin harjoittajan työpaikka- ja yhteystiedot sekä toiminta itsenäisenä ammatinharjoittajana;

3) aika, jolloin eläinlääketieteen opiskelijalla on 7 §:n nojalla oikeus väliaikaisesti harjoittaa eläinlääkäriä ammattia;

4) aika, jolloin eläinlääkäriammattin harjoittaja 8 §:n nojalla väliaikaisesti tarjoaa eläinlääkäripalveluja;

5) ammatinharjoittamisoikeuden väliaikainen rajoittaminen tai kieltäminen; ja

6) toistaiseksi voimassa oleva ammatinharjoittamisoikeuden rajoittaminen tai kieltäminen.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi tallettaa eläinlääkärirekisteriin tässä laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamisen edellyttämät tiedot eläinlääkäriammattin harjoittajan ammatti-toiminnassaan saamasta varoituksesta, sakko- tai vankeusrangaistuksesta sekä viraltapanosta tai virantoimituksesta erottamisesta. Nämä tiedot samoin kuin 2 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan tallettaa rekisteriin, vaikka asiaa koskeva päätös ei ole lainvoimainen.

33 §

Eläinlääkärirekisteriin merkittyjen tietojen säilyttämisajat ja tietojen luovuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi eläinlääkärirekisteristä puhelimitse antaa tietoja eläinlääkäriammattin harjoittajan ammatinharjoittamisoikeudesta taikka sen väliaikaisesta tai toistaiseksi voimassa olevasta rajoittamisesta tai poistamisesta.

34 §

Eläinlääkäriluettelo

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee 32 §:n 2 momentissa mainittujen tietojen perusteella yleisön käyttöön tarkoitetun eläinlääkäriluettelon. Eläinlääkäriluettelossa ei asianomaisen eläinlääkäriammattin harjoittajan suostumuksetta saa olla kotiosoitteita eikä henkilötunnuksia. Eläinlääkäriluettelo toimitetaan maksutta vuosittain lääninhallituksille, apteekkeille ja lääketukku-kaupoille. Se voidaan luovuttaa myös sähköisessä muodossa maksutta viranomaisille, apteekkeille ja lääketukku-kaupoille.

35 §

Kuuleminen

Ennen 20—25 tai 29 §:ssä tarkoitettujen asian lopullista ratkaisemista Elintarviketurvallisuusviraston on varattava eläinlääkäriam-

matin harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa.

36 §

Asiantuntijat

Ratkaistessaan 20, 21, 23—25 tai 29 §:ssä tarkoitettua asiaa Elintarviketurvallisuusvirasto voi käyttää apunaan tätä varten kutsuttuihin pysyviin asiantuntijoihin. Pysyvien asiantuntijoiden on oltava tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat Elintarviketurvallisuusviraston kannalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääkinnän tai muuta asiantuntemusta. Pysyväksi asiantuntijaksi suostunut henkilö on Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä velvollinen antamaan edustamaansa alaa koskevaa asiantuntija-apua.

Pysyvillä asiantuntijoilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada asiantuntija-apun antamista varten tarpeelliset tiedot käyttöönsä. He ovat velvollisia pitämään salassa saamansa salassa pidettäviksi säädetty tiedot.

Elintarviketurvallisuusvirasto maksaa pysyville asiantuntijoille palkkion heidän suorittamistaan tehtävistä sekä korvaukset matkakustannuksista.

37 §

Ulkasakko

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja laininlyö 11 §:ssä tarkoitettujen määräysten noudattamisvelvollisuuden, 12 §:ssä tarkoitettua ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuuden tai 15 §:ssä tarkoitettua potilasasiakirjojen laatimis- tai säilyttämisvelvollisuuden, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä hänet noudattamaan velvollisuuttaan sakon uhalla.

40 §

Tiedonsaantioikeus

Elintarviketurvallisuusvirastolla ja lääninhallituksella on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada valti-

on, kunnan ja kuntayhtymän viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä sekä apteekilta ja lääketukku-kaupalta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

41 §

Kuulutus virallisessa lehdessä sekä ilmoitus apteekeille ja lääketukku-kaupoille

Rajoitetusta, poistetusta tai palautetusta ammatinharjoittamisoikeudesta Elintarviketurvallisuusviraston on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Poistetusta tai rajoitetusta lääkkeen ostotai määräämis-oikeudesta sekä poistetusta tai palautetusta ja tarvittaessa myös rajoitetusta eläinlääkäriammattin harjoittamisoikeudesta Elintarviketurvallisuusviraston on lisäksi ilmoitettava apteekeille ja lääketukku-kaupoille.

42 §

Oikeus toimia erikoiseläinlääkärinä

Elintarviketurvallisuusvirasto myöntää, siten kuin Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voima-panosta annetussa laissa (1597/1992) säädetään, hakemuksesta oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkintoa vastaavan tutkinnon.

Muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Elintarviketurvallisuusvirasto voi myöntää oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä henkilölle, joka on muualla kuin Suomessa suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkintoa vastaavan tutkinnon. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on suorittanut Suomessa tarvittavat lisäopinnot eläinlääketieteen alalta. Lisäopinnoista säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

43 §

Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin

Virkaa tai tointa voi väliaikaisesti hoitaa 7 tai 8 §:ssä tarkoitettu henkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä.

44 §

Oppilaitoksen ilmoitusvelvollisuus

Sen oppilaitoksen, jossa 7 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikeuden perusteena olevat opintosuoritukset on täytetty, on ilmoitettava tästä viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Lain 3 §:ssä tarkoitettua alempaa korkeakoulututkintoa tai sitä tasoltaan vastaavaa koulutusta ei vaadita siltä, joka on suorittanut eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnon eläinlääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen (298/1978) mukaisesti.

Lain 7 §:ssä tarkoitettua eläinlääketieteen kandidaatin tutkintoa ei vaadita väliaikaisen ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi siltä, joka yliopistolain muuttamisesta annetun lain (715/2004) siirtymäsäännösten nojalla opiskelee eläinlääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen (298/1978) mukaista eläinlääketieteen lisensiaatin tutkintoa varten.

Se, joka on ennen tämän lain voimaantuloa saanut oikeuden harjoittaa eläinlääkärintamattia, on edelleen oikeutettu jatkamaan ammatinharjoittamistaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa 36 §:n nojalla pysyviksi asiantuntijoiksi kutsutut jatkavat tehtävässään kunnes Elintarviketurvallisuusvirasto toisin määrää.

6.

Laki**eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 17 päivänä elokuuta 1990 annetun eläinlääkintähuoltolain (685/1990) 24 §,
muutetaan 4, 5 ja 10 §, 14 §:n 2 momentti, 17 §:n 3 momentti, 20 ja 21 §, sellaisena kuin
 niistä on 17 §:n 3 momentti laissa 194/1993, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

4 §

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

4 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

5 §

Lääninhallitus huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

10 §

Kunnaneläinlääkärin tulee olla laillistettu eläinlääkäri ja perehtynyt virkaan kuuluviiin tehtäviin. Kunnaneläinlääkärin viran kelpoisuusvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Palkkiot kuuluvat kunnaneläinlääkärin eläkkeen perusteena oleviin työansioihin. Palkkioiden huomioon ottamisesta kunnan-

eläinlääkärin eläkkeen perusteena säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Mikäli itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivalla laillistetulla eläinlääkärillä ei ole toiminnan harjoittamista varten kiinteää toimipaikkaa, hänen tulee tehdä vastaava ilmoitus sen läänin lääninhallitukselle, jonka alueella hän pääasiallisesti aikoo harjoittaa yksityiseen eläinlääkintähuoltoon kuuluvaa toimintaa. Ilman eläinlääkäriksi laillistamista väliaikaisesti eläinlääkäripalveluja tarjoavan henkilön ilmoitusvelvollisuudesta säädetään eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 8 §:ssä.

20 §

Jos yksityiseen eläinlääkintähuoltoon kuuluvassa toiminnassa esiintyy merkittäviä puutteita tai epäkohtia, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä toiminnan keskeyttäväksi, kunnes puutteet tai epäkohdat on korjattu.

21 §

Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus voivat antaa kunnaneläinlääkärille yksittäistapauksessa määräyksiä, jotka ovat tarpeellisia muun kuin kunnallisen eläinlääkintähuollon toteuttamisessa.

Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhal-
litus voivat määrätä kunnaneläinlääkärin suo-
rittamaan 1 momentissa mainitun eläinlää-
kintähuollon toteuttamiseen liittyviä tehtäviä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 200 .

7.

Laki

eläintautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun eläintautilain (55/1980) 5, 10, 12, 13 a ja 14 §, 15 §:n 5 momentti, 21 §:n 1 momentti ja 21 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi laissa 424/1994, 10 §, 21 §:n 1 momentti ja 21 a §:n 1 momentti laissa 809/1992, 12 § osaksi mainituissa laeissa 809/1992 ja 424/1994, 13 a § mainituissa laissa 424/1994 ja 15 §:n 5 momentti laissa 1000/1999, sekä *lisätään* lakiin uusi 12 b— 12 h § seuraavasti:

5 §

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Lääninhallitus ja sen alaisena läänineläinlääkäri huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

Kunnaneläinlääkäri huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta teurastamossa.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä läänineläinlääkäriä ja lääninhallitus kunnaneläinlääkäriä suorittamaan tietyn tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvan tehtävän myös tämän virka-alueen ulkopuolella. Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa tällaiseen tehtävään liittyvän toimeenpanevan tehtävän, kuten eläinten tappamisen, alueen eristämisen tai muun vastaavan tehtävän, muunkin eläinlääkäriä suorittavaksi. Elintarviketurvallisuusviraston antamaa tehtävää suorittavaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa

laissa (621/1999) säädetään. Eläinlääkäriin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sekä, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) julkisyhteisön ja virkamiehen korvausvastuusta säädetään. Hallinnolliset päätökset tarpeellisista toimenpiteistä tekee viranomainen, joka huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta. Tässä pykälässä tarkoitetut eläinlääkärit ovat tämän lain täytäntöönpanoon liittyvissä tehtävissä velvollisia noudattamaan Elintarviketurvallisuusviraston antamia määräyksiä.

10 §

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun eläinlääkäriä on tiedotettava 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun eläintaudin tai sellaisen vakavan tarttuvan eläintaudin esiintymisestä, jota ei esiinny Suomessa, ja varotoimenpiteistä, jos se taudin leviämisen estämiseksi on tarpeellista. Tiedottaminen voi olla yleistä tai koskea vain tiettyä henkilöä tai ryhmää, kuten sellaisia eläimen omistajia, joiden eläimet ovat vaarassa sairastua samasta tartuntalähteestä.

Tarkempia säännöksiä tiedottamisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

12 §

Eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi voidaan:

1) määrätä eläimet tutkittaviksi, rokotettaviksi tai muutoin käsiteltäviksi taikka välttämättömistä syistä tapettaviksi;

2) määrätä eläintenpitoa koskevia välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja;

3) määrätä eläinten kauppaa ja eläinten välitystä sekä niiden järjestämistä koskevia välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja;

4) määrätä eläinnäyttelyitä ja -kilpailuja tai muita vastaavia tilaisuuksia koskevia välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja;

5) määrätä eläinten lannan ja virtsan säilyttämistä, käsittelyä ja käyttöä koskevista välttämättömistä toimenpiteistä;

6) määrätä eläintenpitopaikoissa käytettävien varusteiden ja välineiden käytöstä sekä niiden välttämättömistä puhdistus- ja desinfiointitavoista;

7) määrätä välttämättömiä rajoituksia tai kieltoja henkilöiden käynneille eläintenpitopaikoissa;

8) määrätä välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja, joita eläinten teurastusta harjoittavien laitosten sekä rehuja, eläimistä saatavia tuotteita tai eläimistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten on toiminnassaan noudatettava;

9) määrätä välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja, joita on noudatettava kuolleiden eläinten ja niiden osien sekä niistä peräisin olevien jätteiden sellaisessa käytössä, johon liittyy eläintautien leviämisen vaaraa; sekä

10) määrätä välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja, joita on noudatettava luovutettaessa ja käytettäessä eläimistä peräisin olevaa ruokajätettä eläinten rehuksi.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Yksittäistapauksessa päätöksen 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista tekee Elintarviketurvallisuusvirasto.

Maa- ja metsätalousministeriön 2 momentissa tarkoitettussa asetuksessa voidaan lisäksi säätää, että 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista yksittäistapauksessa päättää Elintarviketurvallisuusviraston sijasta läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri tai tarkastuseläinlääkäri niille 5 §:ssä säädetyn toimi-

vallan rajoissa. Tällöin asetuksessa on lisäksi annettava tarkemmat säännökset mainittujen viranomaisten päätöksentekoa koskevan toimivallan käytöstä.

12 b §

Eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi eläimen omistajan tai haltijan on merkittävä eläimet niiden tunnistamista sekä alkuperän ja liikkumisen jäljitettävyyttä varten.

Tarkempia säännöksiä siitä, mitkä eläimet on merkittävä ja millä tavoin, annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

12 c §

Eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi eläimen omistaja ja haltija sekä eläinten kauppaan, välitykseen ja kuljetukseen osallistuvat henkilöt ovat velvollisia pitämään luetteloa omistamistaan, hallussaan olevista, kuljettamistaan, ostamistaan ja luovuttamistaan eläimistä. Luetteloon on merkittävä eläinten laji ja lukumäärä sekä eläinten ikää, syntymää, kuolemaa, merkitsemistä, alkuperää ja siirrettävien eläinten määränpäättä ja kuljetusta koskevat tiedot. Lisäksi eläimen omistaja ja haltija sekä eläinten kauppaan, välitykseen ja kuljetukseen osallistuvat henkilöt ovat velvollisia antamaan 5 §:ssä mainituille viranomaisille tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

Tarkempia säännöksiä siitä, mitkä eläimet on luetteloitava 1 momentin mukaisesti, luettelon sisällöstä, muodosta ja säilyttämisestä sekä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisesta viranomaisille annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

12 d §

Eläintautien vastustamiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi voidaan järjestää ja toteuttaa eläinten terveystilavalvontaohjelmia, joihin sisältyy eläintenpidossa noudatettavia menettelytapoja, kuten eläinten siirtoja, ruokintaa tai eläimille määrääjain tehtäviä tutkimuksia koskevia 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä, määräyksiä, ehtoja, rajoituksia tai kieltoja. Eläintenpitoyksikön kuuluminen

terveysvalvontaohjelmaan on vapaaehtoista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella terveysvalvontaohjelmaan kuulumisen voidaan säätää pakolliseksi silloin, kun se on välttämätöntä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun eläintaudin vastustamiseksi tai Euroopan yhteisön lainsäädännön panemiseksi täytäntöön.

Terveysvalvontaohjelma perustetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan myös tarkemmat säännökset perustettavaan ohjelmaan sisältyvistä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, ehdoista, rajoituksista ja kielloista sekä siitä, mitä eläintenpitoyksiköitä, eläimiä ja eläintauteja ohjelma koskee. Lisäksi terveysvalvontaohjelman perustamista koskevassa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa voidaan säätää eläintenpitoyksikön tuotantomuotoa, eläinten lukumäärää, terveydentilaa ja terveydentilan selvittämiseksi tehtäviä tutkimuksia koskevia edellytyksiä eläintenpitoyksikön ohjelmaan kuulumiselle sekä 12 e §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja niiden tekemisessä noudatettavasta menettelystä.

12 e §

Eläintenpitoyksiköstä vastaava henkilö voi liittää eläintenpitoyksikön vapaaehtoiseen terveysvalvontaohjelmaan toimittamalla sitä koskevan kirjallisen ilmoituksen kunnaneläinlääkärille. Jos vapaaehtoiseen terveysvalvontaohjelmaan kuulumiselle on asetettu edellytyksiä, kunnaneläinlääkäri päättää ohjelmaan hyväksymisestä. Edellä 12 d §:n 1 momentissa tarkoitetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mukaan pakolliseen terveysvalvontaohjelmaan kuuluvan eläintenpitoyksikön on ilmoitauduttava kunnaneläinlääkärille.

Jos eläintenpitoyksikön terveysvalvontaohjelmaan kuulumiselle on asetettu edellytyksiä, eläintenpitoyksikkö voidaan erottaa ohjelmasta, jos edellytykset eivät enää täyty ja edellytysten täyttymättä jääminen ei ole tilapäistä. Lisäksi eläintenpitoyksikkö voidaan erottaa vapaaehtoisesta terveysvalvontaohjelmasta, jos se ei noudata 12 d §:ssä tarkoitettuja terveysvalvontaohjelman mukaisia toimenpiteitä, määräyksiä, ehtoja, rajoituksia tai kieltoja. Terveysvalvontaohjelmasta erot-

tamisesta päättää läänineläinlääkäri kunnan-eläinlääkärin esityksestä. Eläintenpitoyksiköstä vastaava henkilö voi omasta aloitteestaan ilmoittaa, että eläintenpitoyksikkö eroaa vapaaehtoisesta terveysvalvontaohjelmasta. Ilmoitus eroamisesta on tehtävä kirjallisesti kunnaneläinlääkärille.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tulee sisältää vähintään tiedot eläintenpitoyksikössä pidettävistä eläimistä ja eläinten omistajasta, omistajan osoite- ja yhteystiedot sekä eläintenpitoyksikön osoite ja mahdollinen tilatunnus. Kunnaneläinlääkärin on toimitettava tiedot terveysvalvontaohjelmaan liittyneistä tai hyväksymistään, sille ilmoittautuneista pakolliseen terveysvalvontaohjelmaan kuuluvista sekä vapaaehtoisesta terveysvalvontaohjelmasta eronneista eläintenpitoyksiköistä läänineläinlääkärille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle. Läänineläinlääkärin on toimitettava tiedot terveysvalvontaohjelmasta erotetuista eläintenpitoyksiköistä kunnaneläinlääkärille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle.

12 f §

Kuolleita eläimiä, niiden osia tai niistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten hyväksymisestä ja valvonnasta säädetään muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveys-säännöistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1774/2002 (*sivutuoteasetus*).

Sivutuoteasetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia 1 momentissa mainittujen laitosten osalta ovat 5 §:ssä tarkoitetut viranomaiset. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset laitosten hyväksymistä ja valvontaa koskevan toimivallan käytöstä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä niistä 1 momentissa tarkoitettujen laitosten hyväksymistä tai valvontaa taikka hyväksytyjen laitosten luettelointia koskevista asioista, jotka sivutuoteasetuksen mukaan on jätetty jäsenvaltioiden päätettäväksi.

Sivutuoteasetuksen 26 artiklassa tarkoitettua valtakunnallista luetteloa hyväksytyistä laitoksista pitää Elintarviketurvallisuusvirasto.

12 g §

Eläimiä ja eläimistä saatavia tuotteita, joista voi aiheutua 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintaudin tai sellaisen vakavan tarttuvan eläintaudin leviämisen vaaraa, jota ei esiinny Suomessa, saa tuoda muista Euroopan unionin jäsenvaltioista Suomeen tai viedä Suomesta muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin vain toimija, joka on rekisteröitynyt Elintarviketurvallisuusviraston pitämään rekisteriin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetyt tarkemmat säännökset niistä eläimistä ja eläimistä saatavista tuotteista, joiden tuontiin ja vientiin 1 momenttia sovelletaan.

Rekisteröinnin edellytykset täyttävällä toimijalla on oikeus tulla rekisteröidyksi. Toimijan merkitseminen rekisteriin eläinten tuojaksi edellyttää, että toimijalla on käytössään tilat, joissa eläimet voidaan tarvittaessa pitää eristyksessä. Toimijan merkitseminen rekisteriin tuotteiden viejäksi edellyttää, että toiminta on eläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa ja että toimijalla on eläinlääkärin hyväksymä omavalvontaohjelma, jolla varmistetaan, että maasta vietävät tuotteet täyttävät niitä koskevat vaatimukset.

Rekisteröintiä haetaan kirjallisesti Elintarviketurvallisuusvirastolta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset rekisteröinnin edellytyksistä sekä rekisteröitymistä koskevasta hakemusmenettelystä.

Rekisteröinti on voimassa seuraavan vuoden tammikuun loppuun. Rekisteröinti uusitaan hakemuksesta, jos toimija edelleen täyttää rekisteröinnin edellytykset.

12 h §

Edellä 12 g §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite;
- 2) eläinlaji tai tuote, jonka viejäksi tai tuojaksi toimija on rekisteröity;
- 3) valtio, josta eläimiä tai tuotteita aiotaan tuoda; sekä
- 4) vientiä valvova eläinlääkäri.

Tiedot on poistettava rekisteristä kolmen vuoden kuluessa rekisteröinnin voimassaoloajan päättymisestä.

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettami-

seen sekä rekisteriin merkittyjen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

13 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto tai lääninhallitus voi tehostaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaista maahan-tuojan tuontitarkastuksessa hylättyihin tuotteisiin liittyvää määräystä ryhtyä toimenpiteisiin uhalla, että laiminlyötyihin toimenpiteisiin ryhdytään laiminlyöjän kustannuksella. Teettämisuuhkaa koskevissa asioissa noudetaan muutoin mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

14 §

Tämän lain täytäntöönpanossa tarvittavan karanteenin tulee olla Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymä. Karanteenin hyväksymisen edellytyksenä on, että karanteenitila tai -asema huomioon ottaen karanteenissa kulloinkin pidettävien eläinten asettamat vaatimukset on siten suunniteltu, sijoitettu, rakennettu, varustettu ja hoidettu sekä sen toiminta ja valvonta siten järjestetty, että eläintaudit eivät pääse leviämään karanteenin ulkopuolelle.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa karanteenin hyväksymistä koskevan päätöksensä kokonaan tai osittain, jos eläintaudin leviämisen vaaraa ei muulla tavoin voida estää. Hyväksyminen voidaan peruuttaa myös, jos karanteenin hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty eikä karanteenin omistaja Elintarviketurvallisuusviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa ole korjannut puutetta edellytyksissä. Hyväksymisen voidaan peruuttaa myös määräajaksi.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista karanteenin hyväksymisen edellytyksistä annetaan tarvittaessa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

15 §

Sen lisäksi, mitä 3 momentissa säädetään, eläimistä peräisin olevaa jätettä käsittelevien

laitosten, jotka valmistavat eläinten rehua tai rehun raaka-ainetta, on suoritettava valtiolle maksu tämän lain mukaisesta valvonnasta, joka on säädetty Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi. Maksu on määrättävä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaisesti, jollei Euroopan yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

21 §

Tässä laissa tarkoitettuja korvauksia on haettava Elintarviketurvallisuusvirastolta, joka päättää niiden myöntämisestä. Korvauksia on

haettava vuoden kuluessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettuihin korvauksiin oikeutettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

21 a §

Jos korvauksen hakijan oikeus korvaukseen on ilmeinen, Elintarviketurvallisuusvirasto voi suorittaa hakijalle ennakkokorvausta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

8.

Laki**helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan helposti leviävien eläintautien vastustamisesta 16 päivänä joulukuuta 1960 annetun lain (488/1960), 2 §:n 1 momentti, sekä 3—12, 12 a, 13 ja 14 §, sellaisena kuin niistä on 12 a § laissa 35/1971, sekä

lisätään lain 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 35/1971, uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetuissa oloissa ovat maassa vakinaisesti asuvat laillistetut eläinlääkärit, jotka eivät ole täyttäneet viittäkymmentä vuotta, sekä eläinlääketieteen kandidaatit ja eläinlääketieteen ylioppilaat Elintarviketurvallisuusviraston päätöksellään antamasta määräyksestä velvollisia hoitamaan kyseessä olevan tautitilanteen vuoksi välttämättömiä eläinlääkärin tehtäviä. Valtion varoista maksetaan tehtävää suorittavalle henkilölle Elintarviketurvallisuusviraston määräämä kohtuullinen palkkio. Edellä tarkoitettua tehtävää suorittaessaan siihen määrätyn henkilön on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Tehtävää suorittavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun hän osallistuu tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Jos tehtävään määrätty henkilö tehtävää suorittaessaan virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttaa vahinkoa, sovelletaan, mitä vahingonkor-

vauslaissa (412/1974) säädetään julkisyhteisön ja virkamiehen korvausvastuusta.

3 §

Eläinkulkutaudin vastustamiseksi ja taudin leviämiskaavan vähentämiseksi eläinten teurastusta harjoittavien laitosten, myllyjen, rehuja tai eläimistä saatavia tuotteita käsittelevien laitosten taikka vastaavien muiden laitosten toiminnan välityksellä Elintarviketurvallisuusvirasto voi sen lisäksi, mitä 12 §:ssä säädetään, päätöksellään yksittäistapauksessa määrätä:

- 1) välttämättömiä rajoituksia, jotka koskevat henkilöiden liikkumista laitoksissa;
- 2) välttämättömiä toimenpiteitä desinfiointin tehostamiseksi laitoksessa;
- 3) välttämättömiä toimenpiteitä laitosten toimintapiiriin kuuluvien kuljetusajoneuvojen ja -astoiden desinfiointiseksi;
- 4) välttämättömiä toimenpiteitä eläinten eristämisen tehostamiseksi; sekä
- 5) toimenpiteitä, joilla vaaralliseksi katsotut laitosjätteet tehdään vaarattomiksi.

4 §

Jos se eläinkulkutaudin vastustamiseksi on välttämätöntä, henkilöt ja heidän asusteensa ja tavaransa on desinfiointava ja puhdistettava taudin vastustamiseksi riittävällä tavalla. Sairaalat, saunat, pesulaitokset ja desinfiointilaitokset ovat tarvittaessa velvollisia osallistumaan tässä momentissa tarkoitettuihin välttämättömiin puhdistus- ja desinfiointitoimiin.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tar-

koitetuista toimenpiteistä sekä sairaaloiden, saunojen, pesu- ja desinfioimislaitosten velvollisuudesta suorittaa näitä toimenpiteitä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Jos eläinsuoja taikka eläimen kuljetukseen käytetty väline tai kulkuneuvo on ollut tai sen on syytä epäillä olleen kosketuksissa tässä laissa tarkoitetun eläinkulkutaudin aiheuttajan kanssa, omistajan tai haltijan on taudin vastustamiseksi riittävällä tavalla puhdistettava ja desinfioitava se. Jos on perusteltua syytä epäillä, että eläinsuoja taikka eläimen kuljetukseen käytetty väline tai kulkuneuvo on ollut kosketuksissa eläinkulkutaudin aiheuttajan kanssa, Elintarviketurvallisuusvirasto voi taudin vastustamiseksi päätöksellään määrätä sen välttämättömistä puhdistus- ja desinfiointitavoista.

5 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetuissa oloissa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää eläinkulkutaudin vastustamiseksi välttämättömistä rajoituksista ja kielloista, jotka koskevat liikkuvan eläinkaupan harjoittamista taikka eläinten viemistä eläinnäytelyihin tai muihin vastaaviin tilaisuuksiin sekä näiden tilaisuuksien järjestämistä.

6 §

Teurastuksesta ja lihantarkastuksesta säädetään elintarvikelaissa (/2005). Elintarvikelaista tai sen nojalla annetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä 7 §:ssä tarkoitulta tartunta-alueelta peräisin olevien eläinten teurastuksesta ja lihantarkastuksesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

7 §

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetaan:

1) *tartunta-alueella* aluetta, jolla esiintyy eläinkulkutautia;

2) *suojavaöhykkeellä* aluetta, johon kohdistuu 1 §:ssä tarkoitettu ilmeinen taudin leviämisen uhka tai johon eläinkulkutauti uhkaa levitä tartunta-alueelta;

3) *torjunta-alueella* tartunta-alueen ja suojavaöhykkeen käsittämää aluetta.

Tartunta-alueen tai suojavaöhykkeen perustamisesta säädetään maa- ja metsä-

talousministeriön asetuksella. Jollei tartunta-alueella tai suojavaöhykkeellä ole välttämättömyyksiä soveltaa kaikkia 9—11 §:ssä tarkoitettuja rajoituksia ja kielloja, tartunta-alueen tai suojavaöhykkeen perustamista koskevassa asetuksessa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä 9—11 §:ssä tarkoitetuista rajoituksista ja kielloista kyseisellä alueella sovelletaan. Asetuksessa voidaan niin ikään antaa tarkempia säännöksiä niistä edellytyksistä, joiden perusteella läänineläinlääkäri tai kunnaneläinlääkäri voi 9 tai 10 §:n nojalla myöntää luvan poiketa sovellettavista rajoituksista ja kielloista.

Tartunta-alueen tai suojavaöhykkeen lakkauttamisesta säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Jollei tartunta-alueella tai suojavaöhykkeellä voida lakkauttaa poistamalla tartunta-alueella tai suojavaöhykkeellä sovellettavat 9—11 §:ssä tarkoitettut rajoitukset ja kiellot kokonaan, tartunta-alueen tai suojavaöhykkeen lakkauttamista koskevassa asetuksessa voidaan antaa tarkempia säännöksiä rajoitusten asteittaisesta poistamisesta.

8 §

Tartunta-alueen tai suojavaöhykkeen perustamisesta ja lakkauttamisesta on asianmukaisesti ja riittävästi tiedotettava tartunta-alueen tai suojavaöhykkeen sijaintikunnassa. Tartunta-alueen tai suojavaöhykkeen perustamisesta on lisäksi laitettava ilmoitukset alueen rajoille yleisten kulkureittien varteen tai, jos tartunta-alue käsittää yksittäisen tilan, tälle tilalle johtavien kulkureittien varteen. Tiedottamisesta torjunta-alueen sijaintikunnassa huolehtii Elintarviketurvallisuusvirasto. Ilmoittamisesta alueen rajoilla ja kulkureittien varrella huolehtii läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri tai tehtävään määrätty 2 §:ssä tarkoitettu henkilö.

9 §

Torjunta-alueella ei ilman kunnaneläinlääkäriä tai läänineläinlääkäriä päätöksellään antamaa 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua lupaa saa:

1) harjoittaa eläinkauppaa;

2) järjestää julkisia huveja, näyttelyitä, näytöksiä, kilpailuja, yleisiä kokouksia, huutokauppoja, markkinoita, toripäiviä tai muita vastaavia yleisötilaisuuksia; taikka

3) käyttää yleisiä tai yhteisiä laitumia karjan laiduntamiseen.

Ilman 1 momentissa tarkoitettua lupaa torjunta-alueella sijaitsevilla eläintenpitopaikoissa eivät saa käydä muut kuin karjanhoidosta huolehtivat henkilöt.

Mitä 2 momentissa säädetään, koskee myös eläintenpitopaikkoihin tavanomaisissa oloissa tehtäviä valvontaviranomaisen tarkastuskäyntejä.

Koirien ja kissojen pitäminen vapaana torjunta-alueella on lopettamisen uhalla kielletty.

Jos se eläinkulkutaudin vastustamiseksi on välttämätöntä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi päätöksellään määrätä torjunta-alueella sijaitsevan oppilaitoksen toiminnan keskeytettäväksi.

10 §

Sen lisäksi, mitä 9 §:ssä säädetään, tartunta-alueella on ilman kunnaneläinlääkärin tai läänineläinlääkärin päätöksellään antamaa 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua lupaa kielletty:

- 1) henkilöliikenne pois alueelta ja alueelle;
- 2) henkilöliikenne tilalta, jonka eläimiä on sairastunut tai jonka eläinten epäillään sairastuneen eläinkulkutautiin, ja tällaiselle tilalle;
- 3) eläinten, niiden valmistamattomien osien, raakatuotteiden, jätteiden ja muiden tavaroitten, aineiden ja esineiden kuljettaminen pois alueelta ja -alueelle;
- 4) eläinten, niiden valmistamattomien osien, raakatuotteiden, jätteiden ja muiden tavaroitten, aineiden ja esineiden kuljettaminen tilalta, jonka eläimiä on sairastunut tai jonka eläinten epäillään sairastuneen eläinkulkutautiin, ja kuljetukset tällaiselle tilalle;
- 5) sorkkaeläimiin kuuluvan uroseläimen käyttäminen toiseen karjaan kuuluvan eläimen keinosiemennykseen tai astutukseen; sekä
- 6) yleisten ja yhteisten teiden käyttäminen karjanajoon ja karjan päästäminen sellaisen vesireitin tai ojan varteen, jota myöten tartunta voi levitä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää eläinkulkutaudin vastustamiseksi välttämättömiä kieltoja ja rajoituksia, jotka koskevat postin kuljetusta tartunta-alueelta sen ulkopuolelle.

11 §

Ilman kunnaneläinlääkärin tai läänineläinlääkärin päätöksellään antamaa 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua lupaa voidaan eläimiä kuljettaa suojavyöhykkeeltä torjunta-alueen ulkopuolelle ainoastaan teurastettaviksi.

Sorkkaeläinten siemennestettä ei ilman Elintarviketurvallisuusviraston päätöksellään antamaa lupaa saa viedä suojavyöhykkeeltä torjunta-alueen ulkopuolelle.

12 §

Jos tuote, valmiste, tarvike tai arvoltaan vähäinen muu omaisuus on joutunut kosketuksiin eläinkulkutautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eläimen taikka muuten eläinkulkutaudin aiheuttajan kanssa, omistajan tai haltijan on hävitettävä se tai käsiteltävä se siten, ettei taudin leviämisen vaaraa enää aiheudu.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tuotteista, valmisteista, tarvikkeista ja arvoltaan vähäisestä muusta omaisuudesta sekä niiden hävittämisestä ja, käsitteystä sekä tuotteiden, valmisteiden ja tarvikkeiden käytöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Jos se eläinkulkutaudin vastustamiseksi on välttämätöntä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa päätöksellään määrätä, että 1 momentissa tarkoitettuja tuotteita, valmisteita ja tarvikkeita on pidettävä varastoituihin päätöksessä määrätyn ajan. Päätöksessä voidaan antaa myös varastointia koskevia muita määräyksiä, jotka taudin vastustamiseksi ja sen leviämisen estämiseksi ovat välttämättömiä.

12 a §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetuissa oloissa ovat eläinlääkärin johtamat tai valvomat elintarvikkeiden tarkastukseen hyväksytyt laboratoriot Elintarviketurvallisuusviraston määräämää kohtuullista korvausta vastaan velvollisia suorittamaan sellaisia eläinten sairastumisen määrittämiseen ja ehkäisyyn sekä elintarvikkeiden nautintakelpoisuuden toteamiseen liittyviä tutkimuksia, joiden suorittaminen ei muutoin ole mainitun laboratorion velvollisuutena.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tar-

koitetusta velvollisuudesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

13 §

Omaisuudesta, joka 12 §:n tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti on hävitetty tai käsitelty siten, että se on pilaantunut, omistajalla on oikeus saada valtion varoista käyvän arvon mukainen korvaus. Korvausta haetaan kirjallisesti Elintarviketurvallisuusvirastolta. Korvausta on haettava vuoden kuluessa siitä, kun tässä pykälässä tarkoitettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty. Jos pilaantunutta omaisuutta voidaan käyttää kokonaan tai osaksi hyödyksi, korvattavasta määrästä vähennetään omaisuuden jäännöskäyttöarvo.

Jos se harkitaan kohtuulliseksi, omistajalla on lisäksi oikeus 1 momentissa tarkoitettuun korvaukseen omaisuudesta, jota on käytetty 12 §:n 2 momentin nojalla annetuissa sään-

nöksissä säädetyin tavoin siten, että se on pilaantunut.

14 §

Tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetuista taikka tämän lain nojalla tehdyssä päätöksessä määrättyistä puhdistamis- ja desinfioimistöistä samoin kuin eläimen eristämisestä sekä tappamis- ja hävittämistöistä omistajalla on oikeus kohtuulliseen korvaukseen valtion varoista siltä osin kuin näistä ei makseta korvausta eläintautilain nojalla. Korvausta haetaan kirjallisesti Elintarviketurvallisuusvirastolta. Korvausta on haettava vuoden kuluessa siitä, kun tässä pykälässä tarkoitettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Juha Korkeaoja*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1192/1996) 30 §:n 1 momentti,
muutetaan 4 §, 3 luvun otsikko, 8 §, 17 §:n 2 momentti, 18 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 21 § ja 25 §:n 2 ja 3 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rajaeläinlääkärillä* tämän lain mukaisia tehtäviä suorittavaa asianomaisen ministeriön palveluksessa olevaa tai asianomaisen ministeriön tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamaa laillistettua eläinlääkärinä ja tämän sijaista; sekä

2) *valvontaviranomaisella* asianomaista ministeriötä, rajaeläinlääkärinä, tullilaitosta, lääninhallitusta, 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta valtion, kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, jonka kanssa asianomainen ministeriö on sopinut tarkastusten tekemisestä hyväksytyissä satamissa sekä 18 §:ssä tarkoitettua tehtävää suorittavaa kunnaneläinlääkärinä.

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rajaeläinlääkärillä* tämän lain mukaisia tehtäviä suorittavaa *Elintarviketurvallisuusviraston* palveluksessa olevaa tai *Elin-tarviketurvallisuusviraston* tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamaa laillistettua eläinlääkärinä ja tämän sijaista; sekä

2) *valvontaviranomaisella* *Elintarviketurvallisuusvirastoa*, rajaeläinlääkärinä, tullilaitosta, lääninhallitusta, 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta valtion, kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, jonka kanssa *maa- ja metsätalousministeriö* on sopinut tarkastusten tekemisestä hyväksytyissä satamissa sekä 18 §:ssä tarkoitettua tehtävää suorittavaa kunnaneläinlääkärinä.

3 luku

3 luku

Tarkastusviranomaiset

Viranomaiset

8 §

8 §

Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittavat viranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö

Asianomainen ministeriö huolehtii eläin-

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain

lääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisestä. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittaa asianomaisen ministeriön palveluksessa oleva tai tähän tehtävään valtuuttama rajaeläinlääkäri.

Asianomaisen ministeriön rajaeläinlääkäriksi valtuuttama eläinlääkäri on tässä tehtävässään asianomaisen ministeriön ohjauksen ja valvonnan alainen ja toimii virkavastuulla.

Tarkastuksessa voidaan käyttää apuna avustavaa henkilökuntaa.

ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

8 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto huolehtii eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen järjestämisestä sekä ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen suorittaa Elintarviketurvallisuusviraston palveluksessa oleva tai tähän tehtävään valtuuttama rajaeläinlääkäri.

Elintarviketurvallisuusviraston rajaeläinlääkäriksi valtuuttama eläinlääkäri on tässä tehtävässään Elintarviketurvallisuusviraston ohjauksen ja valvonnan alainen ja toimii virkavastuulla.

Tarkastuksessa voidaan käyttää apuna avustavaa henkilökuntaa.

17 §

Muun viranomaisen tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet

Jos kunnan tai kuntayhtymän viranomainen, jonka kanssa asianomainen ministeriö on tehnyt sopimuksen tarkastuksen tekemisestä, tämän lain mukaan suorittamassaan tarkastuksessa toteaa tai viranomaisella on syytä epäillä, että tuontierä ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, on sen siirrettävä asia asianomaisen ministeriön ratkaistavaksi.

17 §

Muun viranomaisen tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet

Jos kunnan tai kuntayhtymän viranomainen, jonka kanssa *maa- ja metsätalousministeriö* on tehnyt sopimuksen tarkastuksen tekemisestä, tämän lain mukaan suorittamassaan tarkastuksessa toteaa tai viranomaisella on syytä epäillä, että tuontierä ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, on sen siirrettävä asia *Elintarviketurvallisuusviraston* ratkaistavaksi.

18 §

Maahan tuodussa eläimessä tai tavarassa myöhemmin todetut puutteet

Asianomainen ministeriö voi määrätä sellaisen eläimen tai tavarahan, joka on tuotu maahan ja jonka osalta havaitaan tai on syytä epäillä olevan eläintautien leviämisen vaaraa, vietäväksi maasta, asetettavaksi eristykseen tai karanteeniin, käytettäväksi tai käsiteltäväksi ministeriön hyväksymällä tavalla taikka lopetettavaksi tai hävitettäväksi. Samaa menettelyä sovelletaan myös mainitulla tavalla maahan tuodun eläimen jälkeläisiin, alkioihin, sukusoluihin sekä eläimestä saataviin tuotteisiin.

Jos 1 momentissa tarkoitetun eläimen tai tavarahan todetaan aiheuttavan tai sen osalta on syytä epäillä aiheutuvan eläintautilain (55/80) nojalla määriteltyjen vastustettavien eläintautien leviämisen vaaraa, on lääninhallituksen ja kunnaneläinlääkärin ryhdyttävä asianomaisen ministeriön määräysten mukaisesti eläintautilain mukaisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi.

19 §

Uhkasakko ja teettäminen

Asianomainen ministeriö voi tehostaa tämän lain nojalla annettua määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään tuojan tai tämän edustajan kustannuksella.

Asianomainen ministeriö voi myös määrätä välittömästi tuojan tai tämän edustajan kustannuksella teetetäviksi ne toimenpiteet, joihin tuojan tai tämän edustajan on tämän lain nojalla annetun valvontaviranomaisen määräyksen mukaisesti ryhdyttävä, jos on syytä epäillä tuontierän aiheuttavan välitöntä vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle eikä tuoja tai tämän edustaja välittömästi ryhdy määrättyihin toimenpiteisiin.

18 §

Maahan tuodussa eläimessä tai tavarassa myöhemmin todetut puutteet

Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä sellaisen eläimen tai tavarahan, joka on tuotu maahan ja jonka osalta havaitaan tai on syytä epäillä olevan eläintautien leviämisen vaaraa, vietäväksi maasta, asetettavaksi eristykseen tai karanteeniin, käytettäväksi tai käsiteltäväksi *Elintarviketurvallisuusviraston* hyväksymällä tavalla taikka lopetettavaksi tai hävitettäväksi. Samaa menettelyä sovelletaan myös mainitulla tavalla maahan tuodun eläimen jälkeläisiin, alkioihin, sukusoluihin sekä eläimestä saataviin tuotteisiin.

Jos 1 momentissa tarkoitetun eläimen tai tavarahan todetaan aiheuttavan tai sen osalta on syytä epäillä aiheutuvan eläintautilain (55/1980) nojalla määriteltyjen vastustettavien eläintautien leviämisen vaaraa, on lääninhallituksen ja kunnaneläinlääkärin ryhdyttävä *asiassa annettujen säännösten ja Elintarviketurvallisuusviraston* määräysten mukaisesti eläintautilain mukaisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi.

19 §

Uhkasakko ja teettäminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi tehostaa tämän lain nojalla annettua määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään tuojan tai tämän edustajan kustannuksella.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi myös määrätä välittömästi tuojan tai tämän edustajan kustannuksella teetetäviksi ne toimenpiteet, joihin tuojan tai tämän edustajan on tämän lain nojalla annetun valvontaviranomaisen määräyksen mukaisesti ryhdyttävä, jos on syytä epäillä tuontierän aiheuttavan välitöntä vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle eikä tuoja tai tämän edustaja välittömästi ryhdy määrättyihin toimenpiteisiin.

21 §

Palkkiot

Asianomaisen ministeriön tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamalla rajaeläinlääkärillä sekä 18 §:n mukaista tehtävää suorittavalla kunnaneläinlääkärillä on oikeus saada niistä valtion varoista korvaus. Rajaeläinlääkärin osalta asianomainen ministeriö määrää tarkemmin maksettavan korvauksen suuruuden noudattaen soveltuvin osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen eläinlääkäriliitteen mukaisia korvauksia. Kunnaneläinlääkärin osalta noudatetaan, mitä asiasta erikseen säädetään.

21 §

Palkkiot ja kustannusten korvaukset

Elintarviketurvallisuusviraston tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamalla rajaeläinlääkärillä sekä 18 §:n mukaista tehtävää suorittavalla kunnaneläinlääkärillä on oikeus saada niistä valtion varoista palkkio ja kustannusten korvaus. Rajaeläinlääkärin osalta *Elintarviketurvallisuusvirasto päättää palkkion ja kustannusten korvauksen maksamisesta* noudattaen soveltuvin osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen eläinlääkäriliitteen määräyksiä. Kunnaneläinlääkärin osalta noudatetaan, mitä asiasta erikseen säädetään.

25 §

Muutoksenhaku

Asianomaisen ministeriön päätökseen haetaan muutosta hallintolainkäyttölaissa säädettyssä järjestyksessä valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Tulliviranomaisen päätökseen haetaan muutosta siten kuin siitä erikseen säädetään. Valtion viranomaisen 10 §:n 2 momentin nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla läänioikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

25 §

Muutoksenhaku

Elintarviketurvallisuusviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Maksuja koskeviin päätöksiin haetaan kuitenkin muutosta siten kuin valtion maksupöytäkirjoissa säädetään.

Tulliviranomaisen päätökseen haetaan muutosta siten kuin siitä erikseen säädetään. Valtion muun viranomaisen 10 §:n 2 momentin nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla *hallinto-oikeuteen* siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

30 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tarvittaessa asetuksella. Asetuksella voidaan myös sää-

(1 mom. kumotaan)

*tää, että asianomainen ministeriö antaa
mainitun asetuksen soveltamisesta tarkem-
pia määräyksiä.*

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .*

2.

Laki**lääkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lääkelain (395/1987) 21 g §, 90 §:n 2 momentti sekä 95 c §:n 1 ja 2 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 21 g § laissa 853/2005 sekä 90 §:n 2 momentti ja 95 c §:n 1 ja 2 momentti laissa 700/2002, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

21 g §

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään myyntiluvasta, maa- ja metsätalousministeriö voi vakavan eläintautiepidemian sattuesssa myöntää lääkevalmisteelle maahantuonti- ja käyttöluvan, jos sopivaa valmistetta ei muutoin olisi saatavilla tai jos eläintautitilanne muuten niin vaatii ja jokin toinen Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio on myöntänyt valmisteelle myyntiluvan eläinlääkedirektiivin mukaisesti. Luvasta on ilmoitettava viipymättä Lääkelaitokselle.

21 g §

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään myyntiluvasta, *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi vakavan eläintautiepidemian sattuesssa myöntää lääkevalmisteelle maahantuonti- ja käyttöluvan, jos sopivaa valmistetta ei muutoin olisi saatavilla tai jos eläintautitilanne muuten niin vaatii ja jokin toinen Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio on myöntänyt valmisteelle myyntiluvan eläinlääkedirektiivin mukaisesti. Luvasta on ilmoitettava viipymättä Lääkelaitokselle.

90 §

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä Lääkelaitos saa luovuttaa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan saamia tietoja yksityisen tai yhteisön liike- tai ammattisalaisuudesta Euroopan unionin toimielimelle ja muulle valvontaviranomaiselle Euroopan yhteisön säädösten edellyttämällä tavalla sekä maa- ja metsätalousministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle, lääkkeiden hintalautakunnalle, Kansaneläkelaitokselle sekä poliisi-, tulli- ja syyttäväviranomaiselle silloin, kun se on tarpeen niiden lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

90 §

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä Lääkelaitos saa luovuttaa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan saamia tietoja yksityisen tai yhteisön liike- tai ammattisalaisuudesta Euroopan unionin toimielimelle ja muulle valvontaviranomaiselle Euroopan yhteisön säädöksissä edellytetyllä tavalla sekä *Elintarviketurvallisuusvirastolle*, sosiaali- ja terveysministeriölle, lääkkeiden hintalautakunnalle, Kansaneläkelaitokselle sekä poliisi-, tulli- ja syyttäväviranomaiselle silloin, kun se on tarpeen niiden lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

95 c §

Eläinlääkärin oikeudesta luovuttaa lääkkeitä eläinlääkintää varten annettujen säännösten noudattamisen valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle ja lääninhallituksille. Maa- ja metsätalousministeriö voi antaa lääninhallituksille valvonnan toteuttamista varten tarvittavia määräyksiä *ja ohjeita*.

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja lääninhallituksilla on oikeus saada maksutta valvontaa varten tarpeelliset tiedot eläinlääkäreiltä, Lääkelaitokselta, lääketukkukupoilta ja apteekeilta, sen estämättä, mitä muualla lainsäädännössä salassapidosta säädetään.

95 c §

Eläinlääkärin oikeudesta luovuttaa lääkkeitä eläinlääkintää varten annettujen säännösten noudattamisen valvonta kuuluu *Elin-
tarviketurvallisuusvirastolle* ja lääninhallituksille. *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi antaa lääninhallituksille valvonnan toteuttamista varten tarvittavia yksittäistapausta koskevia määräyksiä.

Elintarviketurvallisuusvirastolla ja lääninhallituksilla on oikeus saada maksutta valvontaa varten tarpeelliset tiedot eläinlääkäreiltä, Lääkelaitokselta, lääketukkukupoilta ja apteekeilta sen estämättä, mitä muualla lainsäädännössä salassapidosta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

3.

Laki**eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten lääkitsemisestä 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun lain (617/1997)
 4 §:n 7 ja 9 kohta sekä 5 ja 6 § sekä
lisätään lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) *tuotantoeläimillä* nautaeläimiä, sikoja, lampaita, vuohia, siipikarjaa sekä hevosia ja muita kavioeläimiä samoin kuin elintarvikkeina käytettäviksi kasvatettavia luonnonvaraisiin lajeihin kuuluvia nisäkkäitä, lintuja, matelijoita, sammakkoeläimiä ja etanoi- ta, viljeltäviä kaloja ja muita veden eläimiä, hunajan tuotantoon käytettäviä mehiläisiä sekä poroja;

7) *tuotantoeläimillä* nautaeläimiä, sikoja, lampaita, vuohia, siipikarjaa sekä hevosia ja muita kavioeläimiä samoin kuin elintarvikkeina käytettäviksi kasvatettavia luonnonvaraisiin lajeihin kuuluvia nisäkkäitä, lintuja, matelijoita, sammakkoeläimiä ja etanoi- ta, viljeltäviä kaloja ja muita veden eläimiä *sekä niiden maitia ja mätä*, hunajan tuotantoon käytettäviä mehiläisiä sekä poroja;

9) *valvontaviranomaisella* asianomaista ministeriötä, Lääkelaitosta, lääninhallitusta ja lääninhallituksen valvontatehtävään määräämää eläinlääkärää.

9) *valvontaviranomaisella* *Elintarviketur-*
vallisuusvirastoa, Lääkelaitosta, lääninhalli-
 tusta ja lääninhallituksen valvontatehtävään
 määräämää eläinlääkärää.

5 §

5 §

Ministeriö

Ministeriö

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnan ylin johto, ohjaus ja valvonta kuuluu asianomaiselle ministeriölle.

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

5 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

6 §

Lääninhallitus

Lääninhallitus ohjaa ja valvoo asianomaisen ministeriön antamien ohjeiden mukaisesti tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista läänin alueella.

6 §

Lääninhallitus

Lääninhallitus huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

4.

Laki**eläinsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/1996) 28 §:n 2 ja 3 momentti, 29 §:n 2 momentti, 30 §:n 1 ja 2 momentti, 34, 35 ja 38 §, 48 §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 55 §:n 3 momentti, 58 §:n 2 momentti, 59 §:n 2 momentti ja 61 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 30 §:n 2 momentti laissa 662/1999 ja 51 §:n 1 momentti laissa 1194/1996, sekä

lisätään lakiin uusi 34 a § ja 39 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1194/1996, uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

28 §

Eläinten maahantuonti

Eläinten maahantuonti

Edellä 1 momentissa tarkoitetun kiellon vastaisesti maahantuotu eläin on eläimen omistajan tai haltijan kustannuksella palautettava tai lopetettava taikka sen suhteen on meneteltävä maa- ja metsätalousministeriön hyväksymällä tavalla.

Maa- ja metsätalousministeriö tai lääninhallitus voi eläimen omistajan tai haltijan kustannuksella määrätä teetettäväksi 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet. Teettämisessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin uhkasakkolain (1113/90) säännöksiä.

29 §

Eläinten kuljetus

Edellä 1 momentissa tarkoitetun kiellon vastaisesti maahantuotu eläin on eläimen omistajan tai haltijan kustannuksella palautettava tai lopetettava taikka sen suhteen on meneteltävä *Elintarviketurvallisuusviraston* hyväksymällä tavalla.

Elintarviketurvallisuusvirasto tai lääninhallitus voi eläimen omistajan tai haltijan kustannuksella määrätä teetettäväksi 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet. Teettämisessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin uhkasakkolain (1113/1990) säännöksiä.

29 §

Eläinten kuljetus

Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä voidaan asetuksella säätää eläinten kuljetuksen edellytykseksi, että läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri, rajaeläinlääkäri tai maa- ja metsätalousministeriön määräämä eläinlääkäri on tarkastanut eläimet ja eläinten kuljetustilat sekä

Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä voidaan *valtioneuvoston* asetuksella säätää eläinten kuljetuksen edellytykseksi, että läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri, rajaeläinlääkäri tai *Elintarviketurvallisuusviraston* määräämä eläinlääkäri on tarkastanut eläimet ja eläinten

todennut niiden olevan kuljetuksen edellyttämässä kunnossa.

kuljetustilat sekä todennut niiden olevan kuljetuksen edellyttämässä kunnossa.

30 §

Lupa eläinten kuljettamiseen ja eläinkuljettajarekisteri

Eläinten kuljettamista, kuljetusvälineen vuokrausta tai muuta luovuttamista tulonhankkimistarkoituksessa saadaan harjoittaa vain lääninhallituksen luvalla. Lupaa on haettava sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella on luvan hakijan kotipaikka. Edellä tarkoitettua lupaa ei kuitenkaan edellytetä Euroopan yhteisön ulkopuoliseen valtioon sijoittuneelta eläinkuljettajalta. Tällaisen eläinkuljettajan on annettava maa- ja metsätalousministeriölle kirjallinen sitoumus eläinsuojelusäännösten ja -määräysten noudattamisesta eläinten kuljetuksissa.

Läninhallitus pitää eläinkuljettajarekisteriä toiminnan harjoittamiseen myöntämistään luvista. Maa- ja metsätalousministeriö pitää valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä kaikista eläinten kuljettamiseen myönnettyistä luvista ja 1 momentissa tarkoitetuista sitoumuksista. Rekistereihin voidaan tallettaa eläinkuljetusten valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa vaadittavat tiedot rekisteriin merkittäviksi. Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus valvontaa varten käyttää eläinkuljettajarekisteriä. Muuten tietojen luovuttamisessa noudatetaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tai muussa laissa säädetään.

30 §

Lupa eläinten kuljettamiseen ja eläinkuljettajarekisteri

Eläinten kuljettamista, kuljetusvälineen vuokrausta tai muuta luovuttamista tulonhankkimistarkoituksessa saadaan harjoittaa vain lääninhallituksen luvalla. Lupaa on haettava sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella on luvan hakijan kotipaikka. Edellä tarkoitettua lupaa ei kuitenkaan edellytetä Euroopan yhteisön ulkopuoliseen valtioon sijoittuneelta eläinkuljettajalta. Tällaisen eläinkuljettajan on annettava *Elintarviketurvallisuusvirastolle* kirjallinen sitoumus eläinsuojelusäännösten ja -määräysten noudattamisesta eläinten kuljetuksissa.

Läninhallitus pitää eläinkuljettajarekisteriä toiminnan harjoittamiseen myöntämistään luvista. *Elintarviketurvallisuusvirasto* pitää valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä kaikista eläinten kuljettamiseen myönnettyistä luvista ja 1 momentissa tarkoitetuista sitoumuksista. Rekistereihin voidaan tallettaa eläinkuljetusten valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa vaadittavat tiedot rekisteriin merkittäviksi. Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus valvontaa varten käyttää eläinkuljettajarekisteriä. Muuten tietojen luovuttamisessa noudatetaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tai muussa laissa säädetään.

34 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö johtaa, ohjaa ja yleisesti valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

34 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylipänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

34 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

35 §

Lääninhallitus

Lääninhallitus ohjaa ja valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista läänin alueella.

35 §

Lääninhallitus

Lääninhallitus huolehtii tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

38 §

Eläinsuojeluvalvoja

Lääninhallitus voi määräämillään ehdoilla myöntää maa- ja metsätalousministeriön hyväksymän koulutuksen saaneelle henkilölle oikeuden eläinsuojeluvalvojana suorittaa 39 §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia. Eläinsuojeluvalvojalla on oltava vakuutus tarkastuksissa mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen varalta.

Lääninhallitus voi peruuttaa myöntämänsä oikeuden, jos eläinsuojeluvalvoja ei noudata asetettuja ehtoja. Oikeus voidaan peruuttaa myös muusta perustellusta syystä.

38 §

Eläinsuojeluvalvoja

Lääninhallitus voi määräämillään ehdoilla myöntää oikeuden eläinsuojeluvalvojana suorittaa 39 §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia sille, jolla on koulutuksen tai käytännön kokemuksen kautta hankittu riittävä perehtyneisyys tarkastuksen kohteena olevaan eläinlajiin ja sen pidolle asetettaviin eläinsuojeluvaatimuksiin ja joka on suorittanut Elintarviketurvallisuusviraston järjestämän eläinsuojelutarkastuksen tekemistä koskevan eläinsuojeluvalvoajakurssin. Tarkastusoikeus voi koskea eläinsuojeluvalvojan pätevyyden mukaan joko yksittäistä tai useampaa eläinlajia. Eläinsuojeluvalvojalla ei ole oikeutta tehdä tarkastusta kotirauhan piirissä.

Eläinsuojeluvalvoja vastaa tarkastuksessa aiheuttamastaan vahingosta siten kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään, ja hänellä on oltava vakuutus tarkastuksissa mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen varalta. Eläinsuojeluvalvojaan sovelletaan tämän lain mukaista tarkastusta suorittaessaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Lääninhallitus voi peruuttaa myöntämänsä oikeuden, jos eläinsuojeluvalvoja laimin-

lyö lääninhallituksen määräämien ehtojen noudattamisen tai muutoin olennaisella tavalla rikkoo tarkastusta koskevia velvoitteitaan. Oikeus voidaan peruuttaa myös muusta perustellusta syystä.

39 §

Tarkastus

39 §

Tarkastus

Kotirauhan piirissä tässä pykälässä tarkoitetun tarkastuksen saa suorittaa ja näytteen ottaa vain viranomainen, ja tarkastuksen saa suorittaa ja näytteen ottaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on aiheutta epäillä eläimen omistajan tai haltijan syyllistyvän tämän lain vastaiseen, rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn. Eläinsuojeluvallvoja voi tarkastusoikeutensa rajoissa tarvittaessa avustaa viranomaista kotirauhan piiriin kohdistuvan tarkastuksen suorittamisessa.

48 §

Selvitykset ja tutkimukset

Maa- ja metsätalousministeriö ja lääninhallitus voivat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä määrätä eläinlääkärit suorittamaan selvityksiä ja tutkimuksia sellaisissa eläintenpitoyksiköissä, joissa pidetään eläimiä elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa, eläinkuljetuksissa sekä teurastamoissa ja teurastuspaikoissa.

48 §

Selvitykset ja tutkimukset

Elintarvikeeturvallisuusvirasto ja lääninhallitus voivat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit suorittamaan selvityksiä ja tutkimuksia sellaisissa eläintenpitoyksiköissä, joissa pidetään eläimiä elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa, eläinkuljetuksissa sekä teurastamoissa ja teurastuspaikoissa.

51 §

Valitus

Lääninhallituksen, kunnaneläinlääkärin, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan, tarkastuseläinlääkärin, raja-

51 §

Valitus

Elintarvikeeturvallisuusviraston, lääninhallituksen, kunnaneläinlääkärin, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan,

eläinlääkäriin ja poliisiin tämän lain nojalla päätökseen haetaan muutosta [lääninnoikeudelta] siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/96) säädetään

tijan, tarkastuseläinlääkäriin, rajaeläinlääkäriin ja poliisiin tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta *valittamalla hallinto-oikeuteen* siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

55 §

Eläintenpitokielto

Jos henkilölle on määrätty eläintenpitokielto, tuomioistuimen on lähetettävä jäljennös asiaa koskevasta pöytäkirjasta maa- ja metsätalousministeriölle.

55 §

Eläintenpitokielto

Jos henkilölle on määrätty eläintenpitokielto, tuomioistuimen on lähetettävä jäljennös asiaa koskevasta pöytäkirjasta *Elin-
tarviketurvallisuusvirastolle*.

58 §

Kustannukset

Edellä 44 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset voidaan erityisistä syistä maksaa etukäteen valtion talousarviossa *maa- ja metsätalousministeriön* eläinlääkintähuoltoon varatuista määrärahoista. Eläimen omistaja tai haltija on vastuussa kustannusten lopullisesta suorittamisesta siten kuin edellä 1 momentissa säädetään.

58 §

Kustannukset

Edellä 44 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset voidaan erityisistä syistä maksaa etukäteen valtion talousarviossa eläinlääkintähuoltoon varatuista määrärahoista. Eläimen omistaja tai haltija on vastuussa kustannusten lopullisesta suorittamisesta siten kuin 1 momentissa säädetään.

59 §

Palkkiot

Samanlainen oikeus on myös maa- ja metsätalousministeriön ja lääninhallituksen määräämällä eläinlääkärillä, joka on suorittanut 48 §:ssä tarkoitetun selvityksen tai tutkimuksen.

59 §

Palkkiot

Samanlainen oikeus on myös *Elin-
tarviketurvallisuusviraston* ja lääninhallituksen määräämällä eläinlääkärillä, joka on suorittanut 48 §:ssä tarkoitetun selvityksen tai tutkimuksen.

61 §

Vahingonkorvaus

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, noudatetaan myös maa- ja metsätalousministeriön tai lääninhallituksen tässä laissa tarkoitettu- ja tehtäviä suorittamaan määräämän eläinlääkäriin mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ja korvausten takaisinperintään.

61 §

Vahingonkorvaus

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös *Elintarviketurvallisuusviraston* tai lääninhallituksen tässä laissa tarkoitettu- ja tehtäviä suorittamaan määräämän eläinlääkäriin mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ja korvausten takaisinperintään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 200 .*

Lääninhallitus huolehtii, että eläinsuojeluvalvojen tarkastusoikeudet vastaavat 38 §:n säännöksiä. Siltä, jolle ennen tämän lain voimaantuloa on myönnetty 38 §:n 1 momentissa tarkoitettu oikeus, ei kuitenkaan edellytetä eläinsuojeluvalvojakurssin suorittamista.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki

eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun lain (29/2000) 45 § sekä
muutetaan 3—5 ja 7—9 §, 10 §:n 1 momentti, 11 §, 12 §:n 1 momentti, 17 §:n 2 momentti, 19—27 §, 28 §:n 1 momentti, 29 ja 32 §, 33 §:n 3 momentti, 34 §:n 1 momentti, 35 ja 36 §, 37 §:n 1 momentti, 40 ja 41 §, 42 §:n 2 ja 3 momentti, 43 §:n 2 momentti sekä 44 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Eläinlääkäriksi laillistaminen Suomessa suoritettun tutkinnon perusteella

Ministeriö myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkäriä henkilölle, joka on Suomessa suorittanut eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja antanut ministeriölle kirjallisesti ja suullisesti eläinlääkäriinvakuutuksen. Ministeriö vahvistaa eläinlääkäriinvakuutuksen kaavan.

4 §

Kansainvälisiin velvoitteisiin perustuva eläinlääkäriksi laillistaminen

Ministeriö myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkäriä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa suorittanut ministeriön tarkemmin määrittelemän eläinlääketieteen-

Ehdotus

3 §

Eläinlääkäriksi laillistaminen Suomessa suoritettun tutkinnon perusteella

Elinturvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkäriä henkilölle, joka on suorittanut eläinlääketieteen kandidaatin tutkintoon, muuhun vähintään kolmevuotiseen alempaan korkeakoulututkintoon tai näitä tasoltaan vastaavaan koulutukseen pohjautuvan eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnon sekä antanut *Elinturvallisuusvirastolle* kirjallisesti ja suullisesti eläinlääkäriinvakuutuksen. *Elinturvallisuusvirasto* vahvistaa eläinlääkäriinvakuutuksen kaavan.

4 §

Kansainvälisiin velvoitteisiin perustuva eläinlääkäriksi laillistaminen

Elinturvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkäriä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa hankkinut *Euroopan yhteisön lainsäädän-*

lisen koulutuksen ja lisäksi antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärintakuutuksen.

Ministeriö myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä pohjoismaan kansalaiselle, joka on suorittanut muussa kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa eläinlääketieteellisen tutkinnon, jonka perusteella hänet on oikeutettu toimimaan eläinlääkärinä jossakin pohjoismaassa. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärintakuutuksen.

Ministeriö antaa Euroopan yhteisön lainsäädännön ja eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyn sopimuksen (SopS 2/1994) edellyttämät tarkemmat säännökset laillistamisesta Suomessa.

Tätä lakia sovelletaan myös siten kuin kelpoisuudesta ja oikeudesta harjoittaa eläinlääkärintamattia sovitaan Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toisen osapuolen kanssa tekemässä sopimuksessa.

5 §

Muun ulkomaisen tutkinnon perusteella eläinlääkäriksi laillistaminen

Muissa kuin 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa ministeriö myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on muussa kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa suorittanut eläinlääketieteellisen tutkinnon ja osoittanut täyttävänsä ministeriön säätämät muut pätevyysvaatimukset. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärintakuutuksen.

nössä tai Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa tarkoitetun eläinlääkärintä-pätevyyden ja lisäksi antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärintakuutuksen. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä momentissa tarkoitetusta eläinlääkärintä-pätevyydestä.

Elintarviketurvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä Pohjoismaan kansalaiselle, joka on suorittanut muussa kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa eläinlääketieteellisen tutkinnon, jonka perusteella hänet on oikeutettu toimimaan eläinlääkärinä jossakin Pohjoismaassa. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärintakuutuksen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä ja eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyssä sopimuksessa (SopS 2/1994) edellytetyt tarkemmat säännökset laillistamisesta Suomessa.

Tätä lakia sovelletaan myös siten kuin kelpoisuudesta ja oikeudesta harjoittaa eläinlääkärintamattia sovitaan Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toisen osapuolen kanssa tekemässä sopimuksessa.

5 §

Muun ulkomaisen tutkinnon perusteella eläinlääkäriksi laillistaminen

Muissa kuin 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa *Elintarviketurvallisuusvirasto* myöntää hakemuksesta oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on muussa kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa suorittanut eläinlääketieteellisen tutkinnon. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on suorittanut Suomessa tarvittavat lisäopinnot eläinlääketieteen alalta, hankkinut riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon sekä antanut 3 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärintakuutuksen.

Edellä 1 momentissa mainituilla perusteilla ministeriö voi myöntää oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä henkilölle, joka on Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion kansalainen ja joka on muualla kuin Suomessa suorittanut eläinlääketieteellisen tutkinnon.

Edellä 1 momentissa mainituilla perusteilla *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi myöntää oikeuden toimia laillistettuna eläinlääkärinä henkilölle, joka on Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion kansalainen ja joka on muualla kuin Suomessa suorittanut eläinlääketieteellisen tutkinnon.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset laillistamisen edellytyksenä olevista lisäopinnoista ja kielitaidosta.

7 §

Eläinlääketieteen opiskelijan väliaikainen eläinlääkärinammatin harjoittaminen

Suomessa opiskeleva eläinlääketieteen opiskelija, joka on eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnosta suorittanut ministeriön säätämät opintosuoritukset, saa ennen eläinlääkäriksi laillistamista harjoittaa väliaikaisesti, enintään 3 vuotta, eläinlääkärinammattia laillistetun tai 8 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärin sijaisena. Kolmen vuoden määräaika lasketaan edellä tarkoitetun oikeuden saavuttamisesta. Ministeriö voi erityisistä syistä pidentää kyseistä aikaa. Ministeriö antaa tarkemmat säännökset väliaikaisesta eläinlääkärinammatin harjoittamisesta.

Ministeriö voi erityisesti perustellusta syystä myöntää 1 momentissa mainituin edellytyksin toisessa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa eläinlääkäriksi opiskelevalle henkilölle oikeuden harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkärinammattia.

7 §

Eläinlääketieteen opiskelijan väliaikainen eläinlääkärinammatin harjoittaminen

Henkilö, joka on suorittanut Suomessa eläinlääketieteen kandidaatin tutkinnon ja tarvittavat opintosuoritukset eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnosta, saa ennen eläinlääkäriksi laillistamista harjoittaa väliaikaisesti, enintään kolme vuotta, eläinlääkärinammattia laillistetun tai 8 §:ssä tarkoitetun eläinlääkärin sijaisena. Kolmen vuoden määräaika lasketaan edellä tarkoitetun oikeuden saavuttamisesta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi erityisistä syistä pidentää kyseistä aikaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset oikeuden saavuttamisen edellytyksenä olevista opintosuorituksista.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi erityisesti perustellusta syystä myöntää oikeuden harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkärinammattia sellaiselle toisessa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa eläinlääkäriksi opiskelevalle henkilölle, joka on suorittanut eläinlääketieteen kandidaatin tutkintoa ja 1 momentissa tarkoitettuja opintosuorituksia vastaavat opinnot.

8 §

Euroopan yhteisön lainsäädännön ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen edellyttämä väliaikainen eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen

Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolle voitaisiin jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa suoritetun eläinlääkäritutkinnon perusteella myöntää Suomessa oikeus toimia laillistettuna eläinlääkärinä, saa ilman laillistamista väliaikaisesti toimia eläinlääkärinä. Ministeriö antaa tästä Euroopan yhteisön lainsäädännön ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaiset säännökset.

9 §

Eläinlääkäri-nimikkeen käyttäminen

Ainoastaan tämän lain nojalla laillistettu eläinlääkäri sekä 8 §:ssä tarkoitettu henkilö saavat käyttää eläinlääkäriä nimikettä. Ministeriö antaa Euroopan yhteisön lainsäädännön edellyttämät säännökset eläinlääketieteellisten tutkintonimikkeiden käytöstä.

10 §

Lääkkeiden määrääminen ja ostaminen

Eläinlääkäriammattin harjoittajalla on oikeus määrätä apteekista lääkkeitä eläinlääkinnällistä tai eläinlääketieteellistä tarkoitusta varten. Tarkemmat säännökset lääkkeiden määräämisestä kyseiseen tarkoitukseen antaa tarvittaessa ministeriö. Lääkkeiden myymisestä ja muusta luovuttamisesta

8 §

Euroopan yhteisön lainsäädännössä ja Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa esellytetty väliaikainen eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen

Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolle voitaisiin jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa *hankitun eläinlääkäriin pätevyyden* perusteella myöntää Suomessa oikeus toimia laillistettuna eläinlääkärinä, saa ilman *eläinlääkäriksi* laillistamista väliaikaisesti, *enintään vuoden ajan*, toimia eläinlääkärinä *tehtyään Elin-tarviketurvallisuusvirastolle ilmoituksen väliaikaisesta eläinlääkäripalvelujen tarjoamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä.*

9 §

Eläinlääkäri-nimikkeen käyttäminen

Ainoastaan tämän lain nojalla laillistettu eläinlääkäri sekä 8 §:ssä tarkoitettu henkilö saavat käyttää eläinlääkäriä nimikettä. *Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetyt säännökset eläinlääketieteellisten tutkintonimikkeiden käyttämisestä Suomessa.*

10 §

Lääkkeiden määrääminen ja ostaminen

Eläinlääkäriammattin harjoittajalla on oikeus määrätä apteekista lääkkeitä eläinlääkinnällistä tai eläinlääketieteellistä tarkoitusta varten. *Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lääkkeiden määräämisestä. Lääkkeiden myymisestä ja muusta luovut-*

eläinlääkärille lääketukkukaupasta säädetään lääkelaissa (395/1987).

tamisesta eläinlääkärille lääketukkukaupasta säädetään lääkelaissa (395/1987).

11 §

Määräysten noudattaminen

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen ammattitoiminnassaan noudattamaan, mitä ministeriö tai lääninhallitus säädösten nojalla määrää.

11 §

Lainsäädännön ja valvontaviranomaisen määräysten noudattaminen

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen ammattitoiminnassaan noudattamaan *voimassa olevan* *lainsäädännön lisäksi Elintarviketurvallisuusviraston ja lääninhallituksen valvontaviranomaisina antamia käskyjä.*

12 §

Ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan ministeriön määräysten mukaisia ilmoituksia ja tilastotietoja hoitamistaan tautitapauksista sekä ministeriön tai lääninhallituksen vaatimia tautitapauksiin tai muutoin eläinlääkäriammattin harjoittamiseen liittyviä selvityksiä ja selityksiä. Eläinlääkäriammattia harjoittava laillistettu eläinlääkäri on lisäksi velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset ministeriölle ja lääninhallitukselle.

12 §

Ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan *Elintarviketurvallisuusviraston* määräysten mukaisia ilmoituksia ja tilastotietoja hoitamistaan tautitapauksista sekä *Elintarviketurvallisuusviraston* tai lääninhallituksen vaatimia tautitapauksiin tai muutoin eläinlääkäriammattin harjoittamiseen liittyviä selvityksiä ja selityksiä. Eläinlääkäriammattia harjoittava laillistettu eläinlääkäri on lisäksi velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset *Elintarviketurvallisuusvirastolle* ja lääninhallitukselle.

17 §

Eläinlääkinnälliset todistukset

Ministeriö voi antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä ja ohjeita siitä, mitä eläinlääkäriammattin harjoittajan tulee ottaa huomioon antaessaan todistuksia ja lausuntoja.

17 §

Eläinlääkinnälliset todistukset

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä todistusten ja lausuntojen antamisesta.

19 §

Ohjaus ja valvonta

Ministeriö ohjaa ja valvoo eläinlääkärinammatin harjoittajia.

Lääninhallitus ohjaa ja valvoo alueellaan toimivia eläinlääkärinammatin harjoittajia.

19 §

Ohjaus ja valvonta

Ministeriö ohjaa ja valvoo *ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.*

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Lääninhallitus huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

20 §

Työkyvyn selvittäminen

Jos on perusteltua aihetta olettaa, että eläinlääkärinammatin harjoittaja on käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan, ministeriö voi velvoittaa eläinlääkärinammatin harjoittajan lääkärintarkastukseen tai sairaalatutkimuksiin, *joissa voidaan ottaa tarpeelliset näytteet ja suorittaa muu tutkimus, joka voi tapahtua ilman sanottavaa haittaa.*

20 §

Työkyvyn selvittäminen

Jos on perusteltua aihetta olettaa, että eläinlääkärinammatin harjoittaja on *sairauden, päihteiden väärinkäytön, heikentyneen toimintakyvyn tai muun vastaavan syyn vuoksi* käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan, *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi velvoittaa eläinlääkärinammatin harjoittajan lääkärintarkastukseen tai sairaalatutkimuksiin.

21 §

Ammattitaidon selvittäminen

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että eläinlääkärinammatin harjoittajan ammattitaidossa on puutteita, ministeriö voi velvoittaa eläinlääkärinammatin harjoittajan ammattitaidon tai muun pätevyyden toteamiseksi kuulusteluun taikka antamaan työnäytteen.

21 §

Ammattitaidon selvittäminen

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että eläinlääkärinammatin harjoittajan ammattitaidossa on puutteita, *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi velvoittaa eläinlääkärinammatin harjoittajan ammattitaidon tai muun pätevyyden toteamiseksi kuulusteluun taikka antamaan työnäytteen.

22 §

Vastaanottotoiminnan tarkastaminen

Ministeriö tai lääninhallitus voi tarvittaessa määrätä suoritettavaksi eläinlääkä-

22 §

Vastaanottotoiminnan tarkastaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto tai lääninhallitus voi tarkastaa eläinlääkärinammatin

rinammatin harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilojen sekä potilasasiakirjojen tarkastamisen. Vastaanottotoiminnan tarkastuksessa voidaan käyttää asiantuntijoita. Asiantuntijoilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada vastaanottotoiminnan tarkastamista varten tarpeelliset tiedot käyttöönsä. Asiantuntijat ovat velvollisia pitämään salassa saamansa salassapidettäviksi säädetty tiedot.

harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilat sekä potilasasiakirjat, jos se on tarpeen tässä laissa säädetyn valvonnan toteuttamiseksi. Samoin perustein Elinturvallisuusvirasto voi myös määrätä lääninhallituksen suorittamaan tarkastuksen.

Tarkastus saadaan tehdä kotirauhan piirissä vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on aihetta epäillä eläinlääkärin syyllistyneen ammattitoiminnassaan rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.

Viranomaisen apuna tarkastuksessa voidaan käyttää asiantuntijoita. Asiantuntijoiden on oltava tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat tarkastuksen kannalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääkinnän tai muuta asiantuntemusta. Asiantuntijoilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada vastaanottotoiminnan tarkastamista varten tarpeelliset tiedot käyttöönsä. Asiantuntijat ovat velvollisia pitämään salassa saamansa salassapidettäviksi säädetty tiedot.

23 §

Virheellinen toiminta

Ministeriö voi rikkomuksen laadun ja laajuuden huomioon ottaen antaa eläinlääkärinammatin harjoittajalle tarkempia määräyksiä tai ohjeita ammattitoimintaa varten tai rajoittaa ammatinharjoittamisoikeutta toistaiseksi tai määräajaksi tai poistaa ammatinharjoittamisoikeuden toistaiseksi tai määräajaksi, jos eläinlääkärinammatin harjoittaja on:

1) laiminlyönyt 10 §:n 2 momentissa, 11–16 tai 18 §:ssä säädetyn velvollisuuden;

2) suorittanut sellaisia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan ja ammattitaitoaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina; tai

3) toiminut muutoin eläinlääkärinammattia harjoittaessaan virheellisesti tai moitittavasti.

23 §

Virheellinen toiminta

Elinturvallisuusvirasto voi rikkomuksen laadun ja laajuuden huomioon ottaen antaa päätöksellään eläinlääkärinammatin harjoittajalle tarkempia määräyksiä ammattitoimintaa varten tai rajoittaa ammatinharjoittamisoikeutta toistaiseksi tai määräajaksi taikka poistaa ammatinharjoittamisoikeuden toistaiseksi tai määräajaksi, jos eläinlääkärinammatin harjoittaja on:

1) laiminlyönyt 10 §:n 2 momentissa, 11–16 tai 18 §:ssä säädetyn velvollisuuden;

2) suorittanut sellaisia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan ja ammattitaitoaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina; tai

3) toiminut muutoin eläinlääkärinammattia harjoittaessaan virheellisesti tai moitittavasti.

24 §

Kykenemättömyys toimia ammatissa

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on *iän*, sairauden, päihteiden väärinkäytön tai muun syyn vuoksi käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan, ministeriö voi rajoittaa ammatinharjoittamisoikeutta toistaiseksi tai poistaa sen toistaiseksi.

25 §

Ammattitoiminnassa tehty rikos

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt ammattitoiminnassaan, ja tuomioistuimen tuomio on saanut lainvoiman ja jos rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, ettei hän ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, ministeriö voi poistaa eläinlääkäriammattin harjoittajalta määräajaksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, lopullisesti ammatinharjoittamisoikeuden.

Jos valtion tai kunnan taikka kuntayhtymän virassa oleva eläinlääkäriammattin harjoittaja on rikoksen johdosta tuomittu erotettavaksi virantoimituksesta tai viralta pantavaksi, noudatetaan vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään.

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös 1 ja 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja tuomiosta ministeriölle.

Jo ennen kuin tuomioistuimen tuomio, jolla eläinlääkäriammattin harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen taikka viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lainvoiman, ministeriö voi kieltää eläinlääkäriammattin harjoittajaa harjoittamasta ammattia.

24 §

Kykenemättömyys toimia ammatissa

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on sairauden, päihteiden väärinkäytön, *heikentyneen toimintakyvyn* tai muun vastaavan syyn vuoksi käynyt kykenemättömäksi toimimaan ammatissaan, *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi rajoittaa ammatinharjoittamisoikeutta toistaiseksi tai poistaa sen toistaiseksi.

25 §

Ammattitoiminnassa tehty rikos

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt ammattitoiminnassaan, ja tuomioistuimen tuomio on saanut lainvoiman ja jos rikokseen liittyvistä asianhaaroista on havaittavissa, ettei hän ole sen luottamuksen arvoinen, jota hänen tulee nauttia, *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi poistaa eläinlääkäriammattin harjoittajalta määräajaksi tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, lopullisesti ammatinharjoittamisoikeuden.

Jos valtion tai kunnan taikka kuntayhtymän virassa oleva eläinlääkäriammattin harjoittaja on rikoksen johdosta tuomittu erotettavaksi virantoimituksesta tai viralta pantavaksi, noudatetaan vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään.

Tuomioistuimen tulee viipymättä lähettää jäljennös 1 ja 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskevasta pöytäkirjasta ja tuomiosta *Elintarviketurvallisuusvirastolle*.

Jo ennen kuin tuomioistuimen tuomio, jolla eläinlääkäriammattin harjoittaja on tuomittu vankeusrangaistukseen taikka viralta pantavaksi tai virantoimituksesta erotettavaksi, on saanut lainvoiman, *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi kieltää eläinlääkäriammattin harjoittajaa harjoittamasta ammattia.

26 §

Väliaikaiset hallinnolliset turvaamistimenpiteet

Käsitellessään 20–25 §:ssä tarkoitettuja asioita ministeriö voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää eläinlääkärinammatin harjoittajaa harjoittamasta ammattia tai väliaikaisesti rajoittaa oikeutta harjoittaa ammattia.

27 §

Ammatinharjoittamisoikeuden poistaminen eläinlääkärinammatin harjoittajan omasta pyynnöstä

Ministeriö voi eläinlääkärinammatin harjoittajan omasta pyynnöstä rajoittaa tämän oikeutta eläinlääkärinammatin harjoittamiseen tai poistaa sen kokonaan.

28 §

Ammatinharjoittamisoikeuden palauttaminen

Kun eläinlääkärinammatin harjoittajalta on poistettu ammatinharjoittamisoikeus määräajaksi tai toistaiseksi taikka sitä on rajoitettu, eläinlääkärinammatin harjoittaja voi ministeriöltä uudelleen hakea ammatinharjoittamisluvan palauttamista tai rajoituksen poistamista sitten, kun ammatinharjoittamisoikeuden poistamisen tai rajoittamisen aiheuttanut syy on lakannut

29 §

Kirjallinen varoitus

Jos eläinlääkärinammatin harjoittaja on ammattiaan harjoittaessaan menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syylistynyt tehtä-

26 §

Väliaikaiset hallinnolliset turvaamistimenpiteet

Käsitellessään 20–25 §:ssä tarkoitettuja asioita *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi tarvittaessa väliaikaisesti kieltää eläinlääkärinammatin harjoittajaa harjoittamasta ammattia tai väliaikaisesti rajoittaa oikeutta harjoittaa ammattia.

27 §

Ammatinharjoittamisoikeuden poistaminen eläinlääkärinammatin harjoittajan omasta pyynnöstä

Elintarviketurvallisuusvirasto voi eläinlääkärinammatin harjoittajan omasta pyynnöstä rajoittaa tämän oikeutta eläinlääkärinammatin harjoittamiseen tai poistaa sen kokonaan.

28 §

Ammatinharjoittamisoikeuden palauttaminen

Kun eläinlääkärinammatin harjoittajalta on poistettu ammatinharjoittamisoikeus määräajaksi tai toistaiseksi taikka sitä on rajoitettu, eläinlääkärinammatin harjoittaja voi *Elintarviketurvallisuusvirastolta* uudelleen hakea ammatinharjoittamisluvan palauttamista tai rajoituksen poistamista sitten, kun ammatinharjoittamisoikeuden poistamisen tai rajoittamisen aiheuttanut syy on lakannut.

29 §

Kirjallinen varoitus

Jos eläinlääkärinammatin harjoittaja on ammattiaan harjoittaessaan menetellyt vastoin lakia taikka lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, syylistynyt tehtä-

vässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyöntiin taikka käyttäytynyt sopimattomasti eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi siitä syytettävä tuomioistuimessa, ministeriö voi antaa hänelle kirjallisen varoituksen.

32 §

Eläinlääkärirekisteri

Ministeriö pitää tässä laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseksi rekisteriä eläinlääkärinammatin harjoittajista. Eläinlääkärirekisteriin merkitsemisen yhteydessä ministeriö antaa eläinlääkärinammatin harjoittajalle tunnusnumeron.

Rekisteriin talletettavia tietoja ovat

- 1) eläinlääkärinammatin harjoittajan nimi, henkilötunnus, tunnusnumero, laillistamispäivä ja tiedot mahdollisesti suoritetusta erikoiseläinlääkäritutkinnosta;
- 2) eläinlääkärinammatin harjoittajan työpaikka- ja yhteystiedot sekä toiminta itsenäisenä ammatinharjoittajana;
- 3) aika, jolloin eläinlääketieteen opiskelijalla on 7 §:n nojalla oikeus väliaikaisesti harjoittaa eläinlääkäriä ammattia;
- 4) aika, jolloin eläinlääkärinammatin harjoittaja 8 §:n nojalla väliaikaisesti tarjoaa eläinlääkäripalveluja;
- 5) ammatinharjoittamisoikeuden väliaikainen rajoittaminen tai kieltäminen; ja
- 6) toistaiseksi voimassa oleva ammatinharjoittamisoikeuden rajoittaminen tai kieltäminen.

Ministeriö voi tallettaa eläinlääkärirekisteriin tässä laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamisen edellyttämät tiedot eläinlääkärinammatin harjoittajan ammattitoiminnassaan saamasta varoituksesta, sakko- tai vankeusrangaistuksesta sekä viraltapanosta tai virantoimituksesta erottamisesta. Nämä tiedot samoin kuin 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan tallettaa rekisteriin, vaikka asiaa koskeva päätös ei ole lainvoimainen.

vässään muutoin virheellisyyteen tai laiminlyöntiin taikka käyttäytynyt sopimattomasti eikä virheellisyys tai laiminlyönti ole sen laatuista, että häntä olisi siitä syytettävä tuomioistuimessa, *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi antaa hänelle kirjallisen varoituksen.

32 §

Eläinlääkärirekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää tässä laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseksi rekisteriä eläinlääkärinammatin harjoittajista. Eläinlääkärirekisteriin merkitsemisen yhteydessä *Elintarviketurvallisuusvirasto* antaa eläinlääkärinammatin harjoittajalle tunnusnumeron.

Rekisteriin talletettavia tietoja ovat:

- 1) eläinlääkärinammatin harjoittajan nimi, henkilötunnus, tunnusnumero, laillistamispäivä ja tiedot mahdollisesti suoritetusta erikoiseläinlääkäritutkinnosta;
- 2) eläinlääkärinammatin harjoittajan työpaikka- ja yhteystiedot sekä toiminta itsenäisenä ammatinharjoittajana;
- 3) aika, jolloin eläinlääketieteen opiskelijalla on 7 §:n nojalla oikeus väliaikaisesti harjoittaa eläinlääkäriä ammattia;
- 4) aika, jolloin eläinlääkärinammatin harjoittaja 8 §:n nojalla väliaikaisesti tarjoaa eläinlääkäripalveluja;
- 5) ammatinharjoittamisoikeuden väliaikainen rajoittaminen tai kieltäminen; ja
- 6) toistaiseksi voimassa oleva ammatinharjoittamisoikeuden rajoittaminen tai kieltäminen.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi tallettaa eläinlääkärirekisteriin tässä laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamisen edellyttämät tiedot eläinlääkärinammatin harjoittajan ammattitoiminnassaan saamasta varoituksesta, sakko- tai vankeusrangaistuksesta sekä viraltapanosta tai virantoimituksesta erottamisesta. Nämä tiedot samoin kuin 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan tallettaa rekisteriin, vaikka asiaa koskeva päätös ei ole lainvoimainen.

33 §

Eläinlääkärirekestäriin merkittyjen tietojen säilyttämisajat ja tietojen luovuttaminen

Ministeriö voi eläinlääkärirekestäristä puhelimitse antaa tietoja eläinlääkäriinammatin harjoittajan ammatinharjoittamisoikeudesta taikka sen väliaikaisesta tai toistaiseksi voimassa olevasta rajoittamisesta tai poistamisesta.

34 §

Eläinlääkäriluettelo

Ministeriö julkaisee 32 §:n 2 momentissa mainittujen tietojen perusteella yleisön käyttöön tarkoitettun eläinlääkäriluettelon. Eläinlääkäriluettelossa ei asianomaisen eläinlääkäriinammatin harjoittajan suostumuksetta saa olla kotiosoitteita eikä henkilötunnuksia. Eläinlääkäriluettelo toimitetaan maksutta vuosittain lääninhallituksille, apteekeille ja lääketukkukaupoille. Se voidaan luovuttaa myös sähköisessä muodossa maksutta viranomaisille, apteekeille ja lääketukkukaupoille.

35 §

Kuuleminen

Ennen 20—25 tai 29 §:ssä tarkoitettun asian lopullista ratkaisemista ministeriön on varattava eläinlääkäriinammatin harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa.

36 §

Asiantuntijat

Ministeriö voi ennen 20—25 ja 29 §:ssä tarkoitettun asian ratkaisemista kuulla asiantuntijoita. Tätä tarkoitusta varten ministeriö voi kutsua pysyviksi asiantuntijoikseen tun-

33 §

Eläinlääkärirekestäriin merkittyjen tietojen säilyttämisajat ja tietojen luovuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi eläinlääkärirekestäristä puhelimitse antaa tietoja eläinlääkäriinammatin harjoittajan ammatinharjoittamisoikeudesta taikka sen väliaikaisesta tai toistaiseksi voimassa olevasta rajoittamisesta tai poistamisesta.

34 §

Eläinlääkäriluettelo

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee 32 §:n 2 momentissa mainittujen tietojen perusteella yleisön käyttöön tarkoitettun eläinlääkäriluettelon. Eläinlääkäriluettelossa ei asianomaisen eläinlääkäriinammatin harjoittajan suostumuksetta saa olla kotiosoitteita eikä henkilötunnuksia. Eläinlääkäriluettelo toimitetaan maksutta vuosittain lääninhallituksille, apteekeille ja lääketukkukaupoille. Se voidaan luovuttaa myös sähköisessä muodossa maksutta viranomaisille, apteekeille ja lääketukkukaupoille.

35 §

Kuuleminen

Ennen 20—25 tai 29 §:ssä tarkoitettun asian lopullista ratkaisemista *Elintarviketurvallisuusviraston* on varattava eläinlääkäriinammatin harjoittajalle tilaisuus antaa selitys asiassa.

36 §

Asiantuntijat

Ratkaistessaan 20, 21, 23—25 tai 29 §:ssä tarkoitettua asiaa Elintarviketurvallisuusvirasto voi käyttää apunaan tätä varten kutsumiaan pysyviä asiantuntijoita.

netusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat ministeriön kannalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääketieteen tai muuta asiantuntemusta. Pysyväksi asiantuntijaksi suostunut henkilö on velvollinen antamaan edustamaansa alaa koskevaa asiantuntija-apua ministeriölle.

Pysyvät asiantuntijat saavat suorittamistaan tehtävistä palkkiota ja matkakustannusten korvausta ministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti.

37 §

Uhkasakko

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja laiminlyö 11 §:ssä tarkoitettujen määräysten noudattamisvelvollisuuden, 12 §:ssä tarkoitettua ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuuden tai 15 §:ssä tarkoitettua potilasasiakirjojen laatimis- tai säilyttämisvelvollisuuden, ministeriö voi määrätä hänet noudattamaan velvollisuuttaan sakon uhalla.

40 §

Tiedonsaantioikeus

Ministeriöllä ja lääninhallituksella on pyynnöstä oikeus salassapitosäätöjen estämättä maksutta saada valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä sekä apteekilta ja lääketukku-kaupalta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Pysyvien asiantuntijoiden on oltava tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat Elintarviketurvallisuusviraston kannalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääkinnän tai muuta asiantuntemusta. Pysyväksi asiantuntijaksi suostunut henkilö on Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä velvollinen antamaan edustamaansa alaa koskevaa asiantuntija-apua.

Pysyvillä asiantuntijoilla on oikeus salassapitosäätöjen estämättä saada asiantuntija-apun antamista varten tarpeelliset tiedot käyttöönsä. He ovat velvollisia pitämään salassa saamansa salassa pidettäviksi säädetty tiedot.

Elintarviketurvallisuusvirasto maksaa pysyville asiantuntijoille palkkion heidän suorittamistaan tehtävistä sekä korvaukset matkakustannuksista.

37 §

Uhkasakko

Jos eläinlääkäriammattin harjoittaja laiminlyö 11 §:ssä tarkoitettujen määräysten noudattamisvelvollisuuden, 12 §:ssä tarkoitettua ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuuden tai 15 §:ssä tarkoitettua potilasasiakirjojen laatimis- tai säilyttämisvelvollisuuden, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä hänet noudattamaan velvollisuuttaan sakon uhalla.

40 §

Tiedonsaantioikeus

Elintarviketurvallisuusvirastolla ja lääninhallituksella on pyynnöstä oikeus salassapitosäätöjen estämättä maksutta saada valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä sekä apteekilta ja lääketukku-kaupalta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

41 §

Kuulutus virallisessa lehdessä sekä ilmoitus apteekeille ja lääketukkukaupoille

Saavutetusta, rajoitetusta, poistetusta tai palautetusta ammatinharjoittamisoikeudesta ministeriön on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Poistetusta tai rajoitetusta lääkkeen ostotai määräämisoikeudesta sekä poistetusta tai palautetusta ja tarvittaessa myös rajoitetusta eläinlääkäriammatin harjoittamisoikeudesta ministeriön on lisäksi ilmoitettava apteekeille ja lääketukkukaupoille.

42 §

Oikeus toimia erikoiseläinlääkärinä

Ministeriö myöntää, siten kuin Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaannpanosta annetussa laissa (1597/1992) säädetään, hakemuksesta oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkinnon ja osoittanut täyttävänsä ministeriön määräämät muut pätevyysvaatimukset.

Ministeriö voi myöntää oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä henkilölle, joka on muualla kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkinnon ja osoittanut täyttävänsä ministeriön mahdollisesti määräämät muut pätevyysvaatimukset.

41 §

Kuulutus virallisessa lehdessä sekä ilmoitus apteekeille ja lääketukkukaupoille

Rajoitetusta, poistetusta tai palautetusta ammatinharjoittamisoikeudesta *Elintarviketurvallisuusviraston* on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

Poistetusta tai rajoitetusta lääkkeen ostotai määräämisoikeudesta sekä poistetusta tai palautetusta ja tarvittaessa myös rajoitetusta eläinlääkäriammatin harjoittamisoikeudesta *Elintarviketurvallisuusviraston* on lisäksi ilmoitettava apteekeille ja lääketukkukaupoille.

42 §

Oikeus toimia erikoiseläinlääkärinä

Elintarviketurvallisuusvirasto myöntää, siten kuin Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaannpanosta annetussa laissa (1597/1992) säädetään, hakemuksesta oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkintoa vastaavan tutkinnon.

Muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi myöntää oikeuden toimia erikoiseläinlääkärinä henkilölle, joka on muualla kuin Suomessa suorittanut erikoiseläinlääkärin tutkintoa vastaavan tutkinnon. Laillistamisen edellytyksenä on lisäksi, että hakija on suorittanut Suomessa tarvittavat lisäopinnot eläinlääketieteen alalta. Lisäopinnoista säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

43 §

Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin

Virkaa tai tointa voi väliaikaisesti hoitaa 7 tai 8 §:ssä tarkoitettu henkilö.

44 §

Oppilaitoksen ilmoitusvelvollisuus

Sen oppilaitoksen, jossa 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun oikeuden perusteena olevat opintosuoritukset on täytetty, on ilmoitettava tästä viipymättä ministeriölle.

45 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

43 §

Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin

Virkaa tai tointa voi väliaikaisesti hoitaa 7 tai 8 §:ssä tarkoitettu henkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä.

44 §

Oppilaitoksen ilmoitusvelvollisuus

Sen oppilaitoksen, jossa 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun oikeuden perusteena olevat opintosuoritukset on täytetty, on ilmoitettava tästä viipymättä *Elinturvallisuusvirastolle*.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

Lain 3 §:ssä tarkoitettua alempaa korkeakoulututkintoa tai sitä tasoltaan vastaavaa koulutusta ei vaadita siltä, joka on suorittanut eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnon eläinlääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen (298/1978) mukaisesti.

Lain 7 §:ssä tarkoitettua eläinlääketieteen kandidaatin tutkintoa ei vaadita väliaikaisen ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi siltä, joka yliopistolain muuttamisesta annetun lain (715/2004) siirtymäsäännösten nojalla opiskelee eläinlääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen (298/1978) mukaista eläinlääketieteen lisensiaatin tutkintoa varten.

Se, joka on ennen tämän lain voimaantuloa saanut oikeuden harjoittaa eläinlääkärinammattia, on edelleen oikeutettu jatkaa ammatinharjoittamistaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa 36 §:n nojalla pysyviksi asiantuntijoiksi kutsutut

*jatkavat tehtävässään kunnes Elintarvike-
turvallisuusvirasto toisin määrää.*

6.

Laki**eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 17 päivänä elokuuta 1990 annetun eläinlääkintähuoltolain (685/1990) 24 §,
muutetaan 4, 5 ja 10 §, 14 §:n 2 momentti, 17 §:n 3 momentti, 20 ja 21 §,
 sellaisena kuin niistä on 17 §:n 3 momentti laissa 194/1993, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

Eläinlääkintähuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

4 §

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

4 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

5 §

Läänin alueella eläinlääkintähuollon ohjaus ja valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriön alaisena lääninhallitukselle.

5 §

Lääninhallitus huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

10 §

Kunnaneläinlääkärin viran yleisistä kelpoisuusehdoista säädetään asetuksella.

10 §

Kunnaneläinlääkärin tulee olla laillistettu eläinlääkäri ja lisäksi perehtynyt virkaan kuuluviin tehtäviin. Kunnaneläinlääkärin viran kelpoisuusvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Palkkioiden huomioon ottamisesta kunnaneläinlääkärin eläkkeen perusteena ole-

14 §

Palkkiot kuuluvat kunnaneläinlääkärin eläkkeen perusteena oleviin työansioihin.

vana palkkana säädetään asetuksella.

Palkkioiden huomioon ottamisesta kunnan-eläinlääkärin eläkkeen perusteena *säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.*

17 §

Mikäli itsenäisellä ammatinharjoittajalla ei ole toiminnan harjoittamista varten kiinteää toimipaikkaa, hänen tulee tehdä vastaava ilmoitus sen läänin lääninhallitukselle, jonka alueella hän pääasiallisesti aikoo harjoittaa yksityiseen eläinlääkintähuoltoon kuuluvaa toimintaa. Eläinlääkärintoimen harjoittamisesta annetun lain 3 b §:ssä tarkoitettujen eläinlääkäreiden osalta maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto antaa määräykset tässä momentissa tarkoitettujen ilmoituksen tekemisestä.

17 §

Mikäli itsenäisenä *ammatinharjoittajana toimivalla laillistetulla eläinlääkärillä* ei ole toiminnan harjoittamista varten kiinteää toimipaikkaa, hänen tulee tehdä vastaava ilmoitus sen läänin lääninhallitukselle, jonka alueella hän pääasiallisesti aikoo harjoittaa yksityiseen eläinlääkintähuoltoon kuuluvaa toimintaa. *Ilman eläinlääkäriksi laillistamista väliaikaisesti eläinlääkäripalveluja tarjoavan henkilön ilmoitusvelvollisuudesta säädetään eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 8 §:ssä.*

20 §

Jos yksityiseen eläinlääkintähuoltoon kuuluvassa toiminnassa esiintyy merkittäviä puutteita tai epäkohtia, *maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto* voi määrätä toiminnan keskeytettäväksi, kunnes puutteet tai epäkohdat on korjattu.

20 §

Jos yksityiseen eläinlääkintähuoltoon kuuluvassa toiminnassa esiintyy merkittäviä puutteita tai epäkohtia, *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi määrätä toiminnan keskeytettäväksi, kunnes puutteet tai epäkohdat on korjattu.

21 §

Maa- ja metsätalousministeriö ja lääninhallitus *sen alaisena* voivat antaa kunnaneläinlääkärille määräyksiä ja ohjeita, jotka ovat tarpeellisia muun kuin kunnallisen eläinlääkintähuollon toteuttamisessa.

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto ja lääninhallitus *eläinlääkintöosaston ohjeiden mukaan* voivat määrätä kunnaneläinlääkärin suorittamaan 1 momentissa mainitun eläinlääkintähuollon toteuttamiseen liittyviä tehtäviä.

21 §

Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus voivat antaa kunnaneläinlääkärille yksittäistapauksessa määräyksiä, jotka ovat tarpeellisia muun kuin kunnallisen eläinlääkintähuollon toteuttamisessa.

Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus voivat määrätä kunnaneläinlääkärin suorittamaan 1 momentissa mainitun eläinlääkintähuollon toteuttamiseen liittyviä tehtäviä.

24 §

(kumotaan)

Lakien ja asetusten mukaan maa- ja metsätalousministeriölle ja sen eläinlääkintöosastolle kuuluvia eläinlääkintähuoltoa koskevia asioita, lukuun ottamatta sellaisia, jotka ministeriöiden toimialaa koskevien säännösten mukaan on ministeriön ratkaistava, voidaan asetuksella siirtää lääninhallituksen ratkaistaviksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 . _____

7.

Laki

eläintautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun eläintautilain (55/1980) 5, 10, 12, 13 a ja 14 §, 15 §:n 5 momentti, 21 §:n 1 momentti ja 21 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi laissa 424/1994, 10 §, 21 §:n 1 momentti ja 21 a §:n 1 momentti laissa 809/1992, 12 § osaksi mainituissa laeissa 809/1992 ja 424/1994, 13 a § mainituissa laissa 424/1994 ja 15 §:n 5 momentti laissa 1000/1999, sekä
lisätään lakiin uusi 12 b— 12 h § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Tämän lain täytäntöönpanon ylin johto ja valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolle.

Tämän lain täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä huolehtii lääninhallitus ja sen alaisena lähinnä läänineläinlääkäri läänin alueella, kunnaneläinlääkäri ja kaupungineläinlääkäri virka-alueellaan ja tarkastuseläinlääkäri teurastamossa. Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto voi antaa tämän lain täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä myös eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston määräämän maa- ja metsätalousministeriön alaisen muun viranomaisen tehtäväksi.

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi määrätä läänineläinlääkäriä ja lääninhallitus kunnan- ja kaupungineläinlääkäriä suorittamaan tietyn tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvan tehtävän myös tämän virka-alueen ulkopuolella. Eläinlääkintöosasto voi antaa tällaisen tehtävän muunkin eläinlääkäriä suorittavaksi.

Edellä tässä pykälässä tarkoitetut eläinlääkärit ja eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston määräämät viranomaiset ovat velvollisia noudattamaan tämän lain täytäntöönpanoon liittyvissä tehtävissä maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston antamia ohjeita ja määräyksiä.

Ehdotus

5 §

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Elintarvikeeturvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Lääninhallitus ja sen alaisena läänineläinlääkäri huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

Kunnaneläinlääkäri huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta kunnan alueella. Tarkastuseläinlääkäri huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta teurastamossa.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä läänineläinlääkäriin ja lääninhallitus kunnaneläinlääkäriin suorittamaan tietyn tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvan tehtävän myös tämän virka-alueen ulkopuolella. Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa tällaiseen tehtävään liittyvän toimeenpanevan tehtävän, kuten eläinten tappamisen, alueen eristämisen tai muun vastaavan tehtävän, muunkin eläinlääkäriin suoritettavaksi. Elintarviketurvallisuusviraston antamaa tehtävää suorittavan muun eläinlääkäriin on tehtävää suorittaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Eläinlääkäriin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sekä, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) julkisyhteisön ja virkamiehen korvausvastuusta säädetään. Hallinnolliset päätökset tarpeellisista toimenpiteistä tekee viranomainen, joka huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta. Tässä pykälässä tarkoitetut eläinlääkärit ovat tämän lain täytäntöönpanoon liittyvissä tehtävissä velvollisia noudattamaan Elintarviketurvallisuusviraston antamia määräyksiä.

10 §

Milloin se on tarpeen 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun eläintaudin tai sellaisen vakavan tarttuvan eläintaudin, jota ei esiinny Suomessa, leviämisen estämiseksi, 5 §:ssä tarkoitetun eläinlääkäriin on tiedotettava tällaisen taudin esiintymisestä ja varotoimenpiteistä maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston määräämällä tavalla.

12 §

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosasto voi eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi:

10 §

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun eläinlääkäriin on tiedotettava 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun eläintaudin tai sellaisen vakavan tarttuvan eläintaudin esiintymisestä, jota ei esiinny Suomessa, ja varotoimenpiteistä, jos se taudin leviämisen estämiseksi on tarpeellista. Tiedottaminen voi olla yleistä tai koskea vain tiettyä henkilöä tai ryhmää, kuten sellaisia eläimen omistajia, joiden eläimet ovat vaarassa sairastua samasta tartuntalähteestä.

Tarkempia säännöksiä tiedottamisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

12 §

Eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi voidaan:

- 1) määrätä eläimet tutkittaviksi, rokotet-

1) määrätä eläimet tutkittaviksi, rokotettaviksi tai muutoin käsiteltäviksi taikka merkittäviksi tunnistamista varten;

2) antaa määräyksiä siitä, mitä eläintenpidossa on noudatettava;

3) määrätä, että eläimen omistaja tai haltija on velvollinen pitämään luetteloa omistamistaan tai hallussaan olevista eläimistä sekä antamaan 5 §:ssä mainituille viranomaisille tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot;

4) määrätä, että eläinten kauppaa, välitykseen ja kuljetukseen osallistuvat henkilöt ovat velvollisia pitämään luetteloa kuljetamistaan, ostamistaan ja luovuttamistaan eläimistä sekä antamaan 5 §:ssä mainituille viranomaisille tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot;

5) määrätä, mitä eläinkaupassa ja -välityksessä sekä niiden järjestämisessä on noudatettava;

6) antaa määräyksiä siitä, mitä eläinnäyttelyissä ja -kilpailuissa tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa on noudatettava;

7) antaa määräyksiä eläinten lannan ja virtsan säilyttämisestä, käsittelystä ja käytöstä;

8) antaa määräyksiä sellaisten henkilöiden, jotka työnsä tai tehtävänsä vuoksi joutuvat käymään eläinten pitopaikoissa, varusteiden ja välineiden käytöstä sekä desinfioinnista;

9) kieltää henkilöitä käymästä eläinten pitopaikoissa tai rajoittaa näitä käyntejä;

10) antaa määräyksiä maidonjalostamoiden, teurastamoiden, lihantarkastamoiden, lihanjalostustehtaiden, lihavalmistelaitosten, lihan käsittelylaitosten, rehukeittiöiden ja destruktiolaitosten sekä muiden eläimistä saatavia tuotteita tai eläimistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten toiminnan järjestämisestä;

11) kieltää sellainen kuolleiden eläinten ja niiden osien sekä niistä peräisin olevien jätteiden käyttö, johon liittyy eläintautien leviämisen vaaraa, taikka antaa määräyksiä niiden käytöstä;

12) kieltää eläimistä peräisin olevien ruuanjätteiden luovuttaminen ja käyttäminen eläinten rehuksi tai antaa määräyksiä niiden luovuttamisesta ja käytöstä;

13) määrätä, että eläinten kauppaa ja välitystä harjoittavien eläintenpitoyksiköiden ja

taviksi tai muutoin käsiteltäviksi taikka välttämättömistä syistä tapettaviksi;

2) määrätä eläintenpitoa koskevia välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja;

3) määrätä eläinten kauppaa ja eläinten välitystä sekä niiden järjestämistä koskevia välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja;

4) määrätä eläinnäyttelyitä ja -kilpailuja tai muita vastaavia tilaisuuksia koskevia välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja;

5) määrätä eläinten lannan ja virtsan säilyttämistä, käsittelyä ja käyttöä koskevista välttämättömistä toimenpiteistä;

6) määrätä eläintenpitopaikoissa käytettävien varusteiden ja välineiden käytöstä sekä niiden välttämättömistä puhdistus- ja desinfiointitavoista;

7) määrätä välttämättömiä rajoituksia tai kieltoja henkilöiden käynneille eläintenpitopaikoissa;

8) määrätä välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja, joita eläinten teurastusta harjoittavien laitosten sekä rehuja, eläimistä saatavia tuotteita tai eläimistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten on toiminnassaan noudatettava;

9) määrätä välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja, joita on noudatettava kuolleiden eläinten ja niiden osien sekä niistä peräisin olevien jätteiden sellaisessa käytössä, johon liittyy eläintautien leviämisen vaaraa; sekä

10) määrätä välttämättömiä ehtoja, rajoituksia tai kieltoja, joita on noudatettava luovutettaessa ja käytettäessä eläimistä peräisin olevaa ruokajätettä eläinten rehuksi.

muiden vastaavien laitosten sekä eläimistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten tulee olla eläinlääkintöosaston tai sen määräämän viranomaisen hyväksymiä tai rekisteröimiä ja säännöllisen valvonnan alaisia; sekä

14) antaa määräyksiä 13 kohdassa mainittujen eläintenpitoyksiköiden ja laitosten hyväksymisestä, rekisteröinnistä sekä valvonnan järjestämisestä; sekä

15) antaa määräyksiä eläinten terveystalvontaohjelmien järjestämisestä ja toteuttamisesta.

Jos 1 momentissa tarkoitetuilla määräyksillä on huomattavaa taloudellista tai muutoin laajakantoista merkitystä, on ennen määräysten antamista kuultava asianomaisia viranomaisia sekä keskusjärjestöjä. Tällöin asiasta päättää maa- ja metsätalousministeriö.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Yksittäistapauksessa päätöksen 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista tekee Elintarviketurvallisuusvirasto.

Maa- ja metsätalousministeriön 2 momentissa tarkoitettussa asetuksessa voidaan lisäksi säätää, että 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista yksittäistapauksessa päättää Elintarviketurvallisuusviraston sijasta läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri tai tarkastuseläinlääkäri niille 5 §:ssä säädetyn toimivallan rajoissa. Tällöin asetuksessa on lisäksi annettava tarkemmat säännökset mainittujen viranomaisten päätöksentekoa koskevan toimivallan käytöstä.

12 b §

Eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi eläimen omistajan tai haltijan on merkittävä eläimet niiden tunnistamista sekä alkuperän ja liikkumisen jäljitettävyyttä varten.

Tarkempia säännöksiä siitä, mitkä eläimet on merkittävä ja millä tavoin, annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

12 c §

Eläintautien ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämiseksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi eläimen omistaja ja haltija

sekä eläinten kauppaan, välitykseen ja kuljetukseen osallistuvat henkilöt ovat velvollisia pitämään luetteloa omistamistaan, hallussaan olevista, kuljettamistaan, ostamistaan ja luovuttamistaan eläimistä. Luetteloon on merkittävä eläinten laji ja lukumäärä sekä eläinten ikää, syntymää, kuolemaa, merkitsemistä, alkuperää ja siirrettävien eläinten määränpäätä ja kuljetusta koskevat tiedot. Lisäksi eläimen omistaja ja haltija sekä eläinten kauppaan, välitykseen ja kuljetukseen osallistuvat henkilöt ovat velvollisia antamaan 5 §:ssä mainituille viranomaisille tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

Tarkempia säännöksiä siitä, mitkä eläimet on luetteloitava 1 momentin mukaisesti, luettelon sisällöstä, muodosta ja säilyttämisestä sekä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisesta viranomaisille annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

12 d §

Eläintautien vastustamiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi voidaan järjestää ja toteuttaa eläinten terveysvalvontaohjelmia, joihin sisältyy eläintenpidossa noudatettavia menettelytapoja, kuten eläinten siirtoja, ruokintaa tai eläimille määräajoin tehtäviä tutkimuksia koskevia 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä, määräyksiä, ehtoja, rajoituksia tai kieltoja. Eläintenpitoyksikön kuuluminen terveysvalvontaohjelmaan on vapaaehtoista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella terveysvalvontaohjelmaan kuuluminen voidaan säätää pakolliseksi silloin, kun se on välttämätöntä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun eläintaudin vastustamiseksi tai Euroopan yhteisön lainsäädännön panemiseksi täytäntöön.

Terveysvalvontaohjelma perustetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan myös tarkemmat säännökset perustettavaan ohjelmaan sisältyvistä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, ehdoista, rajoituksista ja kielloista sekä siitä, mitä eläintenpitoyksiköitä, eläimiä ja eläintauteja ohjelma koskee. Lisäksi terveysvalvontaohjelman perustamista koskevassa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa voidaan säätää eläintenpitoyk-

sikön tuotantomuotoa, eläinten lukumäärää, terveydentilaa ja terveydentilan selvittämiseksi tehtäviä tutkimuksia koskevia edellytyksiä eläintenpitoyksikön ohjelmaan kuulumiselle sekä 12 e §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja niiden tekemisessä noudatettavasta menettelystä.

12 e §

Eläintenpitoyksiköstä vastaava henkilö voi liittää eläintenpitoyksikön vapaaehtoiseen terveysvalvontaohjelmaan toimittamalla sitä koskevan kirjallisen ilmoituksen kunnaneläinlääkärille. Jos vapaaehtoiseen terveysvalvontaohjelmaan kuulumiselle on asetettu edellytyksiä, kunnaneläinlääkäri päättää ohjelmaan hyväksymisestä. Edellä 12 d §:n 1 momentissa tarkoitetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mukaan pakolliseen terveysvalvontaohjelmaan kuuluvan eläintenpitoyksikön on ilmoitauduttava kunnaneläinlääkärille.

Jos eläintenpitoyksikön terveysvalvontaohjelmaan kuulumiselle on asetettu edellytyksiä, eläintenpitoyksikkö voidaan erottaa ohjelmasta, jos edellytykset eivät enää täyty ja edellytysten täyttymättä jääminen ei ole tilapäistä. Lisäksi eläintenpitoyksikkö voidaan erottaa vapaaehtoisesta terveysvalvontaohjelmasta, jos se ei noudata 12 d §:ssä tarkoitettuja terveysvalvontaohjelman mukaisia toimenpiteitä, määräyksiä, ehtoja, rajoituksia tai kieltoja. Terveysvalvontaohjelmasta erottamisesta päättää läänineläinlääkäri kunnaneläinlääkärin esityksestä. Eläintenpitoyksiköstä vastaava henkilö voi omasta aloitteestaan ilmoittaa, että eläintenpitoyksikkö eroaa vapaaehtoisesta terveysvalvontaohjelmasta. Ilmoitus erottamisesta on tehtävä kirjallisesti kunnaneläinlääkärille.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tulee sisältää vähintään tiedot eläintenpitoyksikössä pidettävistä eläimistä ja eläinten omistajasta, omistajan osoite- ja yhteystiedot sekä eläintenpitoyksikön osoite ja mahdollinen tilatunnus. Kunnaneläinlääkäriin on toimitettava tiedot terveysvalvontaohjelmaan liittyneistä tai hyväksymistään, sille ilmoittautuneista pakolliseen terveysvalvontaohjelmaan kuuluvista sekä vapaaehtoisesta terveysvalvontaohjelmasta eron-

neista eläintenpitoyksiköistä läänineläinlääkärille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle. Läänineläinlääkärin on toimitettava tiedot terveysvalvontaohjelmasta erotetuista eläintenpitoyksiköistä kunnaneläinlääkärille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle.

12 f §

Kuolleita eläimiä, niiden osia tai niistä peräisin olevia jätteitä käsittelevien laitosten hyväksymisestä ja valvonnasta säädetään muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1774/2002 (sivutuoteasetus).

Sivutuoteasetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia 1 momentissa mainittujen laitosten osalta ovat 5 §:ssä tarkoitettut viranomaiset. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset laitosten hyväksymistä ja valvontaa koskevan toimivallan käytöstä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä niistä 1 momentissa tarkoitettujen laitosten hyväksymistä tai valvontaa taikka hyväksytyjen laitosten luettelointia koskevista asioista, jotka sivutuoteasetuksen mukaan on jätetty jäsenvaltioiden päätettäväksi.

Sivutuoteasetuksen 26 artiklassa tarkoitettua valtakunnallista luetteloa hyväksytyistä laitoksista pitää Elintarviketurvallisuusvirasto.

12 g §

Eläimiä ja eläimistä saatavia tuotteita, joista voi aiheutua 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun eläintaudin tai sellaisen vakavan tarttuvan eläintaudin leviämisen vaaraa, jota ei esiinny Suomessa, saa tuoda muista Euroopan unionin jäsenvaltioista Suomeen tai viedä Suomesta muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin vain toimija, joka on rekisteröitynyt Elintarviketurvallisuusviraston pitämään rekisteriin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetyt tarkemmat säännökset niistä eläimistä ja eläimistä saatavista tuot-

teista, joiden tuontiin ja vientiin 1 momenttia sovelletaan.

Rekisteröinnin edellytykset täyttävällä toimijalla on oikeus tulla rekisteröidyksi. Toimijan merkitseminen rekisteriin eläinten tuojaksi edellyttää, että toimijalla on käytössään tilat, joissa eläimet voidaan tarvittaessa pitää eristyksessä. Toimijan merkitseminen rekisteriin tuotteiden viejäksi edellyttää, että toiminta on eläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa ja että toimijalla on eläinlääkärin hyväksymä omavalvontaohjelma, jolla varmistetaan, että maasta vievät tuotteet täyttävät niitä koskevat vaatimukset.

Rekisteröintiä haetaan kirjallisesti Elin-
tarviketurvallisuusvirastolta. Maa- ja met-
sätalousministeriön asetuksella annetaan
tarkemmat säännökset rekisteröinnin edel-
lytyksistä sekä rekisteröitymistä koskevasta
hakemusmenettelystä.

Rekisteröinti on voimassa seuraavan vuo-
den tammikuun loppuun. Rekisteröinti uusi-
taan hakemuksesta, jos toimija edelleen
täyttää rekisteröinnin edellytykset.

12 h §

Edellä 12 g §:ssä tarkoitettuun rekisteriin
merkitään seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite;
- 2) eläinlaji tai tuote, jonka viejäksi tai
tuojaaksi toimija on rekisteröity;
- 3) valtio, josta eläimiä tai tuotteita aio-
taan tuoda; sekä
- 4) vientiä valvova eläinlääkäri.

Tiedot on poistettava rekisteristä kolmen
vuoden kuluessa rekisteröinnin voimassa-
oloajan päättymisestä.

Henkilötietojen keräämiseen ja talletta-
miseen sekä rekisteriin merkittyjen tietojen
käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan
muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999)
ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta
annetussa laissa säädetään.

13 a §

Maa- ja metsätalousministeriön eläin-
lääkintä- ja elintarvikeosasto tai lääninhal-
litus voi maahantuojan kustannuksella mää-
rätä teetettäväksi ne toimenpiteet, joihin
tuojan on lain tai asetuksen mukaan tuonti-

13 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto tai läänin-
hallitus voi tehostaa tämän lain tai sen no-
jalla annettujen säännösten mukaista maa-
hantuojan tuontitarkastuksessa hylättyihin
tuotteisiin liittyvää määräystä ryhtyä toi-

tarkastuksessa hylättyjen tuotteiden osalta ryhdyttävä ja jotka tuoja on laiminlyönyt. Teettämistä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Teettämisessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin uhkasakkolain (1113/90) säännöksiä.

14 §

Tämän lain täytäntöönpanossa tarvittavan karanteenin tulee olla maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston hyväksymä. Milloin aihetta siihen ilmenee, eläinlääkintöosasto voi peruuttaa hyväksymisen.

15 §

Sen lisäksi mitä 3 momentissa säädetään, eläimistä peräisin olevaa jätettä käsittelevien laitosten, jotka valmistavat eläinten rehua tai rehun raaka-ainetta, on suoritettava valtiolle maksu tämän lain mukaisesta valvonnasta, joka 5 §:n 2 momentin nojalla on säädetty muun viranomaisen kuin läänineläinlääkäriin, kunnaneläinlääkäriin tai tarkastuseläinlääkäriin tehtäväksi. Maksu on määrättävä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukai-

menpiteisiin uhalla, että laiminlyötyihin toimenpiteisiin ryhdytään laiminlyöjän kustannuksella. Teettämisuuhkaa koskevissa asioissa noudatetaan muutoin mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

14 §

Tämän lain täytäntöönpanossa tarvittavan karanteenin tulee olla *Elintarviketurvallisuusviraston* hyväksymä. Karanteenin hyväksymisen edellytyksenä on, että karanteenitila tai -asema huomioon ottaen karanteenissa kulloinkin pidettävien eläinten asettamat vaatimukset on siten suunniteltu, sijoitettu, rakennettu, varustettu ja hoidettu sekä sen toiminta ja valvonta siten järjestetty, että eläintaudit eivät pääse leviämään karanteenin ulkopuolelle.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa karanteenin hyväksymistä koskevan päätöksensä kokonaan tai osittain, jos eläintaudin leviämisen vaaraa ei muulla tavoin voida estää. Hyväksyminen voidaan peruuttaa myös, jos karanteenin hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty eikä karanteenin omistaja Elintarviketurvallisuusviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa ole korjannut puutetta edellytyksissä. Hyväksyminen voidaan peruuttaa myös määräajaksi.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista karanteenin hyväksymisen edellytyksistä annetaan tarvittaessa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

15 §

Sen lisäksi, mitä 3 momentissa säädetään, eläimistä peräisin olevaa jätettä käsittelevien laitosten, jotka valmistavat eläinten rehua tai rehun raaka-ainetta, on suoritettava valtiolle maksu tämän lain mukaisesta valvonnasta, joka *on säädetty Elintarviketurvallisuusviraston* tehtäväksi. Maksu on määrättävä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaisesti, jollei Euroopan yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä

sesti, jollei Euroopan yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

21 §

Tässä laissa tarkoitettuja korvauksia on haettava maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosastolta, joka päättää niiden myöntämisestä. Korvauksia on haettava vuoden kuluessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettuihin korvauksiin oikeutettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

21 a §

Jos korvauksen hakijan oikeus korvaukseen on ilmeinen, maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto voi suorittaa hakijalle ennakkokorvausta.

sopimuksesta muuta johdu.

21 §

Tässä laissa tarkoitettuja korvauksia on haettava *Elintarviketurvallisuusvirastolta*, joka päättää niiden myöntämisestä. Korvauksia on haettava vuoden kuluessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettuihin korvauksiin oikeutettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

21 a §

Jos korvauksen hakijan oikeus korvaukseen on ilmeinen, *Elintarviketurvallisuusvirasto* voi suorittaa hakijalle ennakkokorvausta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

8.

Laki**helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan helposti leviävien eläintautien vastustamisesta 16 päivänä joulukuuta 1960 annetun lain (488/1960) 2 §:n 1 momentti, sekä 3—12, 12 a, 13 ja 14 §, sellaisena kuin niistä on 12 a § laissa 35/1971, sekä

lisätään lain 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 35/1971, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

2 §

Edellä 1 §:ssä mainitun tilanteen sattuessa ovat maassa vakinaisesti asuvat laillistetut eläinlääkärit, jotka eivät ole täyttäneet viitäkymmentä vuotta, eläinlääketieteen kandidaatit ja eläinlääketieteen ylioppilaat maatalousministeriön eläinlääkintöosaston määräyksestä ja maatalousministeriön määräämää kohtuullista korvausta vastaan velvolliset hoitamaan sanotusta tautitilanteesta aiheutuvia eläinlääkärien tehtäviä.

Ehdotus

1 §

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetuissa oloissa ovat maassa vakinaisesti asuvat laillistetut eläinlääkärit, jotka eivät ole täyttäneet viitäkymmentä vuotta, sekä eläinlääketieteen kandidaatit ja eläinlääketieteen ylioppilaat *Elintarviketurvallisuusviraston päätöksellään antamasta määräyksestä velvollisia hoitamaan kyseessä olevan tautitilanteen vuoksi välttämättömiä eläinlääkärien tehtäviä. Valtion varoista maksetaan tehtävää suorittavalle henkilölle Elintarviketurvallisuusviraston määräämä kohtuullinen palkio. Edellä tarkoitettua tehtävää suorittaessaan siihen määrätyn henkilön on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kieli-laissa (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Tehtävää suorittavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun hän osallistuu tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Jos*

tehtävään määrätty henkilö tehtävää suorittaessaan virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttaa vahinkoa, sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään julkisyhteisön ja virkamiehen korvausvastuusta.

— — — — —

3 §

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi antaa mejereiden, maidon vastaanotto- ja kuorima-asemien, teurastamoiden, lihan-tarkastamoiden, lihanjalostamoiden, myllyjen ja rehunsekoittamoiden sekä muiden niihin verrattavien laitosten toiminnan järjestämisestä sellaisia määräyksiä, jotka eläinkulcutaudin vastustamiseksi katsotaan välttämättömiksi.

Edellä 1 momentissa mainitulla laitosten toiminnan järjestämisellä tarkoitetaan sen lisäksi, mitä 12 §:ssä sanotaan, toimenpiteitä, joilla eläinkulcutautien leviämistä vaaraa pyritään vähentämään:

- 1) rajoittamalla henkilökunnan ja yleisön liikkumista laitoksissa;
- 2) tehostamalla desinfiointitoimenpiteitä laitoksissa;
- 3) desinfiointamalla laitosten toimintapiiriin kuuluvat kuljetusajoneuvot ja kuljetusasiat;
- 4) tehostamalla eläinten eristystä; sekä
- 5) tekemällä vaaralliseksi katsotut laitosten jätteet vaarattomiksi.

4 §

Eläinkulcutaudin vastustamiseksi maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi antaa myös määräyksiä henkilöiden sekä heidän asusteittensa ja tavaroittensa desinfiointisesta ja puhdistamisesta samoin kuin siitä, että sairaaloiden, desinfiointilaitosten, saunojen ja pesulaitosten on suoritettava näitä desinfiointia ja puhdistamista.

Kun on perusteltua syytä olettaa, että suoja tai kuljetusväline on tullut kosketukseen tässä laissa tarkoitetun eläinkulcutaudin aiheuttajan kanssa, voi maatalousministeriön eläinlääkintöosasto antaa määräyksiä niiden puhdistamisesta ja desinfiointisesta.

3 §

Eläinkulcutaudin vastustamiseksi ja taudin leviämistä vaaran vähentämiseksi eläinten teurastusta harjoittavien laitosten, myllyjen, rehuja tai eläimistä saatavia tuotteita käsittelevien laitosten taikka vastaavien muiden laitosten toiminnan välityksellä Elintarviketurvallisuusvirasto voi sen lisäksi, mitä 12 §:ssä säädetään, päätöksellään yksittäistapauksessa määrätä:

- 1) välttämättömiä rajoituksia, jotka koskevat henkilöiden liikkumista laitoksissa;
- 2) välttämättömiä toimenpiteitä desinfiointin tehostamiseksi laitoksissa;
- 3) välttämättömiä toimenpiteitä laitosten toimintapiiriin kuuluvien kuljetusajoneuvojen ja -astioiden desinfiointisesta;
- 4) välttämättömiä toimenpiteitä eläinten eristämisen tehostamiseksi; sekä
- 5) toimenpiteitä, joilla vaaralliseksi katsotut laitosjätteet tehdään vaarattomiksi.

4 §

Jos se eläinkulcutaudin vastustamiseksi on välttämätöntä, henkilöt ja heidän asusteensa ja tavaransa on desinfiointava ja puhdistettava taudin vastustamiseksi riittäväällä tavalla. Sairaalat, saunat, pesulaitokset ja desinfiointilaitokset ovat tarvittaessa velvollisia osallistumaan tässä momentissa tarkoitettuihin välttämättömiin puhdistus- ja desinfiointitoimiin.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä sekä sairaaloiden, saunojen, pesu- ja desinfiointilaitosten velvollisuudesta suorittaa näitä toimenpiteitä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Jos eläinsuoja taikka eläimen kuljetukseen käytetty väline tai kulkuneuvo on ollut

tai sen on syytä epäillä olleen kosketuksissa tässä laissa tarkoitetun eläinkulikutautin aiheuttajan kanssa, omistajan tai haltijan on taudin vastustamiseksi riittävällä tavalla puhdistettava ja desinfioitava se. Jos on perusteltua syytä epäillä, että eläinsuoja taikka eläimen kuljetukseen käytetty väline tai kulkuneuvo on ollut kosketuksissa eläinkulikutautin aiheuttajan kanssa, Elintarviketurvallisuusvirasto voi taudin vastustamiseksi päätöksellään määrätä sen välttämättömistä puhdistus- ja desinfiointitavoista.

5 §

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi siinä laajuudessa, kuin se eläinkulikutautin vastustamiseksi katsotaan tarpeelliseksi, rajoittaa tai kieltää liikkuvan eläinkaupan ja eläinten tuonnin markkinoille, toripäiville, näyttelyihin ja muihin sen kaltaisiin tilaisuuksiin sekä, milloin erityistä syytä on, myös tällaisten tilaisuuksien toimeenpanon.

6 §

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi antaa 7 §:ssä tarkoitetulta tartunta-alueelta olevien eläinten osalta poikkeavia määräyksiä niistä säännöksistä, jotka teurastuksesta ja lihantarkastuksesta ovat voimassa.

7 §

Sellaisen alueen, jossa eläinkulikutautia esiintyy, maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi julistaa tartunta-alueeksi.

Suojavyöhykkeeksi eläinlääkintöosasto voi julistaa alueen, johon kohdistuu 1 §:ssä tarkoitettu ilmeinen taudin leviämisen uhka, samoin kuin alueen, johon tauti uhkaa leviää tartunta-alueelta.

Tartunta-alueen ja suojavyöhykkeen käsittämää aluetta sanotaan tässä laissa torjunta-alueeksi.

Jollei tartunta-alueella tai suojavyöhykkeellä pidetä tarpeellisena soveltaa kaikkia 9—11 §:ssä mainittuja rajoituksia, voidaan tämän pykälän 1 ja 2 momentissa

5 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetuissa oloissa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää eläinkulikutautin vastustamiseksi välttämättömistä rajoituksista ja kielloista, jotka koskevat liikkuvan eläinkaupan harjoittamista taikka eläinten viemistä eläinlääkintöosastoihin tai muihin vastaaviin tilaisuuksiin sekä näiden tilaisuuksien järjestämistä.

6 §

Teurastuksesta ja lihantarkastuksesta säädetään elintarvikelaissa (/2005). Elintarvikelaista tai sen nojalla annetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä 7 §:ssä tarkoitetulta tartunta-alueelta peräisin olevien eläinten teurastuksesta ja lihantarkastuksesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

7 §

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetaan:

1) tartunta-alueella aluetta, jolla esiintyy eläinkulikutautia.

2) suojavyöhykkeellä aluetta, johon kohdistuu 1 §:ssä tarkoitettu ilmeinen taudin leviämisen uhka tai, johon eläinkulikutauti uhkaa leviää tartunta-alueelta.

3) torjunta-alueella tartunta-alueen ja suojavyöhykkeen käsittämää aluetta

Tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen perustamisesta säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Jollei tartunta-alueella tai suojavyöhykkeellä ole välttämättömyyksiä soveltaa kaikkia 9—11 §:ssä tarkoi-

tarkoitettut julistukset. Peruuttaminen voidaan suorittaa myös siten, että ne rajoitukset, joita 9-11 §:n mukaan tartunta-alueella ja suojavyöhykkeellä on sovellettava, poistetaan asteittain.

tettuja rajoituksia ja kielloja, tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen perustamista koskevassa asetuksessa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä 9—11 §:ssä tarkoitetuista rajoituksista ja kielloista kyseisellä alueella sovelletaan. Asetuksessa voidaan niin ikään antaa tarkempia säännöksiä niistä edellytyksistä, joiden perusteella läänineläinlääkäri tai kunnaneläinlääkäri voi 9 tai 10 §:n nojalla myöntää luvan poiketa sovellettavista rajoituksista ja kielloista.

Tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen lakkauttamisesta säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Jollei tartunta-alueella tai suojavyöhykettä voida lakkauttaa poistamalla tartunta-alueella tai suojavyöhykkeellä sovellettavat 9—11 §:ssä tarkoitettut rajoitukset ja kiellot kokonaan, tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen lakkauttamista koskevassa asetuksessa voidaan antaa tarkempia säännöksiä rajoitusten asteittaisesta poistamisesta.

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitetuista julistuksista ja niiden asteittaisesta peruuttamisesta on pantava kuulutus asianomaisen kunnan ilmoitustaululle. Lisäksi on tartunta-alueeksi ja suojavyöhykkeeksi julistamisesta pantava ilmoitus alueen rajoille yleisten kulkureittien varten tai, jos tartunta-alueeksi on julistettu yksityinen tila, tälle tilalle johtavien kulkureittien varten.

8 §

Tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen perustamisesta ja lakkauttamisesta on asianmukaisesti ja riittävästi tiedotettava tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen sijaintikunnassa. Tartunta-alueen tai suojavyöhykkeen perustamisesta on lisäksi laitettava ilmoitukset alueen rajoille yleisten kulkureittien varten tai, jos tartunta-alue käsittää yksittäisen tilan, tälle tilalle johtavien kulkureittien varten. Tiedottamisesta torjunta-alueen sijaintikunnassa huolehtii Elintarviketurvallisuusvirasto. Ilmoittamisesta alueen rajoilla ja kulkureittien varrella huolehtii läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri tai tehtävään määrätty 2 §:ssä tarkoitettu henkilö.

9 §

Ilman piirieläinlääkäriin tai maatalousministeriön eläinlääkintöosaston eläinkulutaudin paikalliseen vastustamistyöhön määräämän eläinlääkäriin lupaa, joka saadaan antaa vain eläinlääkintöosaston tarkemmin määrittämissä rajoissa, on torjunta-alueella kielletty:

- 1) eläinkaupan harjoittaminen sekä julkis-

9 §

Torjunta-alueella ei ilman kunnaneläinlääkäriin tai läänineläinlääkäriin päätöksellään antamaa 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua lupaa saa:

- 1) harjoittaa eläinkauppaa;
- 2) järjestää julkisia huveja, näyttelyitä, näytöksiä, kilpailuja, yleisiä kokouksia, huutokauppoja, markkinoita, toripäiviä tai

ten huvien, näyttelyjen, näyttösten, kilpailujen, yleisten kokousten, huutokauppojen, markkinoiden, toripäivien ja muiden sellaisten tilaisuuksien järjestäminen, joihin väkeä kokoontuu;

2) yleisten ja yhteisten laitumien käyttäminen karjan laiduntamiseen; sekä

3) sellaisen henkilön käynnit karjassa, jolle karjan hoidosta huolehtiminen ei kuulu, tähän luettuina karjantarkkailutoimintaan kuuluvat karjantarkkailijan käynnit.

Torjunta-alueella on koirat pidettävä kiinni ja kissojen vapaana liikkuminen kielletty uhalla, että ne saadaan tappaa.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi, milloin se on eläinkulutaudin vastustamiseksi välttämätöntä, määrätä torjunta-alueella olevan oppilaitoksen toiminnan keskeytettäväksi.

10 §

Ilman 9 § :n 1 momentissa tarkoitettua lupaa on kielletty:

1) henkilöliikenne sekä eläinten, niiden valmistamattomien osien, raakatuotteiden, jätteiden ja muiden tavaroiden, aineiden ja esineiden kuljetus pois tartunta-alueelta ja tartunta-alueella sijaitsevalta tilalta, jonka eläimiä on sairastunut tai epäillään sairastuneen eläinkulautiin, sekä tartunta-alueelle ja tällaiselle tilalle;

2) sorkkaeläimiin kuuluvan uroseläimen käyttäminen tartunta-alueella toiseen karjaan kuuluvan eläimen keinosiemennykseen tai astutukseen; sekä

3) tartunta-alueella olevien yleisten ja yhteisten teiden käyttäminen karjanajoon ja karjaa päästäminen sanotulla alueella olevan sellaisen vesireitin tai ojan varteen, jota myöten tartunta voi levitä.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi, milloin se on eläinkulutaudin vastustamiseksi välttämätöntä, määrätä kiellettäväksi postin kuljetuksen tartunta-alueelta sen ulkopuolelle tai rajoitettavaksi sitä.

muita vastaavia yleisötilaisuuksia; taikka

3) käyttää yleisiä tai yhteisiä laitumia karjan laiduntamiseen.

Ilman 1 momentissa tarkoitettua lupaa torjunta-alueella sijaitsevista eläintenpito-paikoissa eivät saa käydä muut kuin karjanhoidosta huolehtivat henkilöt.

Mitä 2 momentissa säädetään, koskee myös eläintenpitoaikoihin tavanomaisissa oloissa tehtäviä valvontaviranomaisen tarkastuskäyntejä.

Koirien ja kissojen pitäminen vapaana torjunta-alueella on lopettamisen uhalla kielletty.

Jos se eläinkulutaudin vastustamiseksi on välttämätöntä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi päätöksellään määrätä torjunta-alueella sijaitsevan oppilaitoksen toiminnan keskeytettäväksi.

10 §

Sen lisäksi, mitä 9 §:ssä säädetään, tartunta-alueella on ilman kunnaneläinlääkärin tai läänineläinlääkärin päätöksellään antamaa 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua lupaa kielletty:

1) henkilöliikenne pois alueelta ja alueelle;

2) henkilöliikenne tilalta, jonka eläimiä on sairastunut tai jonka eläinten epäillään sairastuneen eläinkulautiin, ja tällaiselle tilalle;

3) eläinten, niiden valmistamattomien osien, raakatuotteiden, jätteiden ja muiden tavaroiden, aineiden ja esineiden kuljetaminen pois alueelta ja -alueelle;

4) eläinten, niiden valmistamattomien osien, raakatuotteiden, jätteiden ja muiden tavaroiden, aineiden ja esineiden kuljetaminen tilalta, jonka eläimiä on sairastunut tai jonka eläinten epäillään sairastuneen eläinkulautiin, ja kuljetukset tällaiselle tilalle;

5) sorkkaeläimiin kuuluvan uroseläimen käyttäminen toiseen karjaan kuuluvan eläimen keinosiemennykseen tai astutukseen; sekä

6) yleisten ja yhteisten teiden käyttäminen karjanajoon ja karjan päästäminen sellaisen vesireitin tai ojan varteen, jota myöten tartunta voi levitä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää eläinkulutaudin vastustamiseksi välttämättömiä kieltoja ja rajoituksia, jotka koskevat postin kuljetusta tartunta-alueelta sen ulkopuolelle.

11 §

Eläimiä saa ilman 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa kuljettaa suojavyöhykkeeltä torjunta-alueen ulkopuolelle vain teurastettavaksi.

Ilman maatalousministeriön eläinlääkintöosaston lupaa ei sorkkaeläinten siemennestettä saa viedä suojavyöhykkeeltä torjunta-alueen ulkopuolelle.

12 §

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi siinä laajuudessa, kuin eläinkulutaudin vastustamiseksi katsotaan välttämättömäksi, määrätä tuotteita, valmisteita ja tarvikkeita sekä vähempiarvoista muuta omaisuutta hävitettäväksi tai siten käsiteltäväksi, kuin taudin vastustamiseksi pidetään tarpeellisena.

Edellä 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi määrätä, miten tuotteita, valmisteita ja tarvikkeita saadaan käyttää.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa yksittäistapauksessa määrätä, että tuotteita, valmisteita ja tarvikkeita on pidettävä varastoituna määräyksessä mainitun ajan, sekä antaa myös muita tätä varastoimista koskevia sellaisia määräyksiä, jotka edellä mainittua tarkoitusta varten katsotaan tarpeellisiksi.

11 §

Ilman kunnaneläinlääkäriin tai läänineläinlääkäriin päätöksellään antamaa 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua lupaa voidaan eläimiä kuljettaa suojavyöhykkeeltä torjunta-alueen ulkopuolelle ainoastaan teurastettaviksi.

Sorkkaeläinten siemennestettä ei ilman Elintarviketurvallisuusviraston päätöksellään antamaa lupaa saa viedä suojavyöhykkeeltä torjunta-alueen ulkopuolelle.

12 §

Jos tuote, valmiste, tarvike tai arvoltaan vähäinen muu omaisuus on joutunut kosketuksiin eläinkulutautein sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eläimen taikka muuten eläinkulutaudin aiheuttajan kanssa, omistajan tai haltijan on hävitettävä se tai käsiteltävä se siten, ettei taudin leviämisen vaaraa enää aiheudu.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tuotteista, valmisteista, tarvikkeista ja arvoltaan vähäisestä muusta omaisuudesta sekä niiden hävittämisestä ja käsittelystä sekä tuotteiden, valmisteiden ja tarvikkeiden käytöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Jos se eläinkulutaudin vastustamiseksi on välttämätöntä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa päätöksellään määrätä, että 1 momentissa tarkoitettuja tuotteita, valmisteita ja tarvikkeita on pidettävä varastoituna päätöksessä määrätyn ajan. Päätöksessä voidaan antaa myös varastointia koskevia muita määräyksiä, jotka taudin vastustamiseksi ja sen leviämisen estämiseksi ovat välttämättömiä.

12 a §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa on maatalousministeriön eläinlääkintöosastolla oikeus velvoittaa eläinlääkärin johtama tai valvoma elintarvikkeiden tarkastukseen hyväksytty laboratorio eläinlääkintöosaston määräämää kohtuullista korvausta vastaan suorittamaan sellaisia eläinten sairastumiseen määritykseen ja ehkäisyyn sekä elintarvikkeiden nautintakelpoisuuden toteamiseen liittyviä tutkimuksia, joiden suorittaminen ei muutoin ole mainitun laboratorion velvollisuutena.

13 §

Sellaisesta omaisuudesta, joka 12 §:n 1 momentin nojalla annetun määräyksen perusteella on hävitetty tai käsitelty siten, että se on pilaantunut, suoritetaan valtion varoista käyvän hinnan mukainen korvaus, jonka maatalousministeriön eläinlääkintöosasto määrää. Jos pilaantunut omaisuus voidaan kokonaan tai osittain käyttää hyödyksi, suoritetaan korvaus tämän mukaisesti alennettuna.

Mitä 1 momentissa on sanottu, voidaan, milloin se kohtuulliseksi harkitaan, vastavasti soveltaa, kun on annettu 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräys.

14 §

Eläinkulkutaudin vastustamiseksi suoritettaviksi määrätyistä puhdistamis- ja desinfioimistöistä samoin kuin eläimen eristämisestä sekä tappamis- ja hävittämistöistä suoritetaan siltä osalta, kuin niistä ei makseta korvausta eläintautilain nojalla, valtion varoista kohtuullinen korvaus, jonka maatalousministeriön eläinlääkintöosasto määrää.

12 a §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetuissa oloissa ovat eläinlääkärin johtamat tai valvomat elintarvikkeiden tarkastukseen hyväksytty laboratorio *Elintarviketurvallisuusviraston määräämää* kohtuullista korvausta vastaan *velvollisia* suorittamaan sellaisia eläinten sairastumisen määritykseen ja ehkäisyyn sekä elintarvikkeiden nautintakelpoisuuden toteamiseen liittyviä tutkimuksia, joiden suorittaminen ei muutoin ole mainitun laboratorion velvollisuutena.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettusta velvollisuudesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

13 §

Omaisuudesta, joka 12 §:n tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti on hävitetty tai käsitelty siten, että se on pilaantunut, *omistajalla on oikeus saada valtion varoista käyvän arvon mukainen korvaus. Korvausta haetaan kirjallisesti Elintarviketurvallisuusvirastolta. Korvausta on haettava vuoden kuluessa siitä, kun tässä pykälässä tarkoitettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty. Jos pilaantunutta omaisuutta voidaan käyttää kokonaan tai osaksi hyödyksi, korvattavasta määrästä vähennetään omaisuuden jäännöskäyttöarvo.*

Jos se harkitaan kohtuulliseksi, omistajalla on lisäksi oikeus 1 momentissa tarkoitettuun korvaukseen omaisuudesta, jota on käytetty 12 §:n 2 momentin nojalla annetuissa säännöksissä säädetyin tavoin siten, että se on pilaantunut.

14 §

Tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetuista taikka tämän lain nojalla tehdyssä päätöksessä määrätyistä puhdistamis- ja desinfioimistöistä samoin kuin eläimen eristämisestä sekä tappamis- ja hävittämistöistä omistajalla on oikeus kohtuulliseen korvaukseen valtion varoista siltä osin kuin näistä ei makseta korvausta eläintautilain nojalla. Korvausta haetaan kirjallisesti Elintarviketurvallisuusvirastolta. Korvausta on haettava vuo-

den kuluessa siitä, kun tässä pykälässä tarkoitettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .*